Ao. 1898, No. 157. MAANDAG, 11 JULI. XLVIste Jaargang.

— REDACTIE —

Mr. P. BROOSHOOFT.

Verantwoordelijk Hoofdredacteur

—)-o-(

ABONNEMENTS-PRIJS PER 6 MAANDEN.
Voor NEDERLANDSCH-INDIË . . . f 20.—
Buiten-INDIË . . . . . f 25.—
Abonnementsgelden moeten vooruit betaald worden.

—)-o-(

HOOFDAGENT VOOR NEDERLAND.
De firma J. H. DE BUSSY te AMSTERDAM.

DE LOCOMOTIEF.

NIEUWS-, HANDELS- EN ADVERTENTIE-BLAD.

Verschijnt dagelijks, Zon- en Feestdagen uitgezonderd.

Red. Teleph. no. bureau 88. huis 164. EERSTE BLAD. Administratie Telephoon 269.

UITGEVER EN DRUKKER
Naamlooze Vennootschap
Dagblad „De Locomotief."

—)-o-(

TARIEF VOOR ADVERTENTIËN.

Voor elke 2 tot 10 woorden, voor 1 of 2 plaatsingen . . . . f —
Advertentiën, over dubbele kolommen geplaatst, worden dubbel berekend en zoo vervolgens.
GROOTE LETTERS worden berekend naar de plaatsruimte die zij innemen.
ABONNEMENTEN op een Advertentie, die minstens twee maal achtereen geplaatst wordt, worden aangenomen:
Voor 3 maanden met 10 % korting.
» 6 » » 25 % »
» 12 » » 40 % »
Advertentiën worden CONTANT betaald en moeten vóór één uur aan ons bureau aangeboden worden.

Mercuur-Code in gebruik.

Dit nummer bestaat uit twee bladen o. a. inhoudend:

Het eerste Blad.

Donkere Toekomst;
„Vrouwen" en „Vrouwen";
Elck wat Wils;
Feuilleton;
Uit Semarang;
Uit de Indische bladen, enz.
Per telegraaf en telephoon;
Advertentien.

Het tweede Blad.

Een Opvoering van „Joseph in Dothan"; (Mr. v. Deventer).
Vreemde Bloem;
Advertentien.

Donkere Toekomst.

(*Slot*).

Hoe langer men in patria uit zuinigheid wacht om aan ons muntwezen te verhelpen, wat er nog te verhelpen is, des te dreigender wordt het gevaar voor Holland, dat het ook eens gaat gevoelen wat het beteekenen wil, als men in patria voor Indië niet veel meer over heeft dan roerende woorden, redeneeringen en preeken met mooie teksten, zooals deze bijv. *honesty is the best policy*, en dat alles in ruil voor de millioenen, die het kapitalistisch Holland jaarlijks uit de kolonie trekt. Hoog tijd dat de vaderlandsche geldmannen, wier uitsluitende bezitting Indië op het oogenblik is, — de natie bekommert zich vrijwel niet veel om de kolonie—, te eeniger tijd ook eens den domper op hun neus krijgen. Maar — of Hare Majesteit de Koningin door die zucht van het Hollandsch kapitalisme om maar te halen uit Indië wat er te halen valt gedreven is, betwijfel ik zeer. Indië's kinderen worden bij den dag armer en armer; hun vroegere verdiensten vloeien thans weg naar de Hollandsche geldmannen, en dezen laten hier te lande alles bij het oude. Ziedaar een koloniale politiek die niet compatibel is met de liefde, die men in Holland heet te hebben voor onze geliefde Vorstin.

Het is zeker niet te misprijzen dat het Hollandsche kapitaal in Indië liever emplooi zoekt dan elders, en ik vind het zeer gelukkig dat het kleine Nederland vele rijke menschen telt, ik wil niemand's rijkdommen misgunnen — hoe meer rijke lieden een gemeenschap telt, des te beter — maar ik vind het hoogst onwelvoegelijk dat het Hollandsch kapitalisme op cynische wijze de kolonie exploiteert, zonder iets voor deze over te hebben, zonder zich om Indië verder te bekreunen dan om er geld van daan te halen.

De kapitalistische koloniale politiek, die Indië in de laatste jaren geheel heeft ingepalmd, kan op den duur aan het gezag der kroon hier te lande niet ten goede komen. Zij is te egoistisch. En de raadslieden der kroon mogen de teekenen der tijden niet negeeren. Onze koloniale staatkunde heden ten dage heeft een vicieusen grondslag, en is niet in het belang van Vorstin en vaderland. Indië wordt hoe langer hoe meer de prooi van geldwolven. Zelfs oud-Indische ambtenaren, die met hooge pensioenen huiswaarts keerden, zijn niet tevreden met hetgeen de staatsruif hun verschaft, maar jagen naar aandeelen, in voordeelige commissariaten bij ondernemingen, die ten doel hebben slechts geld uit Indië te trekken. Zoo iets teekent de tijden. Geld, geld, nog eens geld is op het oogenblik alles voor den Hollander. En dat terwijl Indië's kinderen met den dag een meer vinniger strijd om het bestaan hebben te voeren. Hare Majesteit moge een onbevangen blik laten gaan over de toestanden, als zij eenmaal gekroond is. Ik geloof dat Indië haar heel wat meer ware liefde toedraagt dan het cupiede Holland van het laatst der 19e eeuw. Zij beloone die liefde door den behoeftige, den slecht bestuurde, den slecht gerichte, den slecht opgevoede en zoo vele anderen hier te lande, zoo spoedig mogelijk te hulp te komen.

Doch ik zou afdwalen. Ik wilde niet schrijven over koloniale staatkunde, maar over ons muntwezen. En hierover moet ik nog iets zeggen. Ik schetste het gevaar, dat het lage peil der zilverprijzen voor Indië en Nederland noodwendig ten gevolge heeft, als men het muntwezen hier te lande maar laat doorzieken, als men niet alle kracht en energie samengaart om aan de toeneming der duiten-circulatie, den invoer of aanmaak van zilveren geld paal en perk te stellen. Thans een enkel woord over een lichtpunt aan den duisteren horizon.

Overal waar een muntstelsel in ontredderden staat verkeert, is een krachtige en goed bestuurde circulatie-bank het eenige plechtanker, waarop een gansche gemeenschap kan vertrouwen. Zoo ook hier te lande. Al onze hoop en vertrouwen voor de toekomst is gericht op de Java'sche Bank. Zoolang haar biljetten behoorlijk gedekt blijven door edel metaal, hebben wij niet te vreezen. De ordonnantie nu van 24 Maart 1875, *Staatsblad* no. 76, bepaalt dat de gansche biljettenomloop van de Bank voor $^2/_5$ gedeelten moet gedekt zijn door munt en muntmateriaal. Nu bedroeg die circulatie ultimo Maart j. l. bijna 45 millioen gulden. Voor die schuld behoort dus 18 millioen gulden aan specie in de kelders van de Bank te berusten. Nu bestond de metaalvoorraad van de Bank op genoemden datum uit f 24,623,595 aan rijksdaalders, f 1,953,455, aan guldens f 1,113,712 aan halve guldens en f 26,138,975 aan pasmunt, te zamen uitmakende een nominaal bedrag van f 27,716,900,975.

Doch dit is inderdaad op de zilvermarkt van het huidige oogenblik maar f 11,086,760 waard (ik verwaarloosde de f 0,975). Daar komt nu de goudvoorraad van de Bank bij. En deze bestond in April j. l. uit f 3,236,850 + f 1.020,000 = f 4,256,850, terwijl de Bank nog een zekere hoeveelheid vreemd goud bezit. Voor de f 45 millioen ongeveer aan biljetten die in omloop zijn (het cijfer is feitelijk een 2 ton gouds te groot, ik nam slechts een rond getal) heeft de Bank dus in haar kelders aan specie een reëel bedrag van eenigszins meer dan f 15,323,610.

Hoewel dit bevredigend mag heeten, acht ik die metaalvoorraad van de Bank echter nog volstrekt niet voldoende om noodlottige eventualiteiten direct het hoofd te bieden, en vooral niet, als ik het oog sla op de hooge bedragen der crediet-operatiën van gemelde instelling. Intusschen blijft de gunstige staat, waarin de zaken der Bank verkeeren, een lichtpunt in onze donkere geldaangelegenheden. Maar de Bank kan niet alles doen. Zij zal uit haar zelve natuurlijk al het mogelijke aanwenden om haar goudvoorraad te vergrooten. Maar dit is geen gemakkelijk werkje onder de tegenwoordige omstandigheden. De Bank behoort bij haar streven om het crediet, dat men in haar stelt, zoo hecht mogelijk te doen zijn, in de eerste plaats gesteund te worden door den Staat.

En hoe kan deze zich onder de gegeven omstandigheden van die taak kwijten? Aan verandering van muntstandaard kan de Staat op het oogenblik niet denken. Wij hebben ons met al de kracht, die in ons is, aan het goud vast te klampen. Het zilveren standaardgeld, dat wij naast het goud bezitten, kunnen wij onmogelijk voor een deel opruimen, nu de zilverprijzen zoo laag zijn. Bovendien behoort er tusschen den gouden Willem en het kwartje toch altijd een zekere hoeveelheid zilveren teekengeld in diverse coupuren aanwezig te zijn. Met andere woorden, hoe wanschapen wezen het ook moge zijn, wij moeten den hinkenden standaard ons voorloopig nog laten welgevallen, een onaangename logé, niemand zal zulks ontkennen. Maar wij kunnen er voor zorgen dat hij ons niet meer last veroorzaakt dan hij reeds doet. En voor alles moeten wij er tegen waken dat hij niet aan te belangrijke hydropsie gaat laboreeren tengevolge van zijn neiging om het met charlatans aan te leggen. Een al te zieke logé is al een heel vervelend schepsel. Met andere woorden wij moeten met hand en tand vechten tegen aanmaak van koper- en zilvergeld. Onze muntpolitiek heeft dus een politioneel karakter aangenomen. Met politie en Justitie moeten wij den vijand, die onzen geldomloop met verderf bedreigt, bestrijden. Nu vermogen die machten veel tegen de ongeöorloofde fabrikatie van wettig ruilmiddel. En het schijnt dat haar werkzaamheid te dien opzichte goede resultaten heeft, want van valsch zilveren of papieren geld is op het oogenblik betrekkelijk niet veel sprake. Het belangrijkste gevaar dreigt uit een anderen hoek. Ik blijf in de duiten-circulatie de grootste belager van ons munststelsel zien. En waarom? Omdat aan den aanwas van den duitenomloop geen macht is tegenovergesteld. Politie en Justitie zijn op dit gebied met lamheid geslagen, want het aanmaken en uitgeven van duiten is geen delict, omdat de duit nu eenmaal geen wettig geld is. En men wordt slechts misdadiger als men wettig geld namaakt, en dit namaaksel willens en wetens voor echt uitgeeft. Wat is het begrip van goed en kwaad, deugd en ondeugd, zonde en eerlijkheid toch relatief in de wereld. Een duiten-fabrikant is en blijft een braaf man, al gaat van hem de meest verstorende invloed uit op den gang van zaken, de openbare orde, de algemeene welvaart hier te lande. Maar een fabrikant van centen is een schobbejak, een verworpeling der maatschappij. Deugd en ondeugd zijt zijt slechts menschelijke maaksels! Maar ik zou nu wel wenschen dat de duitenleverancier ook aan politie en Justitie kan overgeleverd worden. Een simpele wettelijke bepaling slechts heeft daartoe maar de gelegenheid te geven. Van overal komen weder berichten dat Java vergeven is van bedoeld vuig koperen ruilmiddel. In Koedoes werd eenigen tijd geleden een uitgebreide fabriek van bedoeld product ontdekt. Import-huizen ontvangen geregelde koperen platen, ter dikte van een duit, en die waar verdwijnt grif naar de binnenlanden. Wanneer zal eindelijk eens met de duit afgerekend worden? Dit moet *toch* op een goeden dag gebeuren. Hoe langer men wacht, des te meer goed geld zal de Staat ter inwisseling van bedoeld vuig fabrikaat moeten geven. Nu levert de Staat er het opium al voor. Verbeeld u, voor een niet gangbaar ruilmiddel geeft de Staat dure waar in ruil. Kan het zonderlinger? Holland heeft er niet het geld voor over om de zaak flink en in eens af te doen, maar laat zich wel een waar, die geen geld is, in de handen stoppen voor een product, dat duur gekocht moet worden. Niettemin verbeeld men zich dat men op die wijze goedkooper uit is! *Sancta simplicitas!* De tijd zal het leeren of men gelijk heeft.

Mr. G. D. WILLINCK.

Demak, 4 Juli 1898.

Voor f 10.—

ontvangen **nieuwe abonné's** *de Locomotief* van af **heden** tot ultimo September 1898

☛ **Nieuwe abonné's ontvangen de Kaart van Pedir zoolang de voorraad strekt gratis.**

DE ADMINISTRATIE.

„Vrouwen" en »Vrouwen".

Te Parijs is een boek verschenen, dat heet geschreven te zijn door een Circassische vrouw, en getiteld is: *In de schaduw van den Harem*. De schrijfster zegt, vele jaren in den Harem te hebben doorgebracht. »Mijn liefste herinneringen heb ik daar opgedaan, en nu het toeval mij het leven der Europeesche vrouwen heeft doen deelen, stemt de vergelijking tusschen het *toen* en *nu* mij droefgeestig. In de lauwe atmosfeer van den Harem ontwikkelen zich de natuurlijke gevoelens der vrouw, liefde, toewijding, begrip van welvoegelijkheid, het beste.

»Welk een vreedzame kalmte in die groote, halfduistere zalen! Gezeten op haar kussens, de bloote voeten onder zich gekruist, staart de Turkin achter de tralieramen naar de schepen op den Bosporus; langzaam rookt zij een geparfumeerde sigaret, en drinkt met kleine teugen de geurige koffie uit het uiterst kleine kopje. Op haar blank voorhoofd, door geen zorgen gerimpeld, schikt de schoone Circassische haar tooisel van sequinen, daarbij een slepend liedje neuriënd; haar eenige zorg is het bewaren van haar schoonheid; na de vermoeinissen van het bad neemt zij rust, en met genot geeft zij zich over aan het gevoel van te behagen; zij vermaakt zich met de kinderen; zij heeft duizenden kleinigheden, om zich mede te verstrooien en ledige uren te vullen . . ."

Een verleidelijk tafereel, niet waar? Zoo'n vrouwenleven, dat geheel opgaat in toilet, ledigheid en beuzelarij! Hoe akelig zorgvol schijnt ons daartegen het leven van andere vrouwen, die al die heerlijkheden versmaden, om daarbuiten, in het volle gewoel, werkzaam te zijn, en te doen, wat haar hand vindt te doen, en wat haar naaste nuttig kan wezen. Men begrijpt dan niet hoe er nog menschen gevonden worden, zooals bijvoorbeeld de ziekenverpleegsters in Engelsch-Indië, die bij de laatste pestepidemie met doodsverachting de arme lijders verzorgden! Haa. eigen leven hebben zij niet geteld, om zoo mogelijk dat van anderen te behouden. Van de acht verpleegsters, allen Engelsche jonge dames van zeer goede familie, zijn er twee op het veld van eer bezweken aan de ziekte die zij trachtten te bestrijden.

Op zekeren dag ontstond er brand in het hospitaal van Modykhana te Bombay, dat uit verschillende gebouwen bestond. Een krachtige wind wakkerde de vlammen steeds aan en stuwde ze van de eene afdeeling naar de andere. De ongelukkige pestlijders riepen wanhopig om hulp. Van alle kanten hoorde men: »Zuster, help mij toch! Zuster, red mij!" . . . en de acht zusters hebben zulk een energie en onversaagdheid getoond, dat zij al haar zieken konden redden. In haar armen hebben zij ze, in dekens gewikkeld, weggedragen, zoodat geen enkele harer beschermelingen de prooi der vlammen werd. Ongelukkig is echter al het eigendom der verpleegsters verbrand. Lady Sandhurst heeft een inteekenlijst geöpend, om haar voor dit verlies schadeloos te stellen.

Na de schitterende beschrijving van al de zaligheden die de Turksche vrouw in den Harem wachten, beklaagt de schrijfster zich bitter over den slechten invloed, dien de Engelsche of Fransche onderwijzeressen oefenen, die de rijke Turken tegenwoordig laten komen om de opvoeding hunner dochters te leiden.

»Die opvoedsters ergeren de Turkinnen, die nog besef hebben van haar eigen waardigheid," zegt zij, en zij beweert, dat de Europeesche opvoeding noodzakelijk een betreurenswaardige wanorde moet teweegbrengen in de denkbeelden der muzelmansche vrouwen. Deze bewering is gegrond op het gedrag van een dame, waarvan zij verhaalt:

»De weduwe van den tijdens het tweede Keizerrijk te Parijs zeer bekenden K . . . Pacha gedroeg zich te Constantinopel zoo schandelijk, dat zij genoodzaakt was, naar Cairo te verhuizen, waar zij haar losbandig leven voortzet, ofschoon zij reeds meer dan vijftig jaren telt!"

De Circassische schrijfster voegt er echter niet bij, en uit het verhaal *blijkt het ook* nergens, dat haar onderwijzeres aan die zucht tot avonturen deel had. Misschien lag die wel in haar aard; misschien wist ook haar beroemde echtgenoot haar niet best binnen de perken te houden!

Verder verhaalt de schrijfster ons zonderlinge dingen, en die ons bepaald niet zouden doen verlangen naar de heerlijke kalmte van den Harem. De volgende opmerking pleit althans niet voor den opgewekten geest die daar heerscht:

»Bij het binnenkomen hoorden wij het allereerst in de doodsche rust het schateren van de *beroeplachsters*, en niets was zoo pijnlijk als dit gedwongen lachen, dat door de stilte werd teruggeworpen als een steentje door het water van een somberen vijver."

Een gezellig idée, beroeplachtsters! Wat zal dat schateren de eenzaamheid vervroolijken van de bewoonsters van dat tooverpaleis. Een waardig tegenhanger daarvan is de volgende aanhaling uit het boek, die niet volkomen in overeenstemming is met de verzekering van de schrijfster, dat haar liefste herinneringen aan den Harem verboden zijn.

Sprekend van een door haar afgelegd bezoek, verhaalt zij:

»Men kan begrijpen, hoe blijde ik was, dat ik een paleis kon verlaten, waar ik den vorigen dag kleine slavinnen tranen had zien vergieten, die in gouden bekers werden opgevangen, en bewaard werden, om aan de wangen van de prinses de frissche kleur te hergeven."

Is dat niet genoeg, om alle pracht en heerlijkheid te niet te doen — de gouden beker, gevuld met kindertranen, bestemd om er de wangen van een vrouw mee te wasschen?

Kan men zich sterker tegenstelling denken dan tusschen het onbeduidende, beuzelachtige leven eener Turksche vrouw in den Harem, hoe verlokkend het moge beschreven worden, en dat van de Amerikaansche dame, Mevrouw Annie Wilson, de dochter van een kapitein op de groote vaart, die haar echtgenoot, een collega haars vaders, vergezelde op zijn reizen aan boord van het schip *Scharon*?

Onderweg werd het schip overvallen door een geweldigen storm, die het zoozeer teisterde, dat het bijna op zijde lag, en lek kreeg. De kapitein en de stuurman waren zwaar gekwetst. Toen richtte Mevrouw Wilson het woord tot de matrozen en beloofde, hen te zullen redden, als zij haar wilden gehoorzamen. Het scheepsvolk had hiertegen niet het minste bezwaar.

Mevrouw Annie Wilson gaf haar bevelen, en ontzag zich ook niet, waar het noodig was, zelf de hand aan het werk te slaan. Door handige wendingen wist zij aan het gevaar te ontkomen en na twintig gevaarvolle dagen het schip behouden te St. Thomas binnen te brengen.

De bemanning betuigde openlijk dank aan Mevrouw Wilson, en de Regeering der Vereenigde Staten, van de moedige daad op de hoogte gesteld, benoemde de kapiteinsweduwe tot hoofd van een Douanekantoor, waar de landverhuizers zich moeten vervoegen.

Een andere Amerikaansche, ditmaal een jong meisje van nog geen twintig jaar, Miss Lilian Small, bekleedt den post van *government marine observer*, beambte aan de kusttelegraaf aan Kaap Cod. Haar dienst bestaat in het opnemen van de schepen die voorbijkomen, en het opgeven van naam en nationaliteit daarvan.

De alzoo verkregen inlichtingen worden ieder half uur overgeseind aan de Kamer van Koophandel te Boston. Mejuffrouw Small heeft haar beroep geleerd door haar vader in zijn werk, behulpzaam te zijn.

En jong Engelsch meisje, Miss Hastie, is met het schip *Sidney Belle* vertrokken, om een groep kleine eilandjes te gaan onderzoeken, die deel uitmaken van de *South Sea Islands*. Voornamelijk zal zij werk maken van de Salomon-eilanden, waar de woeste menschenetens wonen, die in dezen tijd bestaan.

Deze eilanden zijn nog zoo goed als onbekend, en als Miss Hastie terugkomt, indien zij het er tenminste goed afbrengt, zal zij veel belangrijks te vertellen hebben.

»De Engelsche meisjes staan toch voor niets," zegt het Fransche blad, dat dit bericht mededeelt. »Zij zijn allen even moedig." En dan volgt de opmerking, dat, terwijl in Engeland de invoersters van iets nieuws, de vooruitstrevenden onder de vrouwen, meestal jonge meisjes zijn, in Frankrijk bijna iedere vrouw die iets volbrengt, recht heeft op den titel van *Madame*. De Fransche vrouw schijnt eerst te bestaan als persoon, als redelijk wezen, wanneer zij getrouwd is. Jonge meisjes beteekenen niets. Een volgende maal hoop ik aan te toonen, waar wij de oorzaak van dit verschijnsel moeten zoeken. Dezen keer wilde ik slechts wijzen op de verschillende levensopvatting bij verschillende vrouwen. Terwijl de een door opvoeding en zeden in volstrekte lediggheid en onbeduidendheid wordt gehouden, streeft de andere er naar, haar leven nuttig en werkzaam te maken, zichzelf te bevredigen en haar medemenschen te dienen en te helpen. Geen wonder, dat, wanneer vrouwen van den aanleg en het karakter als laatstgenoemden geroepen worden om jonge Turkinnetjes op te voeden, zij een, volgens Turksche opvatting, nadeeligen invloed oefenen op haar kweekelingen! Laat ons hopen, dat velen, onder dien invloed gerakend, een afkeer mogen krijgen van haar plantenleven, en zich beijveren, iets meer te zijn en te worden dan mooie ornamenten in het paleis van haar heer en gebieder!

FEUILLETON.

Zonnebloem.

UIT HET DUITSCH VAN C. SCHROEDER.

(Bewerkt voor *De Locomotief*.)

5 October.

34). Ik tril nog aan al mijn leden, de pen beeft in mijn hand. O wat een vreeselijk oogenblik!

Het was omstreeks een uur geleden. Midden onder het voorlezen hield de Heer Von Senden op.

»Daar is een haai," zei hij. Ik volgde de richting van zijn vinger en ontdekte het monster. Het lag op korten afstand op de oppervlakte van het water. Door den sterkeren golfslag, die ons schip teweeg bracht, werd het in zijn slaapje of in zijn overdenkingen gestoord. Het richtte den leelijken kop hoog op, dook onder water en verdween.

Op hetzelfde oogenblik weerklonk de kreet:

»Man over boord.!"

Er volgde een onbegrijpelijke verwarring. Het dek was dadelijk zwart van menschen, uit alle hutten stroomden zij samen. Ik vloog blindelings vooruit naar de balustrade en keek naar het water. Eerst zag ik niets, maar toen zag ik hem met de golven worstelen — hem, Frank Pospischill.

's Morgens had ik hem nog bittere woorden toegevoegd. »Moordenaar!" riep een stem in mij en alles draaide voor mijn oogen in het rond. Ik klemde mij vast aan den balustrade en zou zeker neêrgevallen zijn, als de kleine Downing mij niet gegrepen tijd.

»Moed!" sprak hij mij toe, »moed, Miss Hillerns! Het is zoo erg niet. Die man zal gered worden — hij is al gered — ja, hij heeft hem al gegrepen."

»Wie?" vróeg Mijnheer Von Senden.

»Mr. Howard. Ik zag het uit de verte. Zoodra de man — het is een van de Indische matrozen — over boord sprong, sprong hij hem na. Het is een moedige — een edele daad."

»Ongetwijfeld!"

»Hij is bovendien een uitstekend zwemmer, die heer. Wat een kracht en vlugheid! Hij heeft die beide noodig, want het schijnt den man ernst te zijn met zijn poging tot zelfmoord. Hij verweert zich nog steeds tegen de reddende hand. Maar nu komt er hulp, de boot.

Ziet gij het Miss Hillerns. Dadelijk zijn zij op het droge."

Er behoorde tijd toe eer er eenig licht kwam in den chaos mijner gedachten. Toen ik evenwel de beteekenis begon te begrijpen van hetgeen er rondom mij gezegd werd, veranderde de mijn angst in opgewondenheid. Het was of ik bedwelmd was. Ik baande mij een weg door de menigte die zich om de scheepsladder verdrong en toen na den geredde, die gedragen moest worden, de redder boven kwam, toen bevond zich onder het dozijn handen, dat zich naar hem uitstrekte, ook de mijne, en ik geloof haast, dat hij alleen de mijne zag.

»Dat was schoon — dat was heerlijk!" riep ik uit en ik voelde dat de tranen mij in de oogen kwamen.

Er kwam een diepe blos op zijn bleek gelaat — hij was doodsbleek, maar met de vochtige over zijn voorhoofd hangende haren was hij schooner dan ooit tevoren.

»Gij maakt mij verlegen, Miss Hillerns," zei hij. »Zijt gij dan vergeten, dat ik zwemmen kan?"

»Zwemmen?" herhaalde ik, »Alsof het daarop alleen aankwam! Er waren haaien in de nabijheid".

»Brrr!" zei hij, terwijl hij lachend het water afschudde. »Het is een geluk dat ik het niet wist, anders had ik mij misschien bedacht."

»Ik geloof hem niet en niemand gelooft hem. Hij, die tot nu toe om verschillende redenen met den nek aangezien wordt, wordt nu door iedereen met geestdrift geprezen.

Ik zelf was later wel wat ongerust, ik bedoel, dat ik terughoudender had moeten zijn met mijn bijvalsbetuigingen. Maar mijn hart moest zich lucht geven, ik kon er niets aan doen. Na de doorgestane angst was de vreugde zoo overweldigend groot.

— — — — — — — — — —

Hier eindigt Ruth's dagboek op den avond voor de aankomst in Point de Galles.

13

»Ceylon!" zei de kapitein van de *Poonah*, terwijl hij naar den horizon wees.

»Nu al?" fluisterde Ruth de trap naar de commandantsbrug opgaande.

»Jawel! Nu nadert het scheidingsuur."

»'t Is onvriendelijk genoeg van u," zei zij lachend, dat gij uw beste passagiers in Point de Galles op de *Nizam* overzet. Als men het u nu heel vriendelijk vroeg, zoudt gij ons dan niet een eindje verder brengen—bijv. tot Singapore?"

»Het gaat niet! Ik moet naar Calcutta!" De kapitein deed alsof hij een traan wegpinkte.

»Zou uw verdriet wel oprecht gemeend zijn?" Zij keek hem schalksch aan. »Ten slotte is afscheid nemen van een kapitein van de P. en O. booten toch het dagelijksch brood."

»Zeker, maar men neemt niet alle dagen afscheid van een Miss Hillerns."

Zij lachte, nam zijn verrekijker uit zijn hand en keek er door.

»Over een uur zijn wij er," verzekerde hij met een kluchtige grafstem. Even daarna zei hij ernstiger en aarzelend: «Ik zag zoo straks een kleine photographie de ronde doen in een kring van bewonderaars — op zulk een herinneringskaartje kan ik zeker geen aanspraak maken?"

»Gij niet? De man, die ons gelukkig voorbij honderdduizend klippen en zandbanken gevoerd heeft? Dat zou ik denken!" riep zij vriendelijk en zij liep weg om het verlangde te halen.

Dat zij om hem genoegen te doen een reeds gesloten en vastgebonden koffer moest openen en tot op den bodem leêg maken, verklapte zij hem niet, toen zij na een poosje weêr boven kwam. — Nu was de kust reeds veel dichter bij gekomen.

Wat eerst slechts als een nevelstreep aan den horizon geweest was, groeide nu onder den bewolkten avondhemel aan tot een woud van kokospalmen met hooge stijve, slanke stammen, die hun vederkronen trotsch in de lucht wiegden. Geen enkel stukje kale rots of onvruchtbare grond was zichtbaar; zoo ver het oog reikte zag men niets dan weelderig, donker groen, de krachtige en saprijke, overal voortwoekerende tropische plantengroei.

De ondergaande zon wierp een vlammenden rooden gloed over de zee, die weldra van kleur veranderde en in schitterend violet prijkte.

Aan den hemel daarboven was het een chaos van licht en kleuren, in het Oosten onder en tusschen de phantastische wolkgevaarten een mengeling van violet, groen en oranje, in het Westen zacht rose. Op eens was alles verbleekt en verdwenen. Alleen de golven schenen nog een spookachtig licht uit te stralen en bij dat licht zag men het op het water eensklaps levendig worden. Er naderden menschen in booten van zonderlingen vorm onder oorverdoovend geschreeuw, zij klauterden tegen het schip op — en op eens was alles in duisternis gehuld.

Daar de *Poonah* eerst den volgenden middag weg zou stoomen, lieten de meeste passagiers zich naar den wal roeien om daar den nacht in een gemakkelijk bed in een hôtel door te brengen.

De dames Ruth en May, de Heeren Von Senden, Howard, Downing, Harris en Van Ravenstein, die naar Singapore moesten gaan, werden dadelijk met hun bagage op de in de nabijheid ankerende *Nizam* overgebracht. Daar het bleek, dat deze ook pas den volgenden middag Point de Galles den rug toekeerde, verhinderde niets dit gezelschap om ook aan land te gaan.

Men pakte dus spoedig eenige toiletbenoodigdheden bijeen en maakte zich gereed om in de smalle bootjes te stappen, die de inboorlingen gereed hielden.

»Weet je wat," fluisterde Ruth May toe toen zij op het dek stonden, »ik durf niet alleen met je in zulk een klein ding. Ik neem Mijnheer Von Senden tot geleider, neem gij den kleinen Downing!"

»Waarom juist hem?" vroeg May lachend. Ruth antwoordde niets. Zij zag Mr. Howard naar zich toe komen en had nog slechts even tijd om den naast haar staanden Heer Von Senden haastig toe te voegen: »Niet waar, u neemt mij onder uw vleugels?" waarop hij antwoordde: »Natuurlijk," toen de ander reeds bij haar was.

(*Wordt vervolgd.*)

Elck wat Wils.

In het meer verdwenen. — Te Rüsslikow aan het meer van Zürich is een 300 M. lange strook grond met huizen en fabrieken bezet, in het meer gezonken. Gelukkig zijn er geen menschenlevens te betreuren, doch de schade is zeer groot. Men vreest dat de oeverafschuiving zich zal uitbreiden; verschillende huizen zijn dan ook reeds ontruimd.

* * *

De kracht van insekten. — De Fransche natuuronderzoeker Pateau heeft een verzameling vernuftig uitgevonden instrumenten en meet-werktuigen vervaardigd, waarmeê hij in staat gesteld is om de kracht van de insekten te meten, welke verbazingwekkend is. Bij de onderzoekingen, welke hij daarmeê verrichtte, bleek, dat de kleinste insekten in verhouding het sterkst zijn.

Eigenaardig is zijn toestel om de kracht van den meikever te meten. Het diertje wordt daarmeê door middel van een draad verbonden en heft op die wijze een schaal op, welke met kleine gewichten bezwaard is. Op deze wijze heeft Pateau vastgesteld, dat een meikever naar verhouding 21 maal zooveel kan trekken dan een paard, terwijl de bij 30 maal meer trekt. Een paard sleep het 6/7 van zijn gewicht, de meikever het 14 voud, de bij zelfs het 20-voud. Nog frappanter waren de verhoudingen bij de mier en verschillende soorten van kevers.

* * *

Een electrische boom. — In de oerwouden van Indië moet volgens een mededeeling in het *Centraalblad voor het boschwezen* een merkwaardige boom ontdekt zijn, welke geheel onverklaarbare eigenschappen bezit. De bladeren van dezen boom zijn nl. in hooge mate electrisch, zoodat men den boom met de hand aanrakende, een hevigen schok krijgt. Ook op een magneetnaald oefent de boom, die den naam Philotacea electreca heeft ontvangen, een sterke werking uit, op een afstand van 20 M. doet hij de naald reeds afwijken.

De spanning der electriciteit verandert meermalen per dag, het sterkst schijnt de boom geladen te zijn tegen den middag, terwijl hij tegen middernacht zoo goed als geen electrische verschijnselen vertoont. Ook als het regent verliest de boom zijn electrische eigenschappen, zoodat men een magneetnaald in zijn onmiddellijke nabijheid kan brengen zonder dat deze eenige afwijking vertoont De dierenwereld schijnt de kracht, welke in den boom woont, zeer goed te kennen, want nooit heeft men een vogel of insect er op gezien.

Door welke oorzaken hij electrisch wordt, is tot nu toe nog niet bekend.

* * *

De grootste bekende meteoorsteen. — De onvermoeide Noordpoolreiziger Peary heeft in het afgeloopen jaar, volgens *Die Umschau*, van zijn tocht naar Groenland een waren reuzenmeteoorsteen meêgebracht. De blauwachtig zwarte steen is ongeveer 12 voet lang, 8 voet breed en 6 voet hoog. Hij weegt ongeveer 70 ton en bestaat hoofdzakelijk uit ongeveer 92 procent ijzer en 8 procent nikkel, behalve nog andere in zeer geringe hoeveelheid aanwezige bestanddeelen. De steen werd reeds in 't jaar 1818 door John Ross aan Kaap York (Melvillebaai) ontdekt. Genoemde Ross bracht ook messen meê, die de daar wonende Eskimo's uit het ijzer van bedoelden steen vervaardigd hadden. Van alle latere navorschers mocht Peary er pas weêr in slagen, den steen te bereiken. Nadat de berging van de reuzensteen in het voorgaande jaar was afgestuit op het ontoereikende der meêgenomen werktuigen, om het gevaarte op te tillen, gelukte het de tweede maal door middel van een hydraulisch toestel om de metaalmassa, die zeven voet diep in den grond rustte, op te heffen en goed en wel in het ruim van het exploitatieschip te krijgen.

De terugreis was zeer voorspoedig en op den 2en October van 1897 greep de lossing van den reuzensteen plaats in de haven van Brooklyn. Naar luitenant Peary verzekert, werd de zeldzame steen door de Eskimo's met grooten eerbied behandeld. Blijkbaar vermoedden zij daarin iets bovennauurlijks.

* * *

's Werelds wapenrusting. — De uitgaven voor oorlogswapening van Engeland, Rusland, Frankrijk, Italië, Oostenrijk en Duitschland is van f 1.048.000,000 in 1868 gestegen tot f 2,028,000,000 in 1896. De legers op oorlogsvoet telden in 1868 vier en een half millioen mannen, in 1896 zeventien millioen

In dit tijdperk verminderde de V. S. hun schuld van f 6,600,000,000 tot 2,400,000,000 Gr.Brit. van f 9,600,000,000 tot 7,800,000,000. Doch in de niet-Engelsch sprekende landen rees de schuld gestadig. Frankrijks schuld die in 1868 f 6,000,000,000 bedroeg, steeg tot f 15,000,000,000. Ruslands schuld vermeerderde naar verhouding nog sterker, nl. van f 3,600,000,000 tot 9,6,000.000. De schuld van Oostenrijk en Italië is meer dan verdubbeld.

Deze cijfers, welke medegedeeld worden door den Heer H. J. Wilson in de *Nineteenth Century* zijn niet heel bemoedigend. De schrijver gelooft echter wel iets goeds daarin te mogen vinden en merkt op dat de algemeene dienstplicht in Engeland eenigen goeden invloed zou kunnen hebben. Indien de Staat zijn oorlogsbehoeften binnen eigen grenzen koopt, komen de uitgaven aan kanonnen en schepen bijna geheel in den vorm van loon ten goede aan de arbeiders. Honderdduizenden jonge mannen worden een paar jaren lang aan het huiselijk leven onttrokken, waardoor vroege huwelijken tegengegaan, het lichaam ontwikkeld, en tucht en gehoorzaamheid ingeprent worden.

* * *

Invloed van de reuk van stoffen op melk. —Het is van algemeene bekendheid dat de aard van het veevoeder van grooten invloed op de samenstelling en den smaak der melk is. Minder bekend is echter, dat ook de reuk van verschillende stoffen, welke koeien inademen, haar werking op de melk doet gelden. In Duitschland is dit feit onlangs geconstateerd.

Twaalf koeien, die in een weide graasden, passeerden, telkens als zij naar de plaats waar zij gemolken moesten worden, gedreven werden, het cadaver van een onbegraven kalf; telkens ademden zij de lucht, welke het in ontbinding verkeerende cadaver afgaf slechts voor eenige oogenblikken in, maar toch was het gevolg daarvan, dat haar melk geheel bedorven was. En niet alleen de melk van deze twaalf koeien alleen, maar ook die der overige 80, welke bij het melken met de eerstgenoemde naar de zelfde melkplaats gedreven werden en die niet voorbij de plek waar het kalf lag, gekomen waren. En dat de oorzaak van het verschijnsel werkelijk aan het inademen van bedorven lucht moest zijn toe te schrijven, bleek daaruit, dat de melk weêr te gebruiken was, nadat het kalf begraven was.

Overigens is het reeds lang bekend, dat melk, afkomstig van koeien, welke in een pas met karbol gedesinfecteerden stal staan, bij menschen ongesteldheid en neiging tot braken veroorzaakt. Ja, het vleesch van zulke dieren moet een hoogst walgelijken karbolreuk hebben.

* * *

De bloemenmarkten te Parijs. — De centrale markt van afgesneden bloemen te Parijs bevindt zich in de »Halles centrales"; maar er bestaan in Parijs tien bloemenmarkten door de stad beheerd en die haar door elkander 96.000 frcs. opbrengen.

Die markten zijn die van la Cité, la Madeleine, Place de la République, Place Saint-Sulpice, Avenue des Ternes, Boulevard Clichy, Boulevard des Batignolles, Place Voltaire, Place Passy en Boulevard Raspail.

Behalve die van la Cité worden de andere markten slechts bezocht door de bewoners van de wijk, waarin zij gelegen zijn. De bloemmarkt van la Cité, bijgenaamd »Quai aux Fleurs", dateert van de Fransche Revolutie; sinds onheugelijken tijd bevindt zij zich op de Quai de la Mégisserie zonder dat het houden ervan geregeld of zelfs toegestaan was. In het jaar VII der eerste republiek werd het eerste besluit uitgevaardigd waarbij dit geregeld werd.

De bewoners zijn in verschillende categorieën verdeeld; sommigen zijn specialiteiten in het leveren van afgesneden bloemen en stekken voor tuinaanleg, anderen van vruchtboomen, rozen- en anderen struiken.

De oudste en bloeiendste na die van la Cité is le marché de la Madeleine, geopend den 2en Mei 1831. Gelegen in het centrum der aanzienlijke wijken, bezocht door een rijke clientèle, worden er vele bouquetten en stekken verkocht, zoodat de plaatsen op die markt zeer gezocht zijn.

De bloemmarkt van de Place de la République dateert van 1834. De bewoners van die buurt voorzien zich daar van bloemen en planten.

Wat betreft de markten van de Place Saint-Sulpice, Boulevards Clichy, Passy en Raspail, deze gaan steeds achteruit, de laatste bestaat nog slechts in naam.

De bloemen-industrie neemt de geheele stad in beslag; een groot aantal bloemisten zetten winkels op, bloemenmeisjes doorkruisen de straten en concurreeren steeds met de gemeente-bloemmarkten.

NEDERLANDSCH-INDIE.

Afgeloopen Etmaal.

Regenval.

11 Juli, te Semarang, 30 m. M.
te Tjandi, 20,3 m. M.

Thermometerstand.

Maximum 88 gr. Fahr.
Minimum 73 gr. Fahr.

Sluitdagen der Mail

gedurende de maand Juli,.

Hollandsche 3—10—17—24—31.
Fransche 2—17.
Engelsche 9—23.

SEMARANG, 11 JULI.

De Expeditie naar Pedir en Edi.

Omtrent de voortgezette operatiën in het Pedir'sche, zoo meldt de *Java'sche Courant* van 8 Juli, valt mede te deelen dat door de colonne, onder Kolonel Van Heutsz van 30 Juni tot 4 dezer werd geöpereerd in de Moekims Moesa, Langien en Aron en voorts door Tjoemboek-Oost, Keumangan-Oost, Gloempang Pajong en Oenoë. De tegenstand was overal gering: sterke, nieuw opgerichte bentengs op den Glé Poentong en den Glé Seblah werden door den vijand overhaast verlaten. De bivaks werden 's nachts licht beschoten. Onzerzijds werden hij deze excursie niet levensgevaarlijk gewond de Europeesche fuseliers Fleeming (alg. st. nº. 45737) en Duffels (alg. st. nº. 43914), terwijl de vijand zeven dooden in onze handen liet.

Van 28 tot 30 Juni werd door het 2e bataljon een tocht gemaakt door de Moekim Toedjoe. Kleine benden onder Toeankoe Mohamad en Teungkoe Lan van het geslacht der Polims beschoten deze colonne en haar bivak te Padang Tjidji, zonder haar echter verliezen toe te brengen.

Door het 2e reserve-bataljon werd den 1den en 2den Juli gepatrouilleerd in het gebied van Sama Indra, zonder den vijand aan te treffen.

Aangaande den aanval op het civiel établissement te Edi op 30 Juni jl. is nader bericht dat de vijand bij die gelegenheid zestig dooden achterliet.

In het Edi'sche zijn thans groote benden samengetrokken onder Teungkoe Tapa, Nja Mamat Perlak en andere van vroeger bekende bendehoofden.

De derwaarts gezonden colonne onder den luitenant-kolonel Moorrees rukte 4 dezer uit tot Tapiang Batoe en dreef groote drommen vijanden terug naar Edi-Tjoet. Onzerzijds werden daarbij gewond de 2e luitenant der Infanterie J. F. Van Kroon, de korporaal Dirksen (alg. st. nº. 22179), de fuseliers Hoffmann (alg. st. nº. 39285), Storm (alg. st. nº. 39583), Haibach (alg. st. nº. 33606), Tafriek (alg. st. nº. 48027), Talhout (alg. st. nº. 36915), Kluytmans alg. st. 30576) en Krieger (alg. nº. 22773) en zes inlandsche mindere militairen. De vijand liet een vijftigtal dooden in onze handen achter.

De Kolonel Van Heutsz is in den avond van den 6en van Segli naar Edi vertrokken met het 14e bataljon Infanterie, een divisie maréchaussée en de Marine-landingsdivisie, ten einde den vijand uit Edi en aangrenzende staatjes te verdrijven. H. Ms. pantserschip *Prins Hendrik der Nederlanden* en H. Ms. fregat *Atjeh* zijn mede derwaarts gedirigeerd.

De operatiën in Pedir worden inmiddels voortgezet onder bevel van den luitenant-kolonel Willems.

De „Sphynxen".

De tweede voorstelling van de »Sphynxen", gisteren-avond in den schouwburg gegeven, was even interessant als de eerste.

Alhoewel het programma grootendeels overeenkwam met dat van de eerste séance, was de belangstelling van hen die voor een tweede maal getuigen waren van het vertoonde er niet minder om.

Het in groot aantal opgekomen publiek was ook ditmaal vol attentie en de »Sphynxen" zorgden er wel voor dat men zich niet verveelde.

Woensdagavond, den 13en dezer, zal nog een laatste voorstelling plaats hebben tegen verminderden prijs.

Postsluiting.

Op Woensdag, den 13en dezer, des namiddags te 2 uur, zal aan het postkantoor alhier een mail worden gesloten voor Singapore, te verzenden met het stoomschip *Giang Ann*.

Hoogere Burgerschool te Semarang.

De Directeur van Onderwijs, Eeredienst en Nijverheid is gemachtigd om bij wijze van tijdelijken maatregel, gedurende den cursus 1898—1899 tot de hoogere burgerschool te Semarang meisjes als leerlingen toe te laten, hoewel daardoor handhaving der splitsing van het eerste en nieuwe splitsing van de tweede klasse dier school in parallel-afdeelingen noodig wordt.

Machtiging is verleend om te beginnen met den op 4 Juli 1898 aangevangen cursus, de tweede klasse in drie en de derde klasse in twee parallel-afdeelingen te splitsen.

Bepaald is dat het onderwijzend personeel bij de hoogere burgerschool voornoemd tijdelijk wordt vermeerderd met vier leeraren, namelijk één voor de Nederlandsche en Duitsche talen, één voor de wiskunde, één voor de wis- en natuurkunde en één voor de geschiedenis en aardrijkskunde.

Magazijnmeesters.

Op het verzoek van den kapitein-kwartiermeester bij de militaire administratie G. J. H. Ferguson, om bij voorkomende vacature te worden overgeplaatst bij het corps magazijnmeesters der militaire administratie, is hem medegedeeld dat van zijn verzoek aanteekening is gehouden, doch dat hem geen bepaalde toezegging kan worden gedaan.

Marine.

De Commandant der Zeemacht is gemachtigd op een nader door hem te bepalen datum in de tweede helft der maand Augustus 1898 H. Ms. fregat *Koningin Emma der Nederlanden* en de pantserdekkorvet *Sumatra* tijdelijk te onttrekken aan de scheepsmacht in de wateren beoosten Java en Borneo, ten einde die schepen te Tandjong-Priok aanwezig te doen zijn gedurende de feesten ter gelegenheid der troonsbestijging van H. M. de Koningin.

Verificatie van Schuldvorderingen.

Op den 26en September aanstaande des voormiddags te 9 ure zal in de audiëntiezaal van den Raad van Justitie te Semarang een eerste bijeenkomst worden gehouden voor de crediteuren van de getailleerde firma Gebroeders Jansz, ter verificatie hunner schuldvorderingen.

Naar Soerabaja.

De Heer F. A. N. Loth, verificateur der tweede klasse bij de in- en uitvoerrechten en accijnsen, is gisteren per spoortrein van hier naar Soerabaja vertrokken, werwaarts hij in dezelfde betrekking is overgeplaatst.

Door vele zijner collega's en vrienden werd den vertrekkende aan het spoorstation uitgeleide gedaan.

Revisie aangeteekend.

Tegen het vonnis van den Raad van Justitie te Semarang, de dato 17 Juni jongstleden, waarbij de gedetineerde A. D. Frederiche wegens oplichting werd veroordeeld tot twee jaren gevangenisstraf en de betaling van twee geldboeten elk groot f 300, is door genoemden veroordeelde revisie aangeteekend.

Inhuldigingsfeesten.

Gistermorgen te negen ure is in den schouwburg alhier door de kinderen zoowel van de openbare als van de beide weeshuisscholen zoomede die van de school der Zusters Francisnanessen een zang-répétitie voor de aanstaande kroningsfeesten gehouden.

Mond- en Klauwzeer.

In het district Broemboong en in het Demaksche moet, naar wij vernemen, onder het rundvee en paarden een ziekte heerschen die vele beesten doet sterven. Bij de paarden wordt de ziekte te Demak scalma genoemd. Een groot aantal paarden is reeds daaraan bezweken; de Regent o. a. verloor mede tien van zijn mooie beesten.

De Raad van Indië.

Uit Batavia meldt de correspondent van de *Soerabaja-Courant*:

Ik schreef u reeds dat de Heer G. A. Scherer, lid in den Raad van N.-I., zijn ontslag als zoodanig zal nemen. De ontslag-aanvraag is nu door hem ingediend met het verzoek om in Augustus van zijn hooge functie te worden ontheven. Hij moet ook reeds de preferentie hebben gevraagd op eenige couchetten van de *Koningin Wilhelmina* die den 24en Augustus van hier vertrekt.

Als ernstig candidaat voor lid in den Raad van Indië wordt thans nog genoemd de Heer G. W. C. Baron Van Hoevell, Resident van de Lampongs.

Nieuwe Desa's.

In de buurt van Kedoeng Djati en Tempoeran, bezuiden de spoorbaan, worden hier en daar jonge djatiboomen gekapt met het doel op die openkomende plaatsen nieuwe desa's aan te leggen. Het gekapte djatihout wordt aan den kleinen man afgestaan voor brandhout.

Een nieuwe Pasar.

Op den 23en dezer zal de nieuwe pasar in het district Singenkidool (Goebook) feestelijk worden geöpend, waarbij tevens aan de bevolking de gelegenheid zal worden gegeven om behalve de dagelijksche pasar- artikelen, ook vee te verkoopen op de daartoe bestemde plaats. De wedono van Goebook heeft aan zijn collega's in het Solo'sche gebied van die opening kennis gegeven, met het verzoek daarvan zoo mogelijk mededeeling te doen aan de bevolking. Na de opening, zal op elken »legi" daar gelegenheid gegeven worden vee ter markt te brengen.

Stoomtramweg.

Aan den Heer J. H. Zeeman is vergunning verleend voor den aanleg en de exploitatie van een stoomtramweg in de residentie Madioen, loopende van Tjaroeban over Moeneng, Tempoeran en Tjangakan naar Ngawi, met een zijtak van Kedoeng-Prahoe naar Madioen.

Aangeteekend is dat de Heer Zeeman voornoemd uitdrukkelijk verklaard heeft dat hij zich bij voorbaat onderwerpt aan alle voorwaarden, nader door de Regeering met betrekking tot de naasting van den tramweg vast te stellen.

Cultuurgewassen.

De Resident der Preanger-Regentschappen is gemachtigd om tot voortzetting van de proeven met de teelt van voor de inlandsche bevolking nuttige en voordeelige boomen en gewassen, gedurende het jaar 1898 te beschikken over een som van f 300.

Gouvernements Koffiecultuur.

Machtiging is verleend tot den bijplant gedurende den Westmoesson van 1898/99 in op hoog gezag aangelegde geregelde tuinen in de residentie Banjoemas van 219.325 koffieboomen op nieuwe ontginningen van hetzelfde jaar, waarvan 164950 Java- en 54375 Liberiakoffie.

Vrijbiljet.

Machtiging is verleend om voor den tijd van een jaar aan den Heer J. F. Niermeyer een vrijbiljet af te geven voor reizen in de tweede klasse langs de Staatsspoorwegen op Java, en zulks in het belang van een door hem ter hand genomen tweede uitgave van Prof. Veth's werk over *Java, geögraphisch, ethnologisch, historisch*".

Geen reductie van Spoorvracht.

Afgewezen is het verzoek van Kwee King Soen te Soerabaja om te zijnen behoeve reductie te verleenen op de spoorvracht voor het vervoer van het station Bangil en de halten Goenoenggangsir en Porong naar de halte Goebeng van de Oosterlijnen der Staatsspoorwegen op Java van een hoeveelheid van ongeveer 1250 M³ grind.

Inlandsch Onderwijs.

Bepaald is dat ter hoofdplaats Semarang wordt geöpend een vierde openbare inlandsche school voor lager onderwijs der tweede klasse, en te Poerworedjo, Bagelen, een derde openbare inlandsche school voor lager onderwijs der tweede klasse.

Onderofficieren.

De sergeant-majoor der Infanterie Sebek is benoemd tot sergeant-majoor-kwartiermeester en ingedeeld te Soerabaja op het bureau van den administrateur van het hospitaal aldaar.

— Benoemd tot sergeant-majoor-kwartierter en ingedeeld te Batavia op het bureau van den administrateur van het hospitaal, de sergeant-schrijver Aussems.

— De sergeant-majoor-vuurwerker Huissen, is benoemd tot sergeant-majoor-kwartiermeester en ingedeeld te Atjeh, ter beschikking van den gewestelijken intendant aldaar.

Derde Rail Solo-Djokja.

Onlangs in een entre-filet sprekende over de vorderingen gemaakt bij den aanleg van de derde rail tusschen Djokja-Solo, zoo schrijft de Heer S. in *Het Centrum*, voegde ik daaraan de opmerking toe, dat weldra de tijd daar zou zijn, waarop reizigers van Batavia naar Soerabaja zouden kunnen stoomen, zonder telkens van trein behoeven te verwisselen.

Naderhand met eenige administrateurs sprekende, waarvan de ondernemingen liggen aan de lijn Djokja-Solo, bleek het mij, dat zij in de meening verkeerden, dat het met overladen van balen, krandjangs, etc. van waggons der Nederlandsch-Indische Spoorweg in die der Staatsspoorwegen nu voor goed uit zou zijn en de goederen één keer aan de haltes en stations in de waggons verpakt niet meer overgeladen behoefden te worden. Een en ander is echter geheel onjuist.

Met de treinen van den Staatsspoorweg zal op het baanvak Djokja-Solo geen vervoer in lokaal verkeer en evenzoo geen vervoer tusschen de stations der Staatsspoorwegen te Solo en Djokja mogen plaats hebben, behoudens het bepaalde in art: 14, hetwelk wij verderop zullen bespreken.

Met die treinen zal eveneens geen rechtstreeksch verkeer van ijl- en vrachtgoederen mogen plaats hebben tusschen stations en halten der Staatsspoorwegen en der Maatschappij.

Tot het vervoer van troepen met hun wapenen en goederen in rechtstreeksch verkeer naar- en van de halten op het baanvak Djokja-Solo is de Staat te allen tijde bevoegd, tegen betaling van vijftig ten honderd van hetgeen de Maatschappij voor dit vervoer zou ontvangen hebben, wanneer zij dat zelf had bewerkstelligd.

In art: 14 wordt gezegd, dat op verzoek der Maatschappij treinen van den Staat ook gebezigd zullen *kunnen* worden voor het vervoer van reizigers, bagage en bestelgoederen in lokaal- en rechtstreeksch verkeer op het baanvak Solo—Djokja. De opbrengst van dit vervoer blijft geheel ten bate van de Maatschappij, welke ook uitsluitend voor dit vervoer verantwoordelijk blijft.

Een maand na het gereedkomen van den weg en de werken verkrijgt het Gouvernement het recht om op het smalle spoor tusschen Solo en Djokja, gewone en buitengewone treinen, alsmede ledige treinen en losse locomotieven te laten loopen. Met deze smalspoortreinen *zal* het Gouvernement in eigen beheer tusschen stations van de Oosterlijnen en van de Westerlijnen der Staatsspoorwegen kunnen vervoeren reizigers, bestel, ijl- en vrachtgoederen. *Het Gouvernement is echter niet verplicht eenig bepaald vervoer over de lijn Solo-Djokja te bewerkstelligen.*

Uit bovenstaande blijkt, dat de voordeelen, verbonden aan den aanleg van de derde rail, voor de ondernemingen welke afvoer harer producten hebben van de stations en halten aan de lijn Djokja- Solo, voorloopig slechts van zeer betrekkelijke waarde zijn en zij dan eerst er ten volle van zullen kunnen profiteeren, wanneer de Staat van de N.-I. Spoorwegmaatschappij verkreeg, dat de bepaling, dat met treinen van de SS. geen rechtstreeksch verkeer van ijl- en vrachtgoederen zou mogen plaats hebben tusschen de stations en halten der SS. en der maatschappij, kwam te vervallen.

Men ziet, dat ook hier weêr de voordeelen bijna uitsluitend zijn aan de zijde der N.-I. Sp. en wij stellen ons voor, zulks een dezer dagen nader aan te toonen.

Geldloterij te Soekaboemi.

Tot aanvulling van ons telegraphisch bericht over den uitslag dezer loterij, volgt hieronder de geheele trekkingslijst:

f 1500. No. 1498.

f 500, nos. 3310 — 1811.

f 100, nos. 3304, 746, 2188, 158, 3192.

f 50, nos. 2537, 3430, 269, 2121, 62, 1493, 1245, 3810, 1761, 3576.

f 25, no. 2377, 3064, 1544, 2929, 649, 1267, 3378, 763, 3418, 2777, 3284, 561, 2782, 343, 1389, 2364, 331, 3602, 2256, 3076.

f 10, no. 3692, 2566, 3385, 1013, 3393, 3319, 3578, 3271, 1569, 1329, 2724, 2653, 3021, 3417, 2896, 932, 1340, 2472, 1625, 51, 3534, 3495, 2975, 3086, 3587, 475, 855, 1657, 791, 1941, 1382, 1376, 2411, 1646, 175, 1190, 3861, 1514, 2882, 593, 2046, 566, 3519, 2469, 2095, 2704, 3921, 505, 3683, 3436, 3941, 3617, 279, 3636, 3226, 459, 3686, 2236, 1481, 1095, 108, 1341, 1370, 3975, 2440, 3682, 1417, 3313, 614, 1381, 3302, 2851, 50, 2164, 2321, 949, 2567, 2795, 3627, 1864, 3621, 866, 904, 3953, 1186, 533, 362, 1533, 1181, 662, 1327, 1571, 1772, 3300, 810, 2785, 277, 2283, 1791, 889.

Uit Ambarawa

schrijft men aan *De Locomotief*:

Een tamelijk oude inlander van de desa Ngropah heeft door ophanging aan een boom op zijn erf, een einde aan zijn leven gemaakt. De ongelukkige moet lang aan koortsen hebben gesukkeld.

— Door de Oengaransche politie zijn in de desa Banjoemanik 13 gedroste inlandsche fuseliers van het 2e recruten-bataljon te Willem I geärresteerd. Dit is een buitenkansje voor de opvatters. daar er een opvatloon van f 65 aan verbonden is.

— De executie-vendutie bij den bekenden Chinees Kwee Sien Bee, op 1 en 2 dezer gehouden, heeft het niet onaardige bedrag van pl.m. f 8000 behaald. Zijn span mooie groote paarden zijn gegaan voor f 1400, waarvan kooper werd een Chinees van Magelang.

— Een stomme Javaansche vrouw, naam en woonplaats onbekend, heeft het ongeluk gehad door een kar, toebehoorende aan een Chinees, te worden overreden. Zij werd onmiddellijk na het ongeval ter verpleging naar het militair hospitaal te Willem I opgezonden.

— Door tusschenkomst van het vendukantoor werd Maandag-ochtend het bij de Weeskamer te Semarang verhypothekeerd perceel vastgoed, toebehoorende aan wijlen den Chinees Tan Hong opgeveild. Kooper was de wijkmeester Kwee Siauw Tik, voor de som van f 605, onder borgstelling van den majoor-Chinees van Magelang Kwee An Kie en den luitenant der Chineezen van Ambarawa, Kwee Ie Ping.

— Met genoegen werd hier het bericht ontvangen dat tot wedono van Ambarawa is benoemd Mas Mertosoedirdjo, wedono van Kradenan, Grobogan. Deze is een zeer ontwikkeld ambtenaar, vroeger als schrijver op het assistent-residentiekantoor alhier werkzaam. Hij is voor deze afdeeling geen vreemdeling. De benoemde is een zoon van wijlen onzen ondercollecteur Mas Wongsosoedirdjo.

— Maandagavond hebben wij ons mogen verheugen in een frisch regenbuitje, dat over de geheele stad is gevallen.

Uit de Indische bladen.

Officieele Berichten.

Van Amboina. Van den Resident van Amboina is het volgend telegram ontvangen:

Amboina, 1 Juli 1898.

Algemeene politieke toestand als gewoonlijk. Het Engelsch opnemingsvaartuig *Waterwitch* bezocht in Juni deze reede ter aanvulling kolenvoorraad. Gezondheidstoestand tamelijk, nog steeds komen veel koortsen en ziekte der ademhalingswerktuigen voor.

Binnenlandsch Bestuur.

Zooals ons werd geseind, zijn in Nederland 37 jongelui geslaagd in het groot-ambtenaarsexamen, terwijl slechts 10 plaatsen beschikbaar zijn, waarvan er ook nog toekomen aan hen, die in het faculteits-examen slaagden aan de Leidsche universiteit. Die tien plaatsen zijn alle overbodig en alleen ter wille van de belanghebbenden en ten laste van de Indische begrooting opengesteld; 27 heeren komen er nu bij de anderen, die al vroeger het diploma haalden, doch niet behoorden tot de geplaatsten; wij zeggen niet tot de gelukkigen.

Dat gaat nu nog twee jaren zoo door, waarvoor de Minister van Koloniën zich verbonden heeft overtollige ambtenaren uit de zenden uit Holland, tenzij zijn opvolger de belofte intrekt, maar daarna zal men wel niet opnieuw durven herhalen wat onnoodig, schadelijk en kostbaar is voor Indië en waarlijk ook niet is in het belang der Hollandsche jongelui. Wat is de strijd in Holland om een schamel bestaan, soms in de meest onherbergzame oorden te vinden, toch hard! Arme geslaagden, die de kans hebben om, als ze zich oud en op hebben gediend en op eenige lotsverbetering hopen, plotseling iemand uit de lucht te zien vallen, die hun tot meester wordt gesteld. En van eenige krachtige poging om de ambtenaarswereld te verjongen is geen spoor. Bedroevend blijven zonder dat de vooruitzichten. Moeten er nog eerst een vijftigtal jaren verloopen voor men komt tot een *limite d'âge* of tot een grens, aan den diensttijd gesteld? (*Java-bode.*)

Spoorweg Batavia-Bantam.

Naar wij vernemen, zal de spoorweg naar Tangerang, ofschoon reeds gereed, niet voor het openbaar verkeer opengesteld worden vóór dat de Bantamlijn voltooid is. Men heeft dus nog pl. m. drie maanden te wachten.

(*N. B. Hbld.*)

Het wapen der Genie.

Men deelt ons mede, dat men bij de Genie bezig is, om door het stellen van bijzonder hooge eischen aan de officieren een opruiming te houden, die aan een snellere en betere promotie en aan een hoogere intellectueele waarde van het corps moet ten goede komen.

Wij kunnen niet beoordeelen in hoever het gehalte van de officieren verbetering behoeft, maar moeten erkennen, dat de maatregel een onvermijdelijk uitvloeisel is van de onhoudbare toetanden, die den laatsten tijd bij dat wapen worden waargenomen.

Percentsgewijze verkeert de Genie ten aanzien van het »afmaken" in de beste conditiën. (*Bat Nbld.*)

Verspreide Indische Berichten.

Tot leeraar aan de burger-avondschool te Soerabaja zal worden benoemd de Heer Kuyper.

— De godsdienstleeraar R. Akkerman gaat met buitenlandsch verlof. — Belast is met betrekking van djaksa te Bekasi Martam, adjunct-djaksa te Meester-Cornelis. — Aan den Heer M. Stoll is vergunning verleend tot het doen van mijnbouwkundige onderzoekingen te Loemadjang (Probolinggo). — De Heer. J. W. Broekhuysen, tijdelijk leeraar in het teekenen en schoonschrijven aan de hoogere burgerschool te Soerabaja, is voorgedragen voor een definitieve benoeming als zoodanig. — De examens tot het verkrijgen van een diploma voor den rang van 3en, 2en of 1en stuurman voor de groote vaart of stuurman voor de kleine vaart zullen worden afgenomen op Maandag 12 September a. s. en volgende dagen in de Marinecantine te Soerabaja des voormiddags ten negen uur. De aanvragen moeten geschieden schriftelijk aan den voorzitter der commissie, den Heer C. J. G. De Booy, oud-staandwezend zeeofficier ter reede aldaar; zij moeten uiterlijk acht dagen vóór het examen worden ingediend.

— Den aspirant-controleur W. M. Ingenluyff is gesteld ter beschikking van den controleur van de controle-afdeeling Djaboeng, afdeeling Modjokerto. — Den controleur der tweede klasse M. M. Luchzinger is tot standplaats aangewezen de afdeeling Lassem, residentie Rembang. — De Malangsche races zullen dit jaar een aanvang nemen op den 7den September; zij zullen dus volgen onmiddellijk op de Soerabaja'sche feestweek. De koffieplanters in het Pasoeroeansche, die van plan zijn om daar de kroningsfeesten bij te wonen en tevens hun zijn van de raceclub, kunnen dus voor huisleed over de lage prijzen veertien dagen langer verstrooiing zoeken, zegt het *Soer. Hbl.* —

Ter naturalisatie zijn o. a. bij de Tweede Kamer voorgedragen: H. A. C. W. A. Hahmann, 1e luitenant der Infanterie, laatst te Telok Semawé, S. A. Lopacinski, administrateur der tabaksonderneming Tanah Priok op Sumatra. — Van Malang schrijft men aan het *B. N.* dat de Generaal Stemfoort op zijn reis tourreis naar Batavia, van plan is om eenige garnizoenen in de eerste militaire afdeeling op Java te inspecteeren o. a, dat op de gronder afdeeling te Tjimahi. Mevrouw Stemfoort zal bij die gelegenheid vermoedelijk haar groot maal vergezellen en eenigen tijd te Bandoeng doorbrengen. — Men is in militaire kringen van idée, zegt het *B. N*, dat de laatst verleende onderscheidingen op 31 Augustus bij gelegenheid van de verjaring van H. M. de Koningin zullen worden uitgereikt en dat dit deze maal met bijzondere plechtigheid zal geschieden. Er is zelfs sprake van, om allen, die niet te ver van Batavia garnizoen houden en moeten geridderd worden, daartoe naar de hoofdplaats op te roepen. Alles tot meerderen luister van de troonsbestijging onzer jeugdige Vorstin. De majoor der Infanterie F. C. Thomson zal niet afwachten tot hij overste wordt, maar gaat spoedig den dienst verlaten. Hij heeft nu weinigens particuliere belangen een maand verlof gekregen, door te brengen te Batavia en Buitenzorg en zal in Augustus of uiterlijk September zijn verzoek om eervol ontslag indienen. De titulaire rang van luitenant-kolonel zal hem dan worden toegekend, meent de *Soer.*

— De Heer F. J. Barthelemy, gepensionneerd kapitein der Infanterie, is den 2en dezer te Garoet overleden. — Donderdag-morgen zeven uur is te Batavia brand ontstaan in het vuurwerkmagazijn van Lian Hin op den hoek van gang Ribald. De goedang, waarin zich ook een voorraad pajongs bevond, is geheel uitgebrand doch de belendende perceelen zijn gespaard. De regen die bij stroomen neêrviel, heeft een niet gering deel van het blusschingswerk voor zijn rekening genomen, zegt *Pr. Blad.* — Aan den leeraar aan de hoogere burgerschool te Soerabaja Mr. J. Luyten is met ingang van 1 Juli 1898 een tractementsverhooging van f 150 toegekend. — De luitenant ter zee 2e klasse J. G. W. J. Eilerts De Haan, aan wien vergunning is verleend om te repatrieëren wegens langdurig verblijf in deze gewesten, keert met het stoomschip *Koningin-Regentes* van de maatschappij »Nederland" naar Holland terug. — De tijdelijke leeraar in de wis- en natuurkunde aan het gymnasium Willem III te Batavia M. F. Onnen heeft het verzoek gedaan om in deze betrekking te Semarang te worden geplaatst, aangezien hij liever niet naar Soerabaja komt, zegt de *Soer. Ct.* — De dames Dumpel en De Hoog, beiden in het bezit van hulpacte voor het lager onderwijs, hebben het verzoek gedaan om bij de post en telegrafie te Soerabaja te worden geplaatst. — Het voorstel is gedaan om te Soekaboemi een openbare lagere school voor meisjes te openen. — Uit Soekaboemi schrijft men de dato 5 dezer aan de *Preanger-bode*: Heden morgen had op den weg naar Goenoeng Tjempaka een ongeluk plaats, dat in zijn gevolgen zeer ernstig had kunnen zijn, doch dat, wonder boven wonder, betrekkelijk nogal goed is afgeloopen. Een dame begaf zich met drie kinderen in een, met vier paarden bespannen wagen naar de halte Tjibeber en reed op gezwinden weg een in slechten staat verkeerende brug over. De wagen sloeg om, met het gevolg dat een der kinderen onder de paarden in de kali terecht kwam. Door schielijke hulp redde men gelukkig het knaapje. Een der paarden was echter dood en wagen en tuig zijn deerlijk gehavend. Te Soerabaja circuleert volgens de *Soer. Ct.* een adres van moeders van schoolgaande kinderen, gericht aan den Resident van Soerabaja, om diens steun te verzoeken bij de poging om de groote vacantie op de Gouvernementsscholen in plaats van in Juni in de maanden October en November te laten vallen. De argumenten voor dit verzoek zijn in hoofdzaak deze, dat in Juni bijna geen gezin uit de stad gaat, daarentegen in October en November ieder die maar even weg kan de drukkende hitte in die maanden gaat ontvluchten. — De adjudanten dd. officier De Bock, no. 24691, Kittel, no. 25113, en Steenhuizen, no. 38133, zijn toegelaten tot het afleggen van het examen van onder-luitenant. — De firma G. Kolff & Co heeft een schoolwerk-boekje uitgegeven ten behoeve van de leerlingen van de hoogere burgerscholen en andere inrichtingen van onderwijs in Indië, dat zeker veel verkocht zal worden. Men vind

Persoverzicht.

Onze Militaire Rechtspraak en de zaak Lutje--Bosch.

Onder den titel *Militaire Jurisprudentie* bespreekt het *Nieuw Batavia'sch Handelsblad* onze militaire rechtspleging.

De geheele loop van de zaak Lutje-Bosch was volgens het blad een bewijs van den naamlooze elendigen toestand, waarin onze militaire rechtspleging zich bevindt, in weerwil . . . of misschien tengevolge van de talrijke veranderingen, die zij sedert een tachtigtal jaren heeft ondergaan, in den vorm van algemeene orders; circulaires, die geboren werden op de groene tafel van het Hoog Militair Gerechtshof; Koninklijke en andere besluiten, ampliatiën enz. enz., waarvan alleen Koninklijke besluiten rechtsaanspraak kunnen doen gelden.

Maar zoo gaat het. Wil een oud mensch met de jeugd meedoen, dan moet hij zich in haar geestestoestand weten te verplaatsen, haar eischen moeten de zijne zijn, haar vermaken, haar grillen moeten hem kunnen bevredigen; en dan loopt hij kans, dat het blijkt, dat het hem inspanning kost, zich anders voor te doen dan hij in de werkelijkheid is. Zoodra dat geheurt, is hem het vers, waarmede hij zijn waardigheid, zijn verouderaag heeft getracht te bedekken, in den steek gelaten en men bespot hem; omdat hij getracht heeft zich anders voor te doen dan hij in de werkelijkheid is.

Onze militaire rechtspleging is oud, zeer oud. De tand des tijds heeft als witte mieren rustende aan dat rechtswezen geknabbeld, dat gevormd is voor het leger in het moederland in betrekkelijk eenvoudig van kracht is verklaard voor het leger in de koloniën, omdat men er aan . . . . het gemakkelijkst van af was.

Waarom, vraagt het blad verder, heeft de raad van onderzoek niet gehoord naar het *vox populi*, naar de stem van de kameraden, die eerbiedig schuwen, die den dief verachten, doch den Heeren Lutje en Bosch de hand van kameraadschap toereikten, toen het Hoog Militair Gerechtshof, misleid door zijn ouderdomsgebreken, [illegible] het grootste onrecht, waar het dat college te spreken! Dat *vox populi* gaf omtrent het *vox Dei* in de pen; vooral omdat onze Gouverneur-Generaal uit liefde voor Indië, uit liefde voor het leger het luidste meegalmde in het koor van de kameraden, die de twee délinquenten zoo gaarne hadden behouden en geen hoon en smaad gereed hadden, toen zij uit . . . laat men zeggen onnadenkendheid, handelden, waardoor verrijking hen ten eenenmale vreemd was; verrijking, zooals het blad verrijking te verstaan heeft.

Daarom vond het blad willen hebben, dat dat hoog rechtslichaam bestond uit mannen, krachtig naar lichaam en geest, in wie onwrikbaar vertrouwen kan gesteld worden, en die dus zelfs niet den schijn op zich mogen laden, dat ouderdom het oog minder helder heeft gemaakt en de stoot der oogen verloren is gegaan gelijk met de helderheid van den geest en met de kracht van het lichaam.

Ook de gebrekkige opleiding van den officier op rechtskundig gebied nog eens terugkomend, merkt het blad op hoe van af het oogenblik dat men officier is, men door ondervinding en voorlichting geleid wordt, waardoor prikkel tot eigen studie ontstaat, zoodat men langzamerhand door ondervinding wijs en een goed lid in den krijgsraad kan worden.

Doch dit is slechts van toepassing op een bepaalde categorie van officieren; bijv. *niet* op officieren van gezondheid, *niet* op magazijnmeesters, *niet* op militaire apothekers, t. q. Zij worden niet alleen niet geleid in *die* richting, doch zij hebben ook niet het weinige rechtskundig onderwijs genoten als de gewone troepenofficier. En toch hebben zij volslagen vreemdelingen op rechtskundig gebied, te oordeelen gehad, of de eer van de twee délinquenten ernstig was aangetast, zóó ernstig, dat zij niet meer geduld konden worden in het leger, waarin zij de toekomst van hun leven meenden te vinden, en waarin zij [illegible] dwaalden, laat men zeggen ernstig dwaalden, zegt het blad.

Die heeren leden van den raad van onderzoek waren voor het meerendeel niet alleen vreemdelingen op rechtskundig gebied, doch zij kunnen zich ook geen voorstelling maken van het hebben en zijn, van de deugden en de gebreken van den troepenofficier te velde; zij weten niet, dat er op Lombok meer goudgeld te vinden is geweest dan er officieel gevonden is; zij weten niet, zegt het meer zegt, dat er op Atjeh oogluikend — zonder dat er een oog voor gesloten werd — is toegelaten, dat men rampaste zonder de wet van buit spraké is geweest.

Opgevoed in deze omgeving wordt het maken van fouten gemakkelijk, zondigt men tegen de wet zonder nog strafschuldig te zijn, strafschuldig in de ernstige beteekenis van het woord; en al wordt men eindelijk dat handelen tegen de wet moede, dan gaat het nog niet aan de zwakken, die men te pakken krijgt, te laten boeten voor de zeer velen, die zich op meer of minder ernstige wijze aan hetzelfde schuldig maakten.

Tot slot komt het blad bij de beschouwing van deze quaestie de volgende vraag in de gedachte:

„Zouden niet allen, zoo niet velen die zich schuldig maken aan het uitgeven van valsche rijksdaalders — niettegenstaande zij met die valschheid bekend zijn — weten, dat zij handelen in strijd met de wet, dat zij dus telkenmale strafschuldig zijn?"

Het Wetboek van Strafrecht voor Nederlandsch-Indië (wetboek voor Europeanen) zegt in zijn artikel 83:

„De strafbepalingen der vorige artikelen zijn niet toepasselijk op hen, die nagemaakte, vervalschte, in waarde verminderde, verminkte of nagemaakte muntstukken voor goede hebbende, deze weder uitgeven.

Echter wordt hij, die gebruik maakt van deze stukken, na kennis te hebben bekomen van de onEchtheid, gestraft met geldboete van de hoogste driemaal en ten hoogste zesmaal de waarde, op de weder uitgegeven stukken gesteld".

Het *N. Bat. Hdbl.*, besluit daarom met de vraag of er geen overeenkomst ligt tusschen het een en ander.

Atjeh.

Aan het verslag omtrent de voornaamste gebeurtenissen in het gouvernement Atjeh en Onderhoorigheden, loopende van den 20en Mei tot en met den 26en Juni 1898, wordt het volgende ontleend:

Groot-Atjeh. De civiel en militair Gouverneur kwam den 21en voor dienstzaken te Kota-Radja, en vertrok in den avond van den 23en weder naar Segli.

Gebeurtenissen in de *Sagi's.* Aan Toeankoe Hoesin is te kennen gegeven dat, zoowel van gouvernements- als van de zijde der Pedirsche hoofden geen bezwaar meer gemaakt wordt tegen de huwelijk zijner dochter met T. Radja Kwala, doch dat het bestuur verlangt, dat deze laatste, ook na zijn huwelijk, voorshands te Kota-Radja blijve in het belang zijner intellectueele ontwikkeling.

XXIII Moekims. In dit gebied viel niets meldenswaardigs voor.

XXV Moekims. In Paroi is de uitgifte van kampongpassen afgeloopen; aan 103 volwassen mannen werden passen uitgereikt; met de registratie door de marechaussée is daar nu een aanvang gemaakt, terwijl de wd. civiel gezaghebber begonnen is met de verstrekking van kampongpassen aan de bevolking van het aangrenzend landschap Koeloe.

T. Nanta Radjoet, Ketjik Amin van Lampoe'oek en verschillende kleinere bendehoofden houden zich nog steeds in het Lehongsche op; eenige in een treffen met onze troepen gewonde volgelingen van T. Amat Lam Loempoer werden ter verpleging overgevoerd naar Poeding in Lehong.

De eveneens nog steeds in Lehong vertoevende Panglima Sagi der XXV Moekims wendde zich zoowel direct als door bemiddeling van andere hoofden tot het bestuur om de invrijheidstelling te verkrijgen van de in Parois geärresteerde Atjehers Bang Him en Sjech Moed, die slechts uit nooddwang diensten aan T. Oemar hadden bewezen, zonder ooit de wapens tegen het Gouvernement te hebben gevoerd. Aangezien dit laatste ook niet gebleken is, zijn deze Atjehers tegen betaling eener boete van ƒ 300 en onder borgstelling van den Panglima Sagi voor hun verdere rustige houding in vrijheid gesteld.

Verder deelde genoemde Panglima Sagi schriftelijk mede dat hij medio Augustus a.s. meende te kunnen verhuizen naar de IV Moekims.

Verscheidene, tijdens den afval van T. Oemar uitgeweken huisgezinnen keerden uit Lehong en Paroi naar de IV Moekims terug, o. a. de Imam der Moekim Lam Lhom met vrouw en kinderen.

Volgens in de IV Moekims ontvangen berichten is de vroegere volgeling van Teungkoe di Tiro, en later van Teungkoe Koetakarang Teungkoe Nja Oessin, laatstelijk gevestigd te Lampeueëng (IX Moekims), en als sabilinner bekend, in een schermutseling met onze troepen in de VII Moekims Pedir gesneuveld.

XXII Moekims. In het gebergte der VII Moekims Baid zwerven nog eenige kleine benden onder Teungkoe Polim, Ketjik Ali van Mampreh, Pang Kama en T. Tjoet, zoon van den Imam van Lam Lheuë. In den nacht van 18 op 19 dezer trachtten eenige hunner een spion van het bestuur in kampong Baid te overvallen; zij trokken echter op het aanslaan van honden onverrichter zake af.

In den nacht van 24 op 25 Juni kwam een spion te Glé Kambing melden, dat Pang Kama met een achterlaadgeweer gewapend, bij zijn vrouw te Lepong-raijoet was. Een onmiddellijk uitgerukte patrouille bevond, dat hij in den inmiddels verloopen tijd alweder vertrokken was.

Lieden naar de bergen gezonden, om onder het mom van getah-zoekers, naar de schuilplaatsen van bedoelde benden onderzoek te doen, werden door een tiental magere en uitgeteerde geweerdragenden onder Teungkoe Polim, Ketjik Ali en T. Lehman, zoon van den Imam van Lam Lheuë, van hun werktuigen, levensmiddelen en kleederen beroofd en teruggezonden, daar men hen voor spionnen hield, niettegenstaande hun mededeeling dat Toeankoe Radja, tweede zoon van T. Moeda, Baid, in hun onderneming financieel geinteresseerd was.

T. Ali Baid moet zich nog in het binnenland van Noh (Westkust) bevinden, alwaar hij met een viertal volgelingen ladangs aanlegt.

Naar aanleiding van de in het vorig verslag vermelde berichten, dat vijandig volk was gezien te Lambetong (Moekim Pieng, V. Moekims Montasik) zonder dat dit door het betrokken hoofd gemeld was, is aan Ketjik Yoesoef, hoofd dier kampong, opgedragen een waarborgsom van ƒ 100 te storten ter verzekering eener behoorlijke medewerking van zijn kant.

In het contrôle-ressort Indrapoeri werd voortgegaan met de uitgifte van kampongpassen. Een vijftal Teungkoe's, die aanvankelijk door bemiddeling hunner hoofden hadden verzocht van het verplichte voeren van passen vrijgesteld te mogen worden, meldden zich, na afwijzende beschikking daarop, persoonlijk tot de in ontvangstneming hunner passen aan.

Wegens het vernielen van zes isolatoren der telefoongeleiding, waarvan in het vorig verslag melding is gemaakt, werden de kampongs Maheung en Aer Alang elk met ƒ 30 beboet, daar het niet uit te maken was, tot het gebied van welke deze naburige kampongs de strook behoort, waar die beschadiging heeft plaats gehad.

In het contrôle-ressort Selimoen werd na de terugkomst uit Pedir van den wd. civiel gezaghebber voortgegaan met de uitgifte van kampongpassen.

De preciosa, blijkens het vorig verslag gedeponeerd ter verzekering van de betaling der aan de Moekim Lam Kabeuë opgelegde boete van ƒ 100 werden na betaling dier boete gerestitueerd. De minderjarige Imam van Lam Kabeuë is naar zijn kampong teruggekeerd; evenzoo zijn voogd T. Doellah, welke laatste lijdende moet zijn aan ernstige buikziekte.

In den nacht van 14 op 15 Juni werd het bivak te Selimoen licht beschoten, door een drietal aan de overzijde der Atjeh-rivier opgestelde schutters; de dekking der spoorbaanwerkers werd op grooten afstand beschoten door een bende van ongeveer 15 man.

Noordkust. Van de in het Pedirsche agcerende colonnes kwam het bericht in, dat de troepenmacht, die op 17 Juni door Reubenaar Padang Tidji oprukte, uit de heuvele slechts licht beschoten werd. Den 18den des zer werd van daar door de III Moekims Batee, Koeta Krandjie, Tjalong Rajeu, Boeloh en Gronggrong naar Segli teruggemarcheerd, waarbij opgemerkt werd dat de bevolking met vrouwen en kinderen overal was teruggekeerd, en de verschillende hoofden zich bij den colonne-commandant meldden. Ook T. Mantroi Kroeng Semideum meldde zich bij het bestuur. De colonne onder luitenant-kolonel Willems kwam den 19den te Segli aan; nabij Tjot Moerong had deze eenige tegenstand ondervonden, waardoor een Europeesch mindere en een Chineesche koeli gewond werden. Nabij Bambi werd de achterhoede der colonne beschoten, waardoor een Europeesch matroos der landingsdivisie levensgevaarlijk gewond werd, en een ander een schampschot kreeg.

De Selimoen-colonne werd daarop ontbonden, en keerde met Gouvernements stoomers via Oleh-leh naar de XXII Moekims terug; den 22den was deze troepenverplaatsing afgeloopen.

Een van Edi komende djaloer werd 8 Juni iets bewesten Diamantpunt door een met gewapenden bemande sampan overvallen; de opvarenden werden van al hun goederen, waaronder ƒ 200 aan contanten beroofd, en een vrouwelijke passagier werd gedood.

Aan de Tjoet Nja van Kerti werd medegedeeld, dat, indien zij de roovers niet aan het bestuur uitleverde, de geheele waarde van het gestolene benevens de bangoen voor de gedoode vrouw, van haar aandeel in de hassil zal worden ingehouden.

Oostkust. T. Tjihik Perlak deelde aan het bestuur mede dat hij, de ontvangen bevelen opvolgende, afziet van de voorgenomen krijgstocht tegen Simpang Anas, en geen extra heffingen van uitgevoerde peper zal vorderen. Voorts berichtte hij, dat Nja Mamat zich te Berandeng, aan den bovenloop der Perlak-rivier, of in het Simpang Anas'sche bevindt. T. Tjihik zou dit bendehoofd overal vervolgen en heeft daartoe ook de hulp van T. Bin Tjoet en van T. Moeda Bajoe ingeroepen.

Ook T. Tjihik Edi maakte zich gereed Nja Mamat te bestrijden, als deze zich in de bovenstreken van zijn gebied mocht vertoonen.

T. Moeda Yoesoef van Simpang Ofim rapporteerde voorts, dat behalve Teungkoe Tapa, nog een tweede oelama aan het zeestrand tusschen Djamboe Aer en Koeala Telaga-bateng was opgestaan, die zich voor een herboren Malim Déwa, een radja uit den Hindoetijd, die ten hemel zou zijn gerezen, uitgeeft. Aan het strand nabij koeala Piada zouden duizenden Atjehers om die beide oelama's verzameld zijn, die van plan zouden zijn naar de Oostkust te trekken om bij Edi den oorlog te beginnen.

Westkust. De hoofden en bevolking van het landschap Weila zijn bevreesd dat T. Oemar, na uit Pedir verdreven te zijn, zich in dat landschap zal nestelen. T. Bin Waila verklaarde in dat geval niets tegen T. Oemar's goed gewapende bende te kunnen doen.

Poeloë Weh. Den 15den Juni werd het eerste schip H. Ms. *Sumbawa* in het dok te Sabang opgenomen.

Weersgesteldheid. In Groot-Atjeh droog en warm met veel wind.

Gezondheidstoestand. Over het algemeen gunstig. Op Groot-Atjeh kwamen in de IV en IX Moekims veel koorts en buikziekte voor.

Veeziekte. Van 17 tot 25 dezer stierven aan veepest in de VI en IX Moekims en in de III Moekims Daroe 21 runderen en 7 karbouwen, terwijl ook een 20-tal runderen door mond- en klauwzeer bleek aangetast te zijn. (*Java'sche Courant.*)

Burgerlijke Stand te Semarang.

Van 4 Juli tot en met 10 Juli 1898.

Afgekondigd:

het a. s. huwelijk van:
I. Risakotta en L. Scott.
W. R. Guldenaar en E. Staal.
W. H. Bogaardt en J. L. Clarenbach.

Gehuwd:

W. R. Lugtman en T. Vodegel.

Bevallen:

E. Rader geb. Baier, z.
S. Harms geb. Spiekerman Van Weegelenburg, z.
J. P. A. Adam geb. Bastiaans, d.
D. J. F. Harms geb. Deutz, d.
J. Hanibals geb. Doeve, z.

Overleden:

J. W. Van Beek — m., oud 3½ jaar.
Wed. P. H. Vincent geb. Driessen, oud 59 jaar.
J. W. Nouhuys — m., oud 6 jaar.
F. A. Hallerstede — m., oud 18 jaar, te Salatiga, op 28 Juni 1898.
J. M. Löwentrey — m., oud 33 jaar.

Burgerlijke Stand te Soerabaja.

Van 3 Juli tot en met 9 Juli 1898.

Gehuwd:

M. Rakkauw en R. A. Meyer.
F. C. Van Der Hoff en E. S. Brinkman.

Bevallen:

M. A. Drijsdale geb. Westwood, d.
H. L. Mellink geb. Sprooten, d.
W. Jongebloed geb. Asmus, z.
J. F. Leidelmeyer geb. Simon, z.

Overleden:

E. Boers — vr., 32 jaar.
W. Abels — z., 1 jaar.
A. Reudler geb. Barret — vr., 38 jaar.
M. Muller — z., 9 maanden.

Scheepsberichten.

Aangekomen

SEMARANG, 10 Juli. Eng. ss. *Shantung*, gez. H. C. D. Trampton, van Pasoeroean; Eng. ss. *Polyphemus*, gez. G. W. D. Keay, van Batavia.

11 Juli. N. I. bark *Borneo*, gez. Said Mohamad bin Sech Aboebakar, van Grissee; Noorw bark *Edward Percy*, gez. N. Petterson, van Savannah; N. I. ss. *Maetsuycker*, gez. H. Cramer, van Soerabaja.

Vertrokken.

SEMARANG, 10 Juli. N. I. ss. *Prins Alexander*, gez. N. Kamminga, naar Batavia, via Tegal.

Aangekomen.

SOERABAJA, 8 Juli. Eng. ss. *Amara*, gez. P. H. Rolfe, van Semarang; Ned. ss. *Madura*, gez. J. C. L. Kotting, van Batavia; Ned. Ind. schr. *Balkis*, gez. Awal bin Salim, van Bandjermasin.

BATAVIA, 6 Juli. Eng. ss. *Duke of Westminster*, kapt. Prentice, van Australië.

7 Juli. Ned. ss. *Polyphemus*, kapt. Geo D. Keay, van Amsterdam, Liverpool, Algiers, Djedan, Pinang en Singapore.

Vertrokken.

BATAVIA, 7 Juli. Ned. ss. *Koningin-Regentes*, kapt. Visman, naar Oost-Java, via Cheribon.

Aangeslagen Vendutiën.

DINSDAG, 12 Juli. In het vendulocaal, van en door den Heer F. J. H. Soesman.

WOENSDAG, 13 Juli. In het vendulocaal, van en door den Heer A. Meyer. Van Austr. koeien, door den Heer F. J. H. Soesman.

DONDERDAG, 14 Juli. Bij Mevr. de Wed. C. H. Ch. Jansen, op Peloran, door den Heer H. Ph. Kuyp. Van Bimapaarden, door den Heer F. J. H. Soesman.

VRIJDAG, 15 Juli. Bij Mevr. de Wed. S. H. Vonk Robbers in de Arsenaalstraat, door den Heer H. Ph. Kuyp. Op het binnenplein van het stadhuis alhier, van verb. verkl. werktuigen, door den hoofddjaksa.

ZATERDAG, 16 Juli. Bij den pandhouder Oei Wan Kie, te Goebook. Door den Heer H. L. F. Van Mol, van een perceel in wijk letter X., no. 2689, ten name van Sariph. Sawawie c. s.

Correspondentie.

Ongeteekende stukken worden zonder meer ter zijde gelegd.

Ook kan de redactie zich niet belasten met het terugzenden van stukken die wel geteekend, maar niet voor plaatsing geschikt zijn.

Uit Oleh-leh

van

heden, 11 Juli.

Particulier telegram

van

De Locomotief.

Den 9en Juli is uitgerukt naar Grönggrönggrong. Tegen de Atjehsche benden bij Koenjit wordt geageerd in verband met de troepen, die via Selimoen gaan.

Batavia-nieuws

van

heden, 11 Juli.

PER TELEGRAAF.

Benoemingen enz.

Benoemd, tot hoofdingenieur der tweede klasse van den Waterstaat, de ingenieur der eerste klasse Nuhout Van Der Veen;

tot ingenieur der eerste klasse, de ingenieur der tweede klasse Wilke;

tot ingenieur der tweede klasse, de ingenieurs der derde klasse Strengnaerts en Jhr. Boreel;

tot ingenieur der derde klasse, de aspirant-ingenieurs Thal Larsen, Van Oort en Van Leeuwen;

met bepaling, dat laatstgenoemde blijven gedétacheerd bij de werken in de Solo-vallei.

Benoemd, tot predikant te Solo, de predikant van Madioen, Ds. Adema;

tot predikant te Madioen, Ds. Rouwenhorst, thans predikant te Probolinggo.

tot gezaghebber der derde klasse bij de Gouvernements-Marine, de eerste stuurman Tichelman.

De Resident van Soerabaja is uitgenoodigd den eerwaarden Heer Fischer, hulppriester aldaar, te erkennen als tijdelijk pastoor.

Een ordonnantie wordt afgekondigd, vastellende dat na 1 Januari 1899 geen kortingen voor particuliere schulden meer worden verleend op de inkomsten van landsdienaren en gewezen landsdienaren.

Ontslagen, eervol, op verzoek, uit 's Lands dienst, wegens volbrachten diensttijd en met behoud van recht op pensioen, de majoor der Infanterie Thomson.

Gesteld, ter beschikking van den voorzitter van den landraad te Bangkalan, voor de griffiers-werkzaamheden, de rechterlijke ambtenaar Mr. Jansen, thans ter beschikking van den voorzitter van den landraad te Modjokerto.

Ontslagen, eervol, op verzoek, als lid der Kamer van Koophandel en Nijverheid te Semarang, Notaris B. V. Houthuysen.

Benoemd, tot lid van dat college, Zeverijn.

Ontslagen, eervol, op verzoek, wegens vertrek, als lid der Kamer van Koophandel en Nijverheid te Padang, Fels en Herklots.

Benoemd, tot leden van dit college:

de agent der Java'sche Bank, Roos; en

de procuratie houder der firma Daendels en Co, Scheftema.

Ontslagen, eervol, op verzoek, uit hun betrekking, wegens ziekte, de derde commiezen bij de Algemeene Rekenkamer Streithorst en Vermeer.

PER TELEPHOON.

Stoomvaartberichten.

Het stoomschip *Telemachus* der maatschappij »Oceaan" is heden van Singapore vertrokken en wordt Woensdag te Batavia verwacht.

Het stoomschip *Prinses Sophie* der maatschappij, »Nederland" is den 9en dezer te Genua aangekomen.

Het stoomschip *Smeroe* der maatschappij »Rotterdamsche Lloyd" is 9 dezer van Perim naar Marseille vertrokken.

Telegraphische Gemeenschap.

De gemeenschap met Europa, via Turkije is hersteld.

Er is storing op den onderzeeschen telegraafkabel tusschen Falmouth en Bilbao.

De Fransche Mail

van 18 Juni is gistermorgen om negen uur van Singapore naar Batavia verzonden.

Marine-Departement.

De luitenant ter zee der tweede klasse Van Hulsteyn keert met het stoomschip *Prins Hendrik* naar Nederland terug.

Verlof.

Aan den hoofdcommies Van Arcken is een verlof van twee maanden verleend, door te brengen op zee; met de bepaling dat de onkosten der reis voor zijn eigen rekening komen.

Een maand verlof, door te brengen te Soerabaja, is verleend aan den eersten lithograaf Voglezang van het topografisch bureau.

In Edi

zou volgens een telegram aan het *Dat. Nbld.*, heden door onze troepen worden uitgerukt.

De Standplaats

van den predikant te Pasuruan zal naar Malang overgebracht worden.

Ontslag gevraagd.

De onderwijzer der derde klasse Sonneveld heeft eervol ontslag uit 's Lands dienst aangevraagd.

Militair Departement.

Overgeplaatst, bij het wapen der Infanterie:

naar het 4e depôt-bataljon, de kapitein Jhr. Van Holthe, wegens ziekte van Atjeh naar Padang geëvacueerd;

naar het 17e bataljon, de eerste luitenant van het 4e depôt-bataljon De Bock;

naar het 3e depôt bataljon de eerste luitenant Weber van het subsistenten-kader te Padang;

naar Atjeh, de eerste luitenant Dudok Van Heel van Palembang;

naar Palembang, de eerste luitenant Van Herk van het eerste bataljon;

naar het rechter half 4e bataljon, de eerste luitenant Van Der Ploeg van het 2e bataljon.

Geplaatst, in Atjeh, de kapitein Collard, van verlof terug verwacht; met intrekking zijner overgeplaatsing naar het 8e bataljon.

Geplaatst, op het bureau van den gewestelijken intendant te Batavia, de kapitein-intendant Palm.

De Oorlog.

Reuter meldt het volgende:

De geruchten omtrent het voeren van vredesonderhandelingen worden uit Madrid tegengesproken.

Het Spaansche eskader onder Admiraal Camara is naar Spanje teruggekeerd.

Generaal Miles, opperbevelhebber van het Amerikaansche leger, is naar Santiago de Cuba vertrokken.

Generaal Shafter heeft aan den Amerikaanschen Minister van Oorlog getelegrapheerd dat de kans op een capitulatie van Santiage de Cuba grooter wordt.

De Russische Gezant

te Peking, de Heer Speyer, is overgeplaatst naar Rio de Janeiro en wordt te Peking opgevolgd door den Heer Michaël Von Giers, een zoon van wijlen den gewezen Ministen van Buitenlandsche Zaken.

ADVERTENTIEN.

Verloofd:
EMILIE VERWIJK
en
Mr. H. C. LAMMERS VAN TOORENBURG
Pekalongan, 11 Juli 1898.
Volstrekt eenige kennisgeving. 2581

Verloofd:
MARIE LUYKS
en
L. A. VAN LELYVELD.
Pati, Japara } 9 Juli.
Djatibarang, Tegal }
2586

Verloofd:
EMILIE J. B. MARTENS
en
EMILE F. MICHEL.
Eenige en algemeene kennisgave.
Djocdja, 4 Juli 1898. 2587

Ondertrouwd:
H. F. VAN OS
en
NELLY KNOOPS.
Tjanjor, 8 Juli 1898. 2585

Gehuwd:
RUDOLF R. CASTENS,
2de Luitenant genie,
met
CATHARINA ELSJE VAN DISSEL.
Den Haag, 7 Juli 1898. 2551

Op den 3en Juli 1898 overleed plotseling onze jeugdige kameraad, de van het Nederlandsche bij het Nederlandsch-Indische Leger gedetacheerde 2e Luitenant der Cavalerie E. L. G. MARCUS.
De Cavalerie-Officieren te Salatiga.
9 Juli 1898.
Wegens Buitenlandsche betrekkingen eerst heden geplaatst. 2579

De ondergeteekende betuigt bij deze name de familie zijn dank voor de vele blijken van belangstelling en deelneming, bewezen bij het overlijden van den WelEdelGestrengen Heer E. L. G. MARCUS, in leven 2e Luitenant der Cavalerie te Salatiga.
D. I. VAN ZWIETEN.
Djokjakarta, 9 Juli 1898. 2580

Den 8sten Juli overleed tot ons diep leedwezen smart in den ouderdom van ruim 74 jaren onze onvergetelijke echtgenoot, vader, behuwdvader en grootvader Dr. C. L. VLAANDEREN, gepensd. O. I. hoofdambtenaar, Ridder in de Orde van den Nederl. Leeuw.
Langsee, Pati.
Mevr. de Wed. G. L. VLAANDEREN—Rotterdam.
N. C. VLAANDEREN.
C. J. C. VLAANDEREN—Scharten.
C. L. VLAANDEREN.
H. M. W. VLAANDEREN—Velsen.
G. L. WIJS—Vlaanderen.
J. W. WIJS.
L. P. VLAANDEREN.
E. VLAANDEREN—Hellwig.
Algemeene kennisgave. 2588

Heden ontvingen wij de treurige tijding van het overlijden van onzen geliefden vader en behuwdvader den Heer JAC. HOEK, in den ouderdom van 54 jaar.
J. HOEK.
B. HOEK—Soesman.
Batavia, 3 Juli 1898. 2570

Beleefden dank, ook dien onzer wederzijdsche ouders, aan allen voor hunne belangstelling bij ons bruiloft.
FRITS PIEKHAAR.
JUSEPHINE PIEKHAAR.
2566

F. A. N. LOTH
en familie.
P. P. C. 2563

Boekhandel
A. Bisschop
Semarang.
Nog enkele exemplaren voorhanden van
ZOLA, PARIS.
Pas ontvangen:
2 nieuwe fransche albums.
Joyeux Paris.
Album en couleurs avec 100 illustrations d'après nature. Prix f 3.
PARIS LA NUIT
Album en couleurs, complet en 12 livraisons. Prijs f 0.60 per aflevering franco per post.
—)o(—
Kroningsfeesten.
Zooeven verschenen:
NATIONAAL-LIED, woorden van J. G., muziek van L. S., prijs fr. p. p. f 1.
KRONINGS-LIED, woorden van Haverkamp, muziek van Scholte, prijs fr. p. p. f 1.—
—)o(—
Zooeven verschenen:
Justus van Maurik, Losse reisschetsen.
Prijs fr. p. p. f 0.40.
A. BISSCHOP.
—o—
Photografie Inrichting
A. BISSCHOP.
Semarang,
12 visites met 2 proeven. f 5.—
6 » » 1 proef. » 3.—
12 Cabinets met 2 proeven. » 9.—
6 » » 1 proef. » 5.—
Alles keurig net afgewerkt, en volgens de laatste methode, met hooge émailglans.
Specialiteit in het pothografeeren van kinderen. Dagelijks geopend. Ook 's Zondags.
1778

LOGE
La Constante et Fidele
De Commissie, voor het School-kleerenfonds alhier bericht dat Mevrouw S. TROUSSET te Pendrian, gaarne de kleeren in ontvangst wil nemen welke men voor de verarmde jeugd, wenscht af te staan. 1057

Met toestemming der bevoegde autoriteiten.

Schouwburg te Semarang.

Op Woendag den 13en Juli 1898

des avonds ten 9 ure,

ingevolge het immens succes en op algemeen verzoek van het publiek:

Groote populaire voorstelling

tegen verlaagde prijzen

gegeven door de beroemde

Sphinxen,

derde en laatste voorstelling.

Entree: Loge et Stalles **f 1,50:** Parterre **f 0,50.**

Plaatsen kunnen vooruit besproken worden bij den Heer E. SACHS, tegen betaling van f 0,25 cts. extra. 2578

M. E. Gathier,

Modiste Parisienne,

SEMARANG.

Ontvangen met de laatste boot:

een mooi factuur soiries, dentelles en passementerie voor de **kroningsfeesten.**

Magnifique keur van bloemen, handschoenen suède en zijde.

Fantaisie veeren voor het haar, stoffen voor bal japonnen van den laatsten dracht en zeer mooi gekleurd.

Zeer goedkoop:

Solde de **soiries** à contant voor bloezen en costumes. 2560

C. VAN VLIET & ZONEN.

Werktuigkundigen,

SOERABAJA.

Eenige agenten van **REDDAWAY & Co,** voor hunne gepatenteerde prima kameelharen drijfriemen.

Eenige agenten van de Portland-Cement-Fabriek, Karlstadt a/Main.

Handel in machinerieën en fabrieksbenoodigdheden

Groote voorraad.

Atelier voor smeed-, plink-, draai- en klein gietwerk.

Prijzen scherp concurrerend. 3434

Pijpen voor Petroleum Boringen.

Direct leverbaar:

10, 8, 6, 4½ en 3 Eng. duim AMERIKAANSCHE DRIJFPIJPEN met SNIJRANDEN.

Extra sterk 2 duim BOORPIJPEN.

Spoel Verwijdbeitels, Hand-pompen

ehz ehz

2462 W. MAXWELL, Engineer, Djokdja.

Stedelijke Muziek.

elken 2e en 4e Woensdag van de maand bij gunstig weder, in den vooravond.

Muziek-Uitvoering

bij

525 A. J. SMABERS.

Mejuffrouw CAROLINE DE WRIES,

gediplomeerd muziekonderwijzeres

(CONSERVATORIUM te *Keulen*)

heeft nog enige uren beschikbaar tot het geven van zang- en pianoonderricht. 4587

Bij BREUKINK Arts,

te Scheveningen,

villa in 't begin van het dorp, bestaat gelegenheid voor een tweetal jongelieden die de Gymnasiale of H. B. School in *Den Haag* wenschen te bezoeken of nog een jaar in voorbereiding tot deze inrichtingen het gewone lagere onderwijs moeten genieten, tot huisvesting enz. met nauwgezet toezicht, op hunne studie. Remuneratie f 1000.—. Tot het geven van inlichtingen is bereid de Heer A. W. STELLWAGEN, Leeraar a/h gymnasium te *'s Gravenhage.* 2539

Mej. A. VELDKAMP.

(Verpleegster Witte Kruis)

ACCOUCHEUSE te Malang.

Gediplomeerd van de Rijkskweekschool voor verloskunde te Rotterdam.

Adres: Dr. VAN GORKOM, Malang. 2492

HÔTEL „INSULINDE"

Kalisosok 11,

(Werfstraat)

SOERABAJA.

Telefoon No. 30.

Luchtige boven- en beneden-kamers.

Groot beschaduwd erf.

Lenstafel.

GELEGEN

op slechts circa 5 minuten rijdens van het spoorwegstation, in de opmiddellijke nabijheid van het handelscentrum, de militaire en civiele bureaux en kazernes, de plaats van inscheping (Kalimas W. Z.) en een tramhalte.

Bij aankomst treinen HOTELRIJTUIG aan het station. Bij arrivement stoomschepen BAMBANGAN ter reede aanwezig, indien vooruit gevraagd.

Billijk dag-tarief, terwijl men zich bij lang verblijf op voordeelige voorwaarden kan abonneeren.

Beleefd aanbevolen.

J. VAN KATWIJK Jr.

2494 Eigr.

R. J. SCHOCK & CO.

Opticiens, Mecaniciens, Horlogers,

Noordwijk — Batavia.

ONTVANGEN:

STALEN MEETKETTINGEN met PENNEN, 25 Mr.

KOPEREN MEETKETTINGEN met PENNEN, 25 Mr.

STALEN MEETBANDEN, 25 Mr.

SMALKALDER BOUSSOLES.

CURVIMETERS.

PEDOMETERS.

PLANIMETERS.

HOOGTEMETERS.

REGENMETERS.

PASSERDOOZEN.

ZAKCOMPASSEN,

VERDEELBARE PASSERS.

GUMMI IRRIGATOREN voor de REIS.

TRANCHE-MONTAGKES.

Waterpas of Niveleer instrument met haken à 4 meter lang. 2493

Schoen-

TUIG

EN

Zadelmakerij



Concurreerende Prijzen.

Prijscouranten gratis.

Beleefd aanbevolen.

C. SCHMIED,

15 *Djocja.*

Studiefonds Midden-Java

Dit fonds stelt zich ten doel onbemiddelde leerlingen van goeden naam, bij hun studie aan de H. B. School te Semarang te ondersteunen.

Het houdt zich aanbevolen voor contributiën en donaties.

Mr. C. A. Valk Vice-President.

H. W. Brugmans Secretaris.

Agenten:

Poerwodjo J. A. H. Hammelgens.

Tegal G. Bleeveld.

Bandjar-Negara H. W. Bredée.

Salatiga J. C. Y. Bussingh de Vries.

2558

Gedrukt bij

Ondersteunings-fonds

Gevestigd te Semarang.

Voor eene uitkeering van f 500.— f 1000.— of f 2000.— bij overlijden.

Reglement en formulieren op aanvrage gratis verkrijgbaar bij den

Secretaris vd fonds,

371 C. DEKKER, Semarang.

MACHIELSE & Co.

SOERAKARTA.

Weder Voorhanden,

DE ZOOZEER GEWILDE

Vogelgeweren,

elegante, deugdelijke wapens voor de jacht op klein wild.

De bijbehoorende hulzen

(PAPIEREN EN KOPEREN)

worden steeds in voorraad gehouden.

4305b

Mevr. J. P. D. WINDERMAN,

ANDRIESSE,

Accoucheuse

beveelt zich beleefd aan.

Gedangan. 353

Mevrouw M. C. BOLT

COOMANS.

Accoucheuse.

4731 *Blakang-Kebon.*

Au Nouveau Salon de Coiffure

Oude Kerkhofstraat, Semarang,

P. OLIVE.

Parfumerie des 1er maisons de Paris. 1er qualité.

Chemises, cols, cravates, chaussettes et souliers pour Hommes.

Gants glacés, soie et fil.

Grand assortiment de cannes à épée et poignard.

Chapeaux Idéal.

Assortiment de Chapeaux, de paille pour Hommes et ENFANTS.

Dépôt des Vins, Cognac, Liqueurs de la maison J. GARREAU.

Jenever van P. HOPPE,

merk NIGHTCAP.

Comme travail et qualité de marchandises la maison **OLIVE** défie toute

CONCURRENCE.

Bon Marche.

2579

A. BERNARD

Salon de Coiffure

Semarang.

TARIEF:

SCHEREN	f 0.25
HAARKNIPPEN	» 0.50
SHAMPOOING	» 0.25

Odeur nouvelle création **ED. PINAUD** et des 1ère Maisons de *Paris et Londres* à fl. 2 et 1.50 par flacon. Garanti 1ère qualité. 20% meilleur marché que les concurrents.

Rasoir véritable Lecoultre

à 1 lame fl. 2.65

» 2 lames » 3.75

Autre Marque 1ere Qualité de fl. 1.50 à fl. 2.50 garanti.

3770

Toko en Importzaak

van

A. DE HAAS & Co.

Semarang.

ONTVANGEN:

Maandelijks versche aanvoer van groenten welke zij per kist van 100 blikken gesorteerd ad f 38 leveren.

—o—

Pas aangekomen eene partij puike Hollandsche en Havanna Sigaren in den prijs van f 30 t/m f 180 per mille.

—o—

BIER

Pilsener, Munchenerbier, speciaal voor export gebrouwen.

—o—

WHISKIJ.

The Uam Var, White horse en the Caelic steeds in voorraad.

—o—

JENEVER

Merk *de Papagaai* à f 20 per kist.

—o—

Diverse Likeuren.

Anisette, persico, frambozen, curacao, gekruide kummel, enz.

COGNAC'S.

Cognac Vieux fine Champagne en Cognac fine Champagne, Barcelona brandewijn.

—o—

Steeds voorzien:

van Hollandsche en Australische boter in blikken slechts (eerste kwaliteiten) versche melk, Leidsche en Z. M. Kaas.

—o—

Versch Vogelzaad,

pas aangevoerd à f 0.40 per flesch.

—o—

VOORTS:

Gegarandeerd echte zuivere Bordeaux-Rijn- en Bourgonje wijnen.

—o—

Steeds voorzien:

van Hollandsche en Engelsche Zuren, Parakan Salak thee in pakken inhoudende 1 pond à f 0.65, stroopen, groene erwten, gort, bruine boonen, sardines enz. enz.

Het goedkoopst adres voor consumptie artikelen in *N: Indië* is bij

A. DE HAAS & Co.

54

Firma R. Meijer,

tegenover de Handelsv. voorheen C. MOLL,

groote opruiming à contant van:

Opgemaakte dameshoeden voor f 2.50 en f 3.

Wit dun voeringgaas „ 0.25 de el.

Zwarte kleurhoudende dameskousen „ 0.75 het paar.

kinderkousen van 12 tot en m. 17 c/m voetlengte voor f 3. per dozijn (slechts verkrijgbaar per dozijn en half dozijn).

Linten in de kleuren: Crème, lila, bruin, grijs, rose en lichtblauw.

in de breedte van	8	c/m	voor	f	0.50	de el.	
» » »	6	c/m	»	»	0.40	» »	
» » »	4½	»	»	»	0.30	» »	
» » »	2½	»	»	»	0.15	» »	
» » »	1½	»	»	»	0.10	» »	

De Beverwijksche Conservenfabriek

te Beverwijk (Holland)

heeft—ter kennismaking met haar Fabrikaat—

PROEFKISTJES

samengesteld, inhoudende

20 Blikjes

verschillende soorten

VERBOUDZAAMDE LEVENSMIDDELEN.

Voor „Semarang" en „MIDDEN JAVA" verkrijgbaar b/d Import-Maatsch. „Semawis" te SEMARANG

tot den prijs van f 12.— per kistje „Franco en vrij van alle Rechten aldaar geleverd."

Van den inhoud der kistjes zijn bij genoemde Maatsch. volledige lijsten verkrijgbaar.

Het fabrikaat staat onder voortdurende controle van Dr. VAN HAMEL ROOS & HARMENS te Amsterdam.

Hollandsche Sigaren

Bekende merken en prijzen van af f 3 tot f 12 per 100 stuks en hooger.

Als premie op het verbruik stellen wij beschikbaar:

1e. Een Heeren-rijwiel (Simplex).
2e. Een Dames „
3e. Een gouden Heeren-remontoir.
4e. Een „ „ „
5e. Een gouden Dames-remontoir.
6e. Een „ „ „
7e. Een zilveren Heeren-remontoir.
8e. Een „ Dames-remontoir.

Bij het openen der kistjes letten men vooral op de betrekkelijke bons voor bovengenoemde premies.

Onze *Premie-Sigaren* zijn tot de gewone prijzen verkrijgbaar à Contant

te Bandoeng	bij A. J. NEEKENS.	te Poerwodjo	bij Ch. RAPAPORT.
» Banjoemas	» DE LIJON & Co.	» Poerwokerto	» DE LIJON & Co.
» Bandjarnegara	» de Societeit „SINGOMERTO".	» Probolinggo	» P. SCHUITEMAKER.
» Bangkalan	» R. GULDENAAR.	» Salatiga	» JAN 'T SAS.
5 Buitenzorg	» MÜHLNICKEL.	» Semarang	» JAN 'T SAS.
» Cheribon	» J. WOLF.	» Serang	» R. KRASTEL.
» Djokjakarta	» P. MOURGUE.	» Sitoebondo	» C. ABELS.
» Garoet	» R. F. N. MEIJER.	» Soekaboemie	» J. B. DROOP.
» Gombong	» Ch. RAPAPORT.	» Soemanep	» D. VAN DULINE.
» Magelang	» L. P. F. FAUCK.	» Tjandjoer	» VAN DER PAARDT.
» Modjokerto	» Th. G. KROON.	» Tjilatjap	» DE LIJON & Co.
» Oengaran	» P. MONTANARI & Co.	» Toeloeng-Agoeng	» L. VAN VELTHOVEN.
» Padang Pandjang	» J. W. ALTING SIBERG.	Te Weltevreden: toko SLUISBRUG, LANNOY Senen, en Kramathotel (P. A. DER HOEK.)	
» Pekalongan	» A. NIEPOTH.		

ADMIRAAL & LE COMTE, Eenige importeurs, Batavia.

2107

Naamlooze Vennootschap

„Hôtel JANSEN"

Dit eerste klasse Hôtel, gelegen in het CENTRUM VAN SEMARANG,

is thans geheel gerestaureerd, heeft 52 nieuw gemeubelde ruime **kamers,** eene uitstekende **tafel,** goede **paarden** en **rijtuigen,** muntende badgelegenheid en voldoet aan alle eischen van den tijd.

Abonnementen op billijke voorwaarden.

Rijtuigen aan Spoor, Tram en Kleine Boom.

2279 De Directeur,

Ms. JANSEN, Ra...

HET HOTEL DU PAVILLON

gelegen op een der riantste en gezondste gedeelten van S... MARANG, wordt beleefd het reizend publiek aanbevolen.

Bij aankomst SPOOR, TRAM of BOOT zijn steeds rijtuigen en bagagewagen disponibel.

DE DIRECTEUR,

3701 J. M. GANTVOORT.

Nederlandsch-Indische

Levensverzekering- en Lijfrente-Maatschappij

Gunstige voorwaarden. Lage premiën.

Alle contracten worden gesloten met aanspraak op aandeel in de winst. 80% van de winst wordt aan de verzekerden uitgekeerd.

Tarief VII.

Immertrekkende (*gemengde*) Verzekering.

Premie per f 1000.— kapitaal in eens,

uit te keeren bij overlijden binnen, of anders bij in leven zijn na:

Leeftijd	10 jaar	15 jaar	20 jaar.	25 jaar
20 jaar	f 8.20 's maands.	f 5.09 's maands	f 3.69 's maands	f 2.92 's maands
25 »	» 8.10 »	» 5.18 »	» 3.81 »	» 3.07 »
30 »	» 8.20 »	» 5.31 »	» 3.97 »	» 3.26 »
35 »	» 8.37 »	» 5.52 »	» 4.23 »	» 3.60 »
40 »	» 8.63 »	» 5.85 »	» 4.67 »	» 4.10 »
45 »	» 9.04 »	» 6.42 »	» 5.33 »	» 4.89 »
50 »	» 9.85 »	» 7.33 »	» 6.38 »	» 5.94 »

Tusschenliggende leeftijden naar verhouding.

Nadere uitlichtingen worden gaarne verstrekt door het Hoofdkantoor te Batavia en door de Agenten op de voornaamste plaatsen van Nederl-Indië.

H. P. DE VRIES, Directeur.

J. P. KLAASSEN, Plv. Directeur.

OFFENBACHER PORTLAND CEMENT

bekende prima kwaliteit, merk *Otto...*

steeds in voorraad bij de

Cultuur Maatsch. der Vorstenlanden a/g. San...

Gouvernements- en Particulier Scheepstimmerwerf

KARANGBOEDARA-SEMARANG

J. MICHAEL.

De oudste, meest bekende en uitgebreidste Stoomschaverij van Java.

Leverancier van het Departement van Oorlog te Soerabaja.
Leverancier van het Departement van Oorlog te Semarang.
Leverancier van het Departement van Oorlog te Salatiga.
Leverancier van het Krankzinnigen Gesticht.
Leverancier van de voornaamste inrichtingen en Hotels.
Levert buitendien *dagelijks* aan meer dan 250 huisgezinnen verschillende soorten van vleesch, als bij bezorging.
Rundvleesch, Kalfsvleesch, Schapenvleesch, Varkensvleesch, Worsten, Rolpens.
Gerookt vleesch, Gerookte en gezouten Tongen enz. enz.

De maest mogelijke zindelijkheid, zoowel in de slachterij, als bij bezorging.
van vleesch wordt steeds in acht genomen.
Levert tevens in de omstreken van Semarang door Spoor- of Tramweg
verbonden, zonder extra onkosten, alleen de bijkomende vracht berekend.
echter van meer dan tien kilogram wordt geen vracht berekend.
Familiën in het binnenland beleefd aanbevolen bestellingen
aan nieuwe abonnés wordt zich tijdig aanmelden, wordt
GRATIS en dag vleesch enz. verstrekt.

ZONDAG Varkensvleesch.
DINSDAG Schapenvleesch.
WOENSDAG Kalfsvleesch.

WORSTEN, bij voorafbestelling. Zonder en Maandag
de voorraad strekt, daar kunn... de worsten alleen het vlees
in mijn slachterij geslacht gebruikt wordt.

Alle onder strenge Contrôle van den Gouvernements-Veearts. 3676

(Zie entreebiljet Loc. 9 Januari 1900. Verdere aanbeveling dus overbodig.

SUIKERONDERNEMING „TJOMAL"

makt Pekalongan,

afdeeling „Distilleerderij"

(voorheen „Japarasche Distilleerderij)

levert **3a brandspiritus** voor Laboratoriumgebruik en andere verwarmingsdoeleinden

in kisten van 2 blikken of 36 Liter ad f 12.60.

Emballage vrij.

Bij hoeveelheden van minstens 5 kisten belangrijke reductie.

Ao. 1898, No. 157. MAANDAG, 11 JULI. XLVIIste Jaargang.

— REDACTIE —
MR. P. BROOSHOOFT.
Verantwoordelijk Hoofdredacteur.
—)o(—
ABONNEMENTS-PRIJS PER 6 MAANDEN.
Voor NEDERLANDSCH-INDIË . . f 20.—
Buiten-INDIË . . . . . » 25.—
Abonnementsgelden moeten vooruit betaald worden.
—)o(—
HOOFDAGENT VOOR NEDERLAND.
De firma J. H. DE BUSSY te AMSTERDAM.

DE LOCOMOTIEF.

NIEUWS-, HANDELS- EN ADVERTENTIE-BLAD.
Verschijnt dagelijks, Zon- en Feestdagen uitgezonderd.
Red. Teleph. no. bureau 88. huis 164. TWEEDE BLAD. Administratie Telephoon 269.

UITGEVER EN DRUKKER
Naamlooze Vennootschap
Dagblad „De Locomotief"
—)o(—
TARIEF VOOR ADVERTENTIËN
Voor elke 1 tot 10 woorden, voor 1 of 2 plaatsingen . . . . f 1.—
Advertentiën, over dubbele kolommen geplaatst, worden dubbel berekend zoo vervolgens.
GROOTE LETTERS worden berekend naar de plaatsruimte die zij innemen.
ABONNEMENTEN op een Advertentie, die minstens twee maal 's weeks geplaatst wordt, worden aangenomen:
Voor 3 maanden met 10 % korting
» 6 » » 25 % »
» 12 » » 50 % »
Advertentiën worden CONTANT betaald en moeten vóór één uur aan ons bureau aangeboden worden.
Mercuur-Code in gebruik.

Een opvoering van „Joseph in Dothan".

(Door een medewerker van *De Loc.*)

Hoe de kermis te Groningen mij in gelegenheid stelde, andermaal een proef te nemen met »Vondel voor het voetlicht"? Ziet hier de oplossing van dit raadsel. De tooneelgezelschappen, die in den Stads- en den Hollandschen Schouwburg plegen te spelen, trokken, ter ministering van het daarginds nog steeds in eere gehouden volksvermaak, gelijk naar het Noorden des lands en verder naar een tiental dagen, vergezeld door twee Rotterdamsche: het gezelschap van den Tivoli-Schouwburg en de vereenigde Rotterdamsche tooneelisten, onder directie van Legras en Haspels. De Rotterdammers hebben een goeden naam in den lande. Velen, die het gelijken kunnen, stellen hen boven de acteurs der Koninklijke Vereeniging. Later wilden zij nu ook hun roem in de hoofdstad handhaven en reeds voor de keure den op te voeren stukken bewijzen, dat bij hen de kunst bovenal, zelfs boven de kas, gaat. Want het Tivoli-gezelschap kondigde nagenoeg uitsluitend werken in versmaat als: *Gringoire*, *Krelis Louwen*, *Joseph in Dothan* en *de Zwerver* (*le Chemineau* van Richepin), terwijl Legras en Haspels een vertaling van het te Parijs niet onverdeeld gunstig ontvangen, maar althans door Sarah Bernhardt bewonderde, sociale drama van Octave Mirbeau *Les mauvais Bergers*, onder den titel van *de Slechte Herders*, tooneele durfden brengen. Jammer dat de omstandigheden het loffelijk streven der wakkere artisten niet wat gunstiger waren! Want, in de eerste plaats: laat in het seizoen, raakt de ware animo er bij het publiek uit. Erger nog was het, dat, juist toen het goed weer begon te gaan, de eerste, lang verbeide zomerdagen in het land kwamen, want dit is, voor een tooneeldirectie, geen geduchter concurrent dan een zoele zomeravondstond. Ook ik ontkwam aan die invloeden niet geheel en bepaalde mij, niettegenstaande al het goede dat ik van *de Slechte Herders* hoorde, tot *Joseph in Dothan*.

Drie jaren na den *Gijsbrecht* voltooid, behoort *Joseph in Dothan* tot de zelfde periode van het artistiek leven van den dichter. Doch, terwijl in den *Gijsbrecht* het episch element overheerschend is, draagt de *Joseph* een sterk spreekend lyrisch karakter. Een gevolg hiervan is, dat het eerste werk een onderhoudender lectuur verschaft, maar het andere beter geschikt is om gezien en vooral om gehoord te worden.

De inhoud is zeer beknopt en door Vondel-zelf aldus samengevat:

Joseph, des aertsvaders Jakobs en Rachels zoon, een zynen vader gezonden,
uit den dael Hebron, naer Sichem, om te
sien hoe het al stont met zynen broederen,
en het Vee; ontmoete op wegh, daer hy
vast omdoolde, eenen man, misschien een
Engel die hem te recht help en wees naer Dothan: van waer de gebroeders, den uitgestuurden ziende, genaecken, raetsloegen (uit haet en nyantschap, om zijn aenbrengen en nayver over zyn droomen, oock om de groote liefde, die de vader dezen, boven d' andere zoonen, toedroegh) om hem te dooden, en 't lijck in eenen kuil te worpen; waer tegens zich Ruben, d' oudste broeder, zettende, by hen aanhiel de handen met zijn bloet niet te besmetten, om alzoo den gehaeten uit doots gevaar te redden. Joseph ondertusschen a enkomende, wert den veelverwigen rock uitgetrocken, en in eenen droogen put gelaten. Dit beschickt zijnde, zagen zy, onder het eeten, de Ismaëliten en Madianners, van Galaad komende, met dunne kameelen, geladen met balsem, myrre en kruiden, voorby trecken naer Egypten: by welcke gelegenheit Judas riedt Josephs leven te verschoonen en hem aen deze vreemdelingen te verkoopen, gelyck geschiede. Ruben, hier niet tegenwoordigh zijnde, quam daer na by de put, en den broeder missende, scheurde van weemoedigheit zijn kleet, en beklaeghde zich hier over by d'andere broeders; die, om dit stuck te bedecken, eenen boek slaghtende, en den rock met bloet bestrijckende, hunnen vader (onder gingen vroet *) maecken, dat een wilt gedierte Joseph verslonden had.

Het tooneelspel begint met den dagh, en eindigt na den middag. De Rey van Engelen spreekt de voorrede. Het toneel is in Dothan, een zeker lantschap in Kanaan.

Van dit eenvoudig verhaal was alleen een treurspel in vijf bedrijven te maken door de personen veel en lang te laten spreken. Behalve beschouwingen over alles wat met de handeling in een rechtstreeksch of zijdelingsch verband staat, krijgen wij zoo wat de geheele *histoire intime* — niet zelden een *chronique scandaleuse* — van den huize Jakob Israël te hooren. Geen gelegenheid wordt verzuimd om de personen in lyrische ontboezemingen te doen treden. Vooral de al te zoetelijke Joseph en de wel wat larmoyante Ruben gaan zich daarin te buiten. Over het algemeen is Vondel gelukkiger geweest met de teekening der looze en booze broeders, dan met die van den braven Joseph en den half-braven Ruben. De weinig vriendelijke ontvangst van Joseph door zijn broeders in het begin van het derde bedrijf en het spoedig daarna volgend nederlaten van den weerloozen knaap in den drogen put vormen een dramatisch geheel van verwikkende levendigheid. Nog beter geslaagd dunkt mij het tafereel, waarin Joseph aan den Arabischen vrachtmeester als slaaf verkocht wordt.

De arme Joseph heeft te kiezen tusschen dood en slavernij en, schoon hij van deze twee kwaden het minste gekozen heeft, wat is natuurlijker dan dat de tranen hem langs de wangen rollen? Judas (zijn officieele naam is Juda, maar Vondel schrijft er een s achter), die als tusschenpersoon optreedt, is dankbaar, een middel gevonden te hebben, waardoor hij zich en zijn broeders van Joseph ontdoen kan, zonder zich met zijn bloed te bezwaren; hij is daardoor, als verkooper, toeschietelijker dan de tegenpartij verwacht. En dezen, den vrachtmeester, doet die toeschietelijkheid dubbel op zijn hoede zijn; blijkbaar bevreesd, een kat in den zak te koopen, onderzoekt hij Joseph's armen en gebit, laat hem loopen en springen en verzuimt niet, ook de lijnen van zijn handen te bezien. Zóó zal nog heden ten dage een Arabier, bij den koop van een paard, niet alleen den lichaamsbouw, maar ook de teekens van de levende koopwaar nauwkeurig onderzoeken. Dit alles is goed, levendig naar de natuur geteekend. Het is daarom wel jammer, dat Joseph, aan het eind van dit ook dramatisch bekoorlijk tafereel weder in een van zijn lyrische ontboezemingen vervalt en den Arabier, met een wijdloopige herinnering aan de weldaden, door Abrams God bewezen aan Ismaël, Hagars zoon, om een zachtzinnige behandeling smeekt.

De uitweidingen, waarop ik doelde, waren te minder noodig, omdat ook in dit werk het lyrisch element reeds ruimschoots vertegenwoordigd werd door de rei van Engelen, die aan het slot van alle bedrijven, met uitzondering van het laatste, hun stem verheffen. Het zijn Josep's schutsengelen, die den met 's jongelings lot begaanen toeschouwer de troostrijke verzekering geven dat voor Jakob's geliefden zoon een heerlijke toekomst is weggelegd. Bij een eikenloot vergelijken zij hem, die, overgeplant van Kanaän naar Egypte, na verloop van jaren, aan de oevers van den Nijl, als een boschreus prijken zal, naar alle zijden de wortels slaand in den vasten grond, het machtige hoofd getooid met bladeren, in welker schaduw eenmaal Israël zich vermeien zal:

'k Zie Jakobs kinderen en knapen
Te weide gaan, en koei en schapen
In schaduw van dien hoogen boom,
Bij eenen wijdvermaarden stroom,
Vast bloemen, gras en klaver scheren.
'k Hoor beemden harderhedren leeren;
De fluit, aan 's harders dartlen mond.
'k Zie huppelen den vetten grond,
Op het getrippel dezer vingeren,
Die tonen door malkandren slingeren,
Tot roem van Abrams God, wiens hand
Hen voerde in zulk een gastvrij land.

Meer nog: hij is de Feniks, waarvan de Arabische overlevering verhaalt en die door Arabieren, onbekend met de waarde van den schat, dien zij medevoeren, voor een handvol zilver zal worden overgedragen aan het gelukkig Egypte. »Gij voert" zoo roept de Rei den Arabischen koopman, die Joseph van zijn broeders gekocht heeft, in:

Gij voert dien onbekenden schat
Naar Memfis en naar Zonnestad,
Door eene wolk van zand en stof:
Daar zal men, in dat prachtig hof,
Wiens naaldepunt Gods hof beschiet,
Zien, hoe de Nijl, de groote vliet,
(Die leven uit zijn pennen zuigt),
De kroon met zeven takken buigt
Voor zijne Godheid, voor zijn hoofd,
't Welk aller wijzen glans verdooft.

Zóó, op renaissance-wijzen, doortinteld van oud-testamentischen gloed, vier Vondel zijn reinen held in reien, kunstig met het dramatisch geheel samengevlochten.

De opvoering legde over het algemeen een gunstig getuigenis af van den ernst en den goeden wil der Rotterdamsche kunstenaars. Niet dat allen even goed waren, maar wel scheen mij het streven om iets goeds te geven bij allen aanwezig. Er was eenheid in, vooral — en dat is bij Vondel het voornaamste — in en stijl van verzenzeggen. Bij de *Gijsbrecht*-opvoering, die ik in Januari bijwoonde, trof mij, dat elk der acteurs er een eigen manier van declameeren op nahield. Ook tusschen de besten: Mevrouw Holtrop en Louis Bouwmeester, was het verschil groot. Deze was, zou ik zeggen, meer naar den romantischen, gene naar den klassieken kant overhellend. De Rotterdammers schaarden zich, zonder onderscheid, aan de zijde van Mevrouw Holtrop. Mijns inziens terecht. Vondels dichterlijke taal eischt een langzame, ietwat zangerige voordracht, waarvan het rhythme der verzen goed uitkomt en van hun volle klank niets verloren gaat. Dat, binnen de grenzen van dien tijd, toch ruimte genoeg is om verschil van karakter en van gemoedsaandoeningen te teekenen, bewezen Mej. Frowein Susbach, de Heer Erfmann, Mevrouw Mulder-Roelofsen en de Heer Frits Bouwmeester, die den onschuldigen Joseph, den hartstochtelijken Ruben, een der beschermengelen en den hitsigen Simeon voorstelden en die, niette genstaande zij geen oogenblik uit het oog verloren, dat de *verzen* nummer één waren, toch de zoo uiteenloopende types zeer goed weergaven. Een bezwaar tegen dien langzamen declamatiestijl is natuurlijk, dat de voorstelling er zeer door gerekt wordt en, daar er toch al niet veel gang in zit, wordt het geduld der toeschouwers dan wel eens op een zware proef gesteld. Ik zal echter de laatste zijn, den wakkeren Tivoli-artisten te misdenken, dat zij niet, om utiliteits-redenen, met hun overtuiging ten aanzien van den waren Vondel-stijl hebben willen transigeeren.

Joseph in Dothan is een treurspel en het feit, dat de held, wiens naam het stuk draagt, het slachtoffer is van een even misdadig als verachtelijk complot, zou aanleiding kunnen geven tot de meening dat de dichter hem als den hoofdpersoon der tragedie beschouwt. Toch zou, naar ik meen, die opvatting minder juist zijn. Joseph, wiens onschuld zoo treffend contrasteert met de laaghartigheid van zijn broeders en die, nog een kind, zoo volslagen weerloos staat, tegenover het ruw geweld van negen volwassen mannen, wekt zeker in hooge mate ons medelijden op. Maar, zooals ik reeds deed opmerken, de rei van Engelen laat niet na ons te verzekeren, dat een wijze Voorzienigheid haar gunsteling, door die jammeren heen, tot aanzien en geluk zal voeren, ja, dat de belagers-zelve eenmaal den gehaten broeder zullen zegenen. Hij, aan wien, in zoo hooggestemde woorden, zulk een luisterrijke en gelukkige toekomst voorspeld wordt, kan niet den tot weemoed stemmenden indruk achter laten, dien in waarheid tragische figuren op ons gemoed plegen te maken. Doch het is dan ook niet Joseph, het is veeleer Ruben, die als de tragische hoofdfiguur is aan te merken; Ruben, die, al trachtte hij zijn jongeren broeder ook te redden, zich toch — en niet geheel ten onrechte — medeplichtig gevoelt aan het gepleegde schelmstuk en wien zelfverwijt te wreeder pijnigt, naar mate hij de smart, die zijn grijzen vader ondervinden zal bij het vernemen van Joseph's dood, duidelijker voorziet. De bijzondere verdiensten die de Heer Erfmann heeft als declamator, zijn diep, buigzaam orgaan en zijn fijn gevoel voor rhythme en klank maakten zijn Ruben tot een dikwijls indrukwekkende verschijning, schoon hij zich niet altijd vrij kan houden van overdrijving. Doch het moet moeilijk zijn, deze rol geheel *zonder* overdrijving te geven en dan toch zoo, dat de figuur eenigszins aannemelijk wordt. Hierbij toch komt weer al te duidelijk uit, over hoe weinig dramatische kracht Vondel beschikte. Tal van op zich zelf staande schoonheden treffen ons, maar een geheel, een levenden, lijdenden mensch, krijgen wij niet te zien. Nu eens vervalt Ruben in holle rethorica, dan weder stelt hij zich belachelijk of min of meer verachtelijk aan. Belachelijk en verachtelijk beide is, bijvoorbeeld, zijn houding, bij de verdeeling der stwintig zilverlingen, waarvoor Joseph verkwanseld is. Levi heeft spoedig uitgerekend, dat elks aandeel in de buit twee zilverlingen bedraagt en wil ook Ruben diens portie uitkeeren. De andere broeders vinden dit billijk, want Ruben heeft medegewerkt door zijn raad, Joseph in den put gevangen te zetten. Maar Ruben aarzelt:

Och moordgeld, och gij maakt mij schuldig aan dien jongen,
Mijn broêr.

Kom, zegt Levi, gerusttellend:
Een halve broêr, en slechts van vaders zij,
Gebroeders, zet u hier, op eene lange rij,
En reikt mij elk uw hand, dat niemands mond zal roeren
Noch reppen van dit werk, maar helpen 't voort volvoeren,
Op halsstraf, wie zich hier een stip te buiten ga.
Zoo onderwerp ik mij der broedren ongenâ.
Nu lang mij elk de hand.

Judas

Nu Ruben, zonder suffen.
Tast toe.

Levi.

Lang hier de hand.

Ruben.

Hoe laat ik mij verbluffen.

En, zoowaar, Ruben neemt het »moordgeld" aan en onderwerpt zich daarmede aan de overeenkomst van bedrog en arglistige geheimhouding, die de broeders onderling sluiten. De eenig denkbare reden waarom hij zich liet »verbluffen" is, dat Vondel anders geen kans zag een met het bijbelsch verhaal kloppend eind aan zijn treurspel te maken. Het eind is intusschen nu ook nog zonderling genoeg. De ontaarde broeders besluiten, volkomen welgemoed, naar Hebron terug te keeren en stellen Ruben voor hen te volgen, waarop Ruben antwoordt:

Gaat voort, ik volg terstond.

En als dan de broeders van het tooneel verdwenen zijn, vindt Ruben gelegenheid tot het uitspreken van een nabetrachting, die, hoe misplaatst zij hier ook is — immers, had er een greintje menschelijkheid in Ruben gescholen, hij zou de karavaan zijn nagehold en al thans een poging tot verlossing van zijn broêr hebben gewaagd — een in menig opzicht aangrijpend-schoon dichtstuk is. Met zijn voordracht van deze nabetrachting maakte Erfmann grooten indruk. Het was de fraaiste proeve van declamatie, die ik nog ooit, in een Nederlandschen schouwburg mocht genieten. Men vergat bijna de breedsprakigheid, dezer meer dan tachtig lange regels en het armzalige figuur dat Ruben zooeven nog maakte, geboeid als men werd door de melodieuse dalingen en rijzingen dier klankvolle stem, die, na eerst van Jacobs onvermijdelijke wanhoop en smart bij het vernemen van het logenverhaal verhaald te hebben, den rampzaligen vader sprekende invoert:

»Dit's Josephs eigen rok: het wild heeft hem verbeten;
Een ongenadig dier mijn troost, mijn hart gegeten.
Och vrouwen, laat mij gaan. Och kinders laat mij los.
Gaat, roept een winterbeer en tiger uit het bosch
Dat zij den vader ook, gelijk den zoon, verslinden.
Weg, troost van kinderen, van vrouwen, magen, vrinden."

En later:

»O honderd zeven jaar, wat stapelt gij op een?
'k Heb in mijn jeugd verdriet en dienstbaarheid geleên:
Mijn broeders wrok bezuurd, veel jaren moeten zwerven;
Maar 't leste valt mij 't zwaarste. Ik ga met Joseph sterven.
Gaat kinders, graaft een graf: mijn leden worden stijf."

Zoo, gaat Ruben, thans zijn eigen gedachten uitend, voort:

Zoo, dunkt mij, dat hij kermt, en gordt een zak om 't lijf,
En jammert nacht en dag; het zij de zon in 't oosten
Verrijze, of dale in 't west; geen mensch kan vader troosten.
Och d'ouders teelen 't kind, en maken 't groot met smart;
Het kleene treedt op 't kleed; de groote treên op 't hart.

Bewijst men Vondel een dienst, zoo heb ik mij zelven herhaaldelijk afgevraagd, door zijn werken, zij het dan ook nog zoo uitstekend voorbereid, voor het groote schouwburg-publiek op te voeren? En ik meen dat op die vraag een ontkennend antwoord past. Zeker dergelijke opvoeringen bieden het grootste voordeel eener hernieuwde kennismaking aan; wekken op tot lezen en herlezen en vestigen onze aandacht niet alleen op tal van schoonheden, maar ook op menige schilderachtige uitdrukking, waaronder er zijn die wij nog heden ten dage gebruiken, maar zeker niet in dien verheven stijl verwacht hadden. Hoe aardig-aandoenlijk klinken bijvoorbeeld uit Josephs mond, als zijn broeders hem in den put werpen, de woorden:

Daar woont *God noch goed mensch*, die mij voor 't *lest* beschut!

en later, als Joseph in den put zit en boven de nauwe opening het daglicht hem tergend toelacht, de regels:

Ik zie van veer den heldren hemel blinken,
Die *speelt mooi weer* en hoort naar geen gezucht.

Niet minder opmerkelijk zijn regels als de volgende, die het beknopte en zinrijke bezitten, dat wij van spreuken verlangen:

Het maagschap buurt van veer veel beter dan nabij.

of:

Het moorden is geen kunst, maar kunst een moord te helen.

Of, om te besluiten, deze geweetenlooze repliek op een herinnering aan de alwetendheid Gods:

Die zeit het niemand voort. God zwijgt indien gij zwijgt.

Maar al die schoonheden, al die merkelijke uitdrukkingen, al die kernachtige spreuken, kunnen niet vergoeden wat Vondel aan dramatische kracht te kort komt. Voor een enkele maal kan een voorstelling van een zijner tooneelwerken er nog door, maar, is het nieuwtje er af, dan zal de reactie, hierin bestaande, dat men, uit ergernis over de vele tekortkomingen dezer kunst, haar talrijke schoonheden voorbijziet.

Men moest ten aanzien van Vondels dramatische werken doen, zooals met verouderde, doch daarom toch geenszins waardelooze muziek gehandeld wordt. Deze brengt men niet op voor het groote publiek bestemde uitvoeringen ten gehoore, doch bewaart haar voor de programma's van zoogenaamde historische concerten, uitsluitend bezocht door belangstellenden, die tijd en gelegenheid vonden zich voor te bereiden en in staat zijn, tusschen veel wat alleen historische waarde heeft, de eeuwig-frissche bloemen der ware kunst te herkennen. Laat een gezelschap als het Rotterdamsche, in een klein theater, op een tooneel, zooveel mogelijk ingericht als het zeventiende-eeuwsche, een reeks goed verzorgde Vondel-voorstellingen geven en ik houd mij overtuigd dat het aan de voor 't welslagen eener dergelijke onderneming noodige belang-telling niet ontbreken zal. Doch men ga niet voort met Vondel in den gewonen schouwburg en voor het gewone schouwburg-publiek te vertoonen, als behoorde hij tot de kleine groep der onsterfelijke dramatischen dichters, die voor alle tijden zongen. Want door, op die wijze, hem met Sophokles en Shakespeare, met Corneille en Racine, over één kam te scheren, noopt men tot vergelijkingen, die noodzakelijk in zijn nadeel moeten uitvallen.

C. Th. v. D.

Amsterdam, Mei 1898.

Vreemde Bloem.

DOOR

Else Van Brabant.

»Je bent precies een vreemde bloem," zei hij, terwijl hij haar in zijn armen hield en neêrzag in haar ziel-diepe oogen in 't blonde bloemengezicht met den rand van krullend goud-haar als zon.

Ze lachte haar diepen, ernstigen lach.

»Zie je wel, nu vooral. Je lijkt op een bloem, maar ik weet niet op welke. »Vreemde-bloem" zal ik je voortaan noemen".

Een vreemde bloem, zoo voelde zij zich ook sinds lang. Maar het land, waar hij haar heenvoerde, was ook een heel vreemd land. Toch was het haar vaderland; pergens anders zou zij ooit meer gelukkig zijn dan daar, en eigenlijk had zij er altijd moeten wonen, vond ze. Vroeger.... hoe was dat ook weêr? Ze wist het niet meer, ze kon het zich niet meer denken, een leven zonder dit. En zij drukte haar hoofd nog dichter tegen hem aan, en droomde voort.

Het was buiten, in het blijde bosch, in Mei. Bloeienslust zonder einde lachte om hen heen, van de bloemvolle aarde tot de zon met haar heldere stralen. Hij kuste haar opnieuw en iedere kus teek een wiekslag van toorts-gelaan, waarop hij haar omhoog droeg naar den hemel toe.

Dat waren oogenblikken waarin hij er werkelijk even aan dacht, het arme modemaaksterije te trouwen. Het was zoo'n lief, mooi kind! En zij zou zich wel schikken naar alles wat hij wilde; zij zou hem geen last zijn. Maar zijn familie en vrienden! Neen, het ging niet! Die en die onder zijn kennissen waren er ook zoo ingeloopen; en wat was het gevolg? Onmogelijke familieverhoudingen, een huiselijk leven, waar schaamte, berouw en spijt de herinnering wegvaagden aan het korte geluk.

Neen, was het beter zoo. Zoo deden immers de meeste anderen, en gingen dan verder, veel verder, tot het einde. Zou hij dat ook doen?

En sedert hij haar tot zich gelokt had in het mooie, vreemde droomenland, voelde zij zich in waarheid als een vreemde bloem.

In haar eerste warme vreugde was zij naar haar vriendinnetjes gesneld, en had ze om raad gevraagd en vertrouwen. Maar die waren afgunstig, omdat haar aanbidder zoo mooi en haar lot zoo rijk was nu; en zij plaagden haar en beloonden haar groote onschuld met spot en bijtende toespelingen waarvan zij de betekenis niet altijd begreep, maar die toch haar hart, dat zich verschrikt, als ontluikende bloesem voor nijdigen storm. En zwijgend deed zij voortaan haar werk te midden van hen, met niets meer dat haar geluk verried, dan de blijde vrede van haar rein gezichtje.

Alleen voor hèm ontplooide de bloem van haar geluk zich wijd, in lange, blijde uren.

Haar groote reinheid alleen was oormaak, dat zij niet te gronde ging.

Hij was niet zóó wreed, dat hij een zóó rein-witten bloem vernielen kon. Hij liet haar alleen, of hij haar vergeten was.

Dat was wreed, dat [illegible] uit haar heerlijk vaderland [illegible] streek, waar zij nu niet meer aarden kon.

Zij verwelkte vroeg, maar bleef toen lang nog in de koude vorst, het bleeke moede hoofd gebogen, als bleeke, zwakke bloemen meer doen, vreemd in den kouden wintertuin.

En niemand wist, of zij gelukkig was of leed; zij leefde zwijgend heen haar droefmooi bloemenlot. En smachtend in het koude land, zocht zij de laatste bleeke stralen van haar zon.

Bleek-geel gelukslicht, zooals in Noorderlanden gloort in lange winters—dat scheen nog soms voor haar.

Het was—als ze in zachte herinneringsdroomen de oude wegen ging, waar ze eens genoten had met hem, door niets gestoord.

En het was—met plotselinge kracht,—als een bliksemschicht—als zij hem zag, een oogenblik — onverwacht. Dan moest ze de oogen afwenden, snel, of het licht haar verblinden kon.

In den nacht, alleen, dacht ze schreiend aan het kort genot, dat zij dien dag bezeten had. Dat alleen was het bleeke zonnegeluk dat haar bleef.

Toen was het op het laatst, of zij het niet langer uit kon houden.

Het was op een Zondag; en Zondagen waren altijd haar zonnedagen geweest.

Toen ging ze terug naar die plek, waar ze gerust had aan zijn hart, waar hij gezegd had:

»Je bent toch een vreemde bloem."

Het was nu geen Mei, het was diep in den rooden herfst.

Zij lag in het gras aan den rand van den vijver; het was er zoo koud en stil. Zij richtte zich op en keek in het water, en als in een spiegel zag zij haar smart-oogen diep in het bleeke gelaat.

Zij had het nu lief, haar eigen bleek gezichtje, omdat hij het zoo vaak had gekust, en zei zoo graag den naam, dien hij haar geleerd had: »Een vreemde bloem". Een laatste, zwakke echo van haar groot geluks-gejuich.

Als ze nu maar deed, zooals de bleeke herfstbloemen doen, en stierf hier — op diezelfde plek!

Ze peinsde lang. Haar vingers droogden haar warme tranen af; toen dompelde ze haar hand in 't koude water. Ze staarde in die zwijgende diepte, en toen weêr omhoog naar het warm-roode herfstloof. Dood—hier alleen—'t was zoo eenzaam en koud. Nooit zou ze iets meer zien van de weinige vreugde, die als 't herfstrood nog gloeide in haar leven: zijn wezen, dat haar vluchtig als herfstrood voorbij ging, het weten dat hij dicht bij haar was een enkel oogenblik, haar lieve herinneringsdroomen — niets meer. Neen — ze had de kracht niet, dat weinige te maken tot niets.

En langzaam stond ze op en ging terug naar het leven en naar haar laatste, arme, droevige vreugde.

---

*) vroet = wijs.

Advertentiën.

De prachtigste

Djattibalken

verkrijgbaar bij

PAPA PUISSANT,
Kedongdjatie.
Billijke prijzen.
1632

Geneesheeren!

Versche Prono-djiwopitten
verkrijgbaar administrateur
Gezondheids Etablissement
Tosari.
1858

Hôtel Wed. Van Kleef,

Salatiga.

Goede tafel, vlugge bediening en billijke prijzen.

BELEEFD AANBEVOLEN.
2497

Effecten, Aandeelen,

Hypotheken, Beleeningen,
ten kantore van D. J. GUIJKENS.
273 *Makelaar.*

NEDERLANDSCH INDISCHE

ESCOMPTO MAATSCHAPPIJ.

Telefoon no. 275.

Het Agentschap te Samarang trekt op Nederland

T. T.	±	99 3/8 %
Zicht	»	99 5/8 %
2 m d	»	99 7/8 %
3 »	»	100 %
6 »	»	100 3/4 %
op de provincien		99 3/8 %

De Agent,
4206 F. O. PFEIFFER.

Semarang Drukkerij en Boekhandel

DIRECTEUR
P. A. VAN ASPEREN VAN DER VELDE
Drukkerij, Papier- en Bureauhandel.
Altingstraat, achter de Posterij.
Beleefd aanbevolen. 1636



Goedkoopste caoutchouc stempelfabriek

BISSCHOP,
Semarang.
Vraag prijs modellen s.v.p
2914

Amstel Pilsener Bier,

TJAP BOLA
uit de Brouwerij de Amstel te Amsterdam.
Importatie HARMSEN VERWEY & Co.
48 fl. f 17 } à Contant.
963 fl. » 21 }
Verkrijgbaar bij
JAN T' SAS Semarang, Salatiga en Magelang.
TAN KING HOEY.
615

Het reizend Publiek

wordt beleefd in kennis gesteld dat op de onderstaande stations:

Kedongdjati,
Toentang,
Ambarawa,
Goendih,
Solo,
Klaten,
Djocja S.V.,
Buffethouder Djocja/Toegoe,
Koetoardjo,
Poerworedjo,
Keboemen,
Karang-anjar,
Gombong,
Kroja,
Soerabaja,
Madioen,
Kediri,
Blitar,
Ngandjoek,
Malang,
Bangil,
Sidoardjo,
Toeloeng-Agoeng,
Modjokerto,
Pramban,
Kertosono,
Pasoeroean,
Tandjong-Priok,
Batavia,
Probolinggo,
Buitenzorg,
Tjilatjap,

een exemplaar van ons blad in de wachtkamer is gedeponeerd.

Attentie!

Wij brengen beleefd onder de aandacht van reizigers op de Staatsspoor of N. I. S. M. dat *ten hunnen gerieve* een exemplaar van ons blad is gedeponeerd in de wachtkamer der stations, als hierboven is aangegeven.

Mocht het exemplaar *niet* ter plaatse aanwezig zijn, dan zullen wij gaarne daarvan in kennis gesteld worden.

Hoe te Adverteeren.

—o—

Om de aandacht van het publiek op een zaak te vestigen, kan men niet beter doen dan **voortdurend** te adverteeren, want een advertentie, slechts een- of tweemaal geplaatst zal het gewenschte succes niet altijd tengevolge hebben, ten minste als het den handel geldt.

Men spreekt wel eens van een spierinkje uitwerpen om er een kabeljauw mede te vangen.

In den handel is het nuttig en practisch te weten, om met kwistige hand zilver te strooien, opdat men daardoor zakken goud vergaren kunne.

In Engeland, maar vooral in Amerika, is men hier steeds op bedacht. Een Koopman al daar, die zijn zaak bv. met f 25,000 begint zondert daarvan zeker f 5000 voor het adverteeren af, en waarlijk hij oogst succes.

Sommige kleinhandelaren, maar ook wel grootere, beweren wel eens, dat adverteeren niets geeft; zij vergeten echter daarbij te zeggen, dat het gewoonlijk hun eigen schuld is. Immers hier komt het in hoofdzaak aan, op welke wijze men adverteert.

Een groote advertentie met *veel kleine* letters durf ik gerust onpractisch noemen, vermits de inhoud dan te groot en door het publiek niet gelezen wordt. Hoe grooter de letters zijn, hoe eerder een advertentie gelezen wordt, ten minste alweer indien het den handel betreft, want dienstaanbiedingen of dienstaanvragen, en dergelijken, worden door zoekenden ook wel gelezen, al is de letter klein.

Ik heb een aantal couranten van 30 à 40 jaren terug voor mij liggen en in de meeste tref ik weinig advertentiën aan. Toch kan men aannemen, dat destijds de zaken goed gingen, zoo niet nog beter dan tegenwoordig.

Hoe geheel anders is het echter thans, nu de concurrentie allerwege verduizendvoudigt is!

Het zou inderdaad een dwaasheid zijn, den ouden tijd in dit opzicht als voorbeeld te nemen. Men zou er waarlijk zijn zaak niet gering mede benadeelen en bovendien — wat zeker niet in de bedoeling zal liggen — den bloei der zaken van wèl-adverteerende concurrenten door eigen slaperigheid bevorderen.

Den handelaar die gestadig adverteert en liefst steeds dezelfde advertentie plaatst, daarbij voorkomend is tegenover zijn begunstigers; die met smaak étaleert, de goederen duidelijk prijst, maar bovenal zorgt voor goede waar en concurreerende prijzen, moet succes ten deel vallen, ten minste als zijn waar wezenlijk goed is.

Ik zeide, dat men steeds dezelfde advertentie moet plaatsen en hoe vreemd dit ook velen zal toe schijnen, een feit is het, dat het gunstig werkt.

Het couranten lezend publiek moet bij den eersten oogopslag den inhoud van de advertentie als het ware van buiten kennen, en deze kennis verkrijgt de lezer zelfs tegen wil en dank, omdat de advertentie juist altijd van denzelfden inhoud is.

Adverteeren, voortdurend en practisch adverteeren, *moet* fortuin aanbrengen.

Onder het practisch adverteeren mag men ook gerust noemen de cliché-advertentiën, dat is een witte letter op zwarten grond, welke wijze van adverteeren in de laatste jaren vooral in het buitenland zeer toeneemt.

Sedert eenigen tijd ben ik bezig afdrukken van cliché-advertentiën uit alle landen te verzamelen, aanvankelijk met het doel — indien de collectie aanzienlijk genoeg ware geworden, hetgeen nu evenwel het geval niet is — deze verzameling op de Wereldtentoonstelling te Chicago te exposeeren.

Uit de enkele honderden, reeds verzameld meen ik gerust te kunnen afleiden, dat de nederlandsche winkelier, laat staan de *indische* handelaar, met cliché-advertenties zeer ten achteren is bij het buitenland.

Bedenk toch, gij allen, neringdoenden in het groot zoowel als in het klein, dat het niet genoeg is, dat uw naam boven uw deur staat, neen! uw naam dient ook wel degelijk wijd en zijd verspreid te worden. Het kleinste kind, zoowel als de grijsaard, moet uw naam kennen, en kennen ze dien, dan zal hun het artikel, dat gij verkoopt, ook niet vreemd zijn.

Zij, die zoo nu en dan een biefstuk gebruiken, zonder ooit andere zeer voedzame en goed verteerbare middelen tot zich te nemen, zullen hun krachten niet zien vermeederen; evenzoo zal aan een winkelier, die een of tweemaal per jaar adverteert, geen succes ten deel vallen. Er behoort maar weinig handelskennis toe om deze meening te deelen. Het is als met lederen artikelen, die niet uit dragen maar lenig blijven, zoo ze behoorlijk onderhouden worden.

Menige goede zaak zou ook niet uitgedroogd zijn, indien zij voortdurend onder de oogen van het publiek ware gebracht.

Het is niet genoeg een zaak staande te houden, neen! een flink koopman, met energie toegerust, streeft ook naar vooruitgang voor uitgang in het debiet wordt intusschen niet verkregen zonder publiciteit aan zijn zaak te geven.

F. HUBSCHER.

Den Haag.

3479

ALSEN CEMENT

is een cementsoort van ***superieure*** en ***betrouwbare*** kwaliteit. Steeds verkrijgbaar bij de ***Handelsvereeniging Amsterdam.***

Samarang/Soerabaja.

Trekvastheid (1 Cement, 3 Zand, 8% Water.)
Na 28 dagen: Gemiddeld 23.20 kg. per cM².

Delft, Maart 1898.

get. Prof. J. A. VAN DER KLOES.
2228

BLOEDWIJN.

Wij ontvingen zoo juist uit Europa de welbekende

Tokayer in glazen tonnetjes van 0,8 Lr. à f 3 per tonnetje

en per kist van 12 tonnetjes f 33.— doch tevens een ander merk ***TOKAYER***, rood van kleur, die om zijn uitstekende voedende eigenschappen in ***Europa*** wordt verkocht onder den naam van

Meneser Bloedwijn

per flacon van 0,5 Lr. f 2, flacons ¼ Lr. f 1.25
„ 12 „ „ „ „ „ 22, per 12 „ „ „ „ 13.75

VERDER:

Muffler's gesteriliseerd kindermeel,

in pneumatisch hermetisch gesloten *flesschen*. Dit kindermeel dat op verschillende wereldtentoonstellingen de gouden medaille behaalde, wordt in ***Europa*** door bekende professoren en doctoren ten zeerste aanbevolen. Proefflacons met gebruiksaanwijzing gratis.

De grootere flacons (origineele verpakking) f 1.25.—

Weltevreden. Kramat's Apotheek.
1758

De Locomotief,

het grootste en meest gelezen dagblad in *Nederlandsch-Indië*, verschijnt dagelijks, Zon- en feestdagen uitgezonderd en van af **1 Februari 1898** onder redactie van den Heer **Mr. P. BROOSHOOFT.**

De Locomotief geeft door een uitgebreiden telegraphischen dienst onmiddellijk het nieuws uit alle oorden der wereld.

De Locomotief beveelt zich verder aan door haar correspondenties in binnen- en buitenland, welke haar lezers op de hoogte houden van het geen zoowel in Nederlandsch Indië als in Nederland, in het overig Europa in Amerika en Afrika [Zuid- en Noord], in Australië, vooral ook in de naburige Aziatische Koloniën, Britsch Indië, China en Japan voorvalt.

De Locomotief telt onder haar vaste medewerkers en medewerksters op elk gebied, mannen en vrouwen van naam onder wie wij slechts te noemen hebben Mr. C. Th. van DEVENTER, R. A. VAN SANDICK en JAN VAN LEIDEN.

De Locomotief geeft aan de abonnés **gratis** het aangenaam en boeiend geredigeerde **„geïllustreerde bijblad"** en stelt bovendien verkrijgbaar het zoo gunstig bekende tijdschrift **„EIGEN HAARD"** voor den **luttelen** prijs van *f 4.—* per jaargang.

De Locomotief is door haar groote oplaag het meest geschikte dagblad om te adverteeren.

De toevloed van advertenties, zoo uit Semarang als uit andere plaatsen afkomstig, bewijst wel het best hoezeer dit begrepen wordt door iedereen die iets heeft aan te bieden of iets te vragen.

Adverteeren in *De Locomotief* leidt altijd tot het begeerde resultaat.

Voor langdurige plaatsing van advertenties worden concurreerende prijzen toegestaan.

De Locomotief kost in Nederlandsch Indië, franco aan huis, voor 6 maanden f 20, of per kwartaal f 10; voor het buitenland bedraagt het abonnement f 25 per semester.

Men abonneert zich bij

DE ADMINISTRATIE
v/d. LOCOMOTIEF.

4140

Maatschappij Voor Uitvoer- en Commissiehandel

Agentschap-Semarang.

Eenig importeur van:

VAN VOLLENHOVEN'S STOUT.

Men gelieve er op te letten

dat de flesschen voorzien zijn van het onderstaande etiket —



Bovendien zijn in alle kurken het fabrieksmerk de gekroonde Valk en de naam van VOLLENHOVEN & Co. Amsterdam gebrand.

Wijnen van BAAK & BOISSEVAIN:

St. Julien Médoc.
St. Estèphe Médoc.

Steeds in voorraad:

Brandkasten, Geldkastjes, Geldkisten.

Bascules met stellen gewichten in kilo's, katties en Amsterdamsche ponden.

4009

Gemmensalenhuis

Stallen Arsenaal- of Siebergstraat
SEMARANG.
Voor **Doortrekkenden**
f 3.50 per dag.
Abonnementen billijk.
Ook Eten Buitenshuis verkrijgbaar. 1159

Uitstekende tafel — Ruime luchtige Kamers

op Hotel „CENTRUM", Tegal
(voorheen S. MARCHER)

Goede bediening. — Billijke prijzen.

Beleefd aanbevolen.
4958

J. C. HOORWEG & CO.

Soerabaja-Amsterdam.

Belasten zich met:
het sluiten van consignatie contracten met landelijke ondernemingen,
het verstrekken van voorschotten op producten.
het vormen van Naamlooze Vennootschappen,
het voeren van administratiën enz. 692

The Phoenix Fire Insurance Coy.

Agenten *Handels Vereenigting Amsterdam*, sluiten verzekering tegen brandgevaar tegen algemeene voorwaarden.
1250

Nederl. Indische Handelsbank.

Het **Hoofdagentschap** der **Ned.-Ind. Handelsbank** te *Batavia* en hare **Agentschappen** te *Soerabaja* en *Semarang*,
nemen gelden in deposito
tegen vergoeding van 2% 's jaars voor drie maanden en 3% 's jaars voor 6 maanden en langer. 2871

Nederl. Indische Handelsbank.

Het **Hoofdagentschap** der **Ned.-Ind. Handelsbank** te *Batavia* haar **Agentschappen** te *Soerabaja* en *Semarang* en haar **Correspondenten** te *Cheribon*, *Tegal*, *Pekalongan* en *Pasoeroean*,
trekken op *Amsterdam*.

2/md.	±	99 7/8 %
Zicht	»	99 5/8 %
Provincien	»	99 3/8 %
TT	»	99 3/8 %

de hoofdplaatsen der Provincien van Nederland 3 d/l zicht à 99 3/8. 2689

Oranje Bitter

VAN
VAN ZUIJLEKOM LEVERT & CO.
verkrijgbaar bij:
TAN SIAUW LIP
TAN KING HOEI
LIE IK BIE & CO. } Semarang,
ANG TAY SAN
STOFFERS Solo,
en de meeste Tokohouders in het binnenland
Importatie:
JACOB DIL. VAN DEN BERG & Co.,
Semarang.
421

W. WESTMAAS.

CIVIEL-ARCHITECT te *Semarang*

Agent tot levering van diverse Europeesche bouwmaterialen, waaronder gekleurd Kathedraal glas in lood gevat, blank en geetst spiegelglas, des verlangd met inscriptiën, glazen naam-, adres- en schoolborden etc. Belgische en Fransche mozaik-tegels voor vloer en voor muurbekleiding, alles volgens aanwezige monsters.

Hij is ook genegen tot het ontwerpen van bouwwerken voor plaatsen gelegen buiten *Semarang*, alles volgens andere overeenkomst. 5460

ZALF EN PILLEN VAN

HOLLOWAY.

Het Mes ongesnaar — Allen die bezocht zijn men verzweringen, ziekten in ingewanden en ontstekingen in de gewrichten, moeten het volgende getuigschrift over de geneeskracht dezer heelende en zuiverende geneesmiddelen lezen. De heer John Jellen, 17 Denver Street, te Leicester, leed drie jaren lang aan een zeeren voet, genarende welk lang tijdvak hij onder geneeskundige behandeling was zonder eenig merkbaar nut. Hij weigerde standvastig een amputatie, hetgeen het eenige overgebleven middel scheen te zijn, toen hij door een beschikking der Voorzienigheid de middelen van Holloway beproefde. Deze gaven hem groote verlichting en genazen hem ten laatste volkomen. Wonden, blaren, zweren en huidziekten, uit verarmd bloed of een zorgeloze leefwijze ontstaande, kunnen verdreven worden, door een verstandig gebruik van de Zalf en Pillen van Holloway. 1318

Hoofd depot voor Midden Java, Bazar Insulinde Mevr. LAMERS.

Gecondenseerde Melk zonder Suiker

VAN DE
First Swiss Alpine Milk Exporting Company
Romanshorn.



Trade-Mark.
7 Prize-Medals.

Munt uit door heerlijken smaak.
Blijft jaren lang goed.
Is beter verteerbaar dan gesuikerde melk.
Is onmisbaar voor zuigelingen en zieken.
Wordt door heeren doctoren sterk aanbevolen.
Is in alle voorname **toko's** verkrijgbaar.
Agentschap Amsterdam N. W. VAN 'OS.
2415

KRONINGSFEEST

1898.

BEEDS ONTVANGEN:

Sigaren

De Kroon

kistjes van 50 stuks à f 2.40.

De Sigaar is van uitmuntende tabak, goed van brand en smaak, voorzien van passende ring.
Wederverkoopers ruim rabat bij groote afname.
Ook zijn ontvangen door het:

Semarangsch Expeditie- en Commissiekantoor

De onderstaande soorten Sigaren, verpakt in blikken trommeltjes, als:

MEEUWTJE	kistjes à	100 ps.	f 2.75
PONCA	» »	100 » »	3.—
EL PURO	» »	100 » »	3.—
EL BUFALO	» »	400 » »	3.—
CHICO	» »	50 » »	1.75
GARRA	» »	50 » »	2.—
LA FLOR DE SERRANO	» »	50 » »	2.—
FLORA INDIANA	» »	50 » »	2.—
LA SIESTA	» »	50 » »	2.10
GLORIA DE CUBA	» »	50 » »	2.40
FLOR DE LEON	» »	50 » »	2.40
GREENBACKS	» »	50 » »	2.—
MINDORA	» »	50 » »	1.75
LA COMERCIAL	» »	50 » »	2.50
MI CAMARADA	» »	50 » »	3.—
ELLIJ	» »	50 » »	3.00
EL AUDAZ	» »	50 » »	3.—
CASA GRANDE	» »	100 » »	4.—
SMOKERS DELIGHT	» »	100 » »	5.—

Het aan deze zaak verbonden
Ledikanten-Meubelmagazijn
EN
TOKO
waarin bijna alles voorhanden is, wordt ook beleefd in de gunst van het geachte publiek aanbevolen.

J. BAREND JOLINK.
250

F. MARIOTAT,

HEERENSTRAAT.

TOKO

van Provisiën, Dranken, Sigaren, Luxe-artikelen en Speelgoed.

Pas ontvangen:

groot factuur nieuwste merken parfumerieën Pinaud, Roger, Calet en Atkinson.
Eau de Cologne à f 2.— 1/1 fl.
Eau de Lavande à f 2.50 1/1 fl.
Extract végétale Lys blanc à f 2.50 1/1 fl.
Nieuw factuur dassen, ook voor Smoking.
Sigaren van JUSTUS v. MAURIK,

A L S:

Plantadora	100	st. à	f 3.—
Castillejo	100	» »	3.—
Flor de Cuba	100	» »	4.—
Lydia	100	» »	3.50
Carte dore	50	» »	2.25
Garontia	25	» »	2.25
Bouquet	50	» »	2.50
Bismark	25	» »	2.—

Perfecto in glazen buisjes 10 st. 2.—
Assortie kistjes 100 st. 9.—
Cigaretten Castles f 2.50 per blik à 200 Cigaretten
Heeren hemden, kragen, boeden (chapeau plume véritable.)
Strohoeden voor Heeren, Dames en Kinderen.
Diverse Provisiën van Tieleman & Dros.
NATUURBOTER in blikken
van 10 pond à f 8.80.
4 » » » 3.60.
2 » » » 1.80.
1 » » » 1.—
Biscuits Lefevre Utile, waarbij de zoo gewilde petit beurre à f 1.— per blik.
Diverse Wijnen. Bourgogne, Bordeaux, Grieksche, Rijn en Portugeesche. 2067

F. W. KRAPP

PASSAR-BESAR, *SOERABAJA.*

Atelier voor 't vervaardigen van bruids-, wandel- en baltoilletten, alsook van portières, overgordijnen, ottomanes, enz. enz.

HEEFT PAS ONPAKT:

Een mooie factuur keurige japonnen, blouses en chemisettes van af f 3.
Japonstoffen, gaze de lize en chiffon, allernieuwste dessins, waaronder ook zeer fijne kleuren.
Schotsche stofjes van af 65 cts. per el.
Wit en zwart moiré, effen, gebrocheerde en rips zijde.
Een factuurtje schotsch en gebloemde grah.
Molton piqué in verschillende genres, gedoesd, gestreept, gebloemd en effen, zeer geschikt voor sportblouses, à 45 c. per el.
Keurige point lacés, fijn écru tulekant met daarbij behoorende entredeux.
Zwarte gitten voorstukken op tule geborduurd.
Keurige fijne bruidszakdoeken, met kanten rand.
Zijden en batist dameszakdoeken, met gesmalen rand en lettter.
Crème kanten bolero's, waaronder ook zwarte voorstukken.
Crème kanten kragen van af f 1.90 per stuk.
Geborduurde kanten shawls en mooie zwarte Spaansche kanten doekjes.
Elegante veeren boa's in verschillende kleuren.
Schotsche damesceintures, dito dasjes voor heeresoverhemden.
Heeren en dames strik- en stropdassen.
Een groot factuur mooi tafelgoed in verschillende dessins per el met daarbij behoorende servetten.

Chenille koord, effen en genuanceerd, in alle kleuren.
Chenille koord voor handwerkjes en kwasten voor tapijten.
Een groote keuze kunstbloemen, slingers en mos, zeer geschikt om vaatjes en potjes te versieren.
Bloemen voor hoeden en taillegarnituren.
Macramé tafelkleedjes, tafelloopers en stoelkleedjes, iets nieuws.
Flaconkleedjes.
Wit, grijs en zwart, slap- en stijf voeringgaas.
Satinet en voeringkatoen in diverse kleuren.
Oxford en kielengoed, zeer geschikt voor jongenspakjes.
Fijn, wit en rose dons.
Linnen ruches per el voor kragen in diverse kleuren.
Boomwol flanellen beddedekens.
Effen en gebloemd wit batisten en tarlatan in diverse kleuren.
Een groote keuze meubelgoed, effen, rips zoowel als gebloemd.
Imitatie leer in verschillende genres, ook dienende voor tafelkleeden.
Nationaal en Oranje lint van af 1 c/m tot en met 20 c/m breed, zeer geschikt voor de a. s. Kroningsfeesten.
Keurige schotsche en effen hoedenlint.
Charivaries met Koninginnekoppen in goud gevat.
Waaier en horlogeketting van gold doublé.
Mooie parasols met kantstof overtrokken.

Porseleinen en terracotta muurborden.
Porte bouquets van papier, ook in pompadour vorm.
Uitslagijzers.
Manden kinderwagentjes à f 14, zonder bankjes.
Poppenwagens en badkuipen.
Kinder-, hobbel- en verstelbare stoeltjes met telramen.
Een groote collectie papierenmanden in alle genres.
IJzeren geldtrommels met chubslot.
Zeer solide Phaff- en Westfalia naaima chines.
Rose en lichtgroene vingerglazen met daarbij behoorende bekers.

Ten slotte nog:

Rolschaatsen en kindervelocipèdes in alle grootte.
Mooie grafkransen met en zonder trommel.
Graftrommels met en zonder bolglas.

Benevens

Prachtige Grafbeelden van af f 65.—

559

Huis Gesticht in 1797.

RODUWART FRÈRES

ZADEL- EN TUIGMAKERS

GEBREVETEERDE LEVERANCIERS DER HOVEN VAN
GRIEKENLAND — RUSLAND — EGYPTE

LEVERANCIEREN VAN HET GALA-TUIG DER BEKRONING VAN S. M. DE KEIZER VAN RUSLAND NICOLAS II.

MÉDAILLE D'OR Paris 1867. — MÉDAILLE D'OR Paris 1878.

PARIJS * 45, Avenue d'Antin, 45 * **PARIJS**
12, Rond-Point des **Champs-Elysées**, *12*

Spécialiteiten van **Zadels** en **Tuigwerken**. Wij leveren alle modellen in alle genre van **Tuigen** na ontvangst van details en verdere opgaven.

Voor meerdere bijzonderheden gelieve men bij de **REPRÉSENTATION de l'INDUSTRIE EUROPÉENNE** *te* **Batavia, Samarang, Soerabaya, Padang, Djocjo** *en* **Solo**, *onze notice aan te vragen of direct aan ons huis.*

Geïllustreerde catalogussen ter perse.

1770

BORNEO SUMATRA MAATSCHAPPIJ,

Agentschap Bandjermasin.

Offreert vrijblijvend:

Bij afname van minstens 15000 stuks

Kadjangmatten	Maatschappij	f 3.20	per 100 stuks.
Idem.	Soengei Myai	» 5.85	
Suikermatten	f 5.— à	» 5.95	
Tabaksmatten	van af	» 7.70	

Franco wagon station Samarang.

Monsters Gratis.

3087

Geldloterij

Modjokerto, Soemenep, Padang | 3.

Malang 3.50

2553 **KHOSIOETIK**, *Samarang.*

GELDLOTERIJ.

Modjokerto	*f* 3.—	*f* 1.000	15 Juli '98	
Soemenep	» 3.—	» 1.500	16 » »	Eerste prijs trekking
Padang	» 3.—	» 1.000	4 Sept. »	
Djocjakarta	» 10.10	» 100.000	1 Dec. »	
Batavia	» 10.10	» 100.000	12 » »	

GELDLOTERIJ

van den PLANTEN- EN DIERENTUIN te *BATAVIA*,

Groot f 400.000.

TREKKING 12 DECEMBER 1898.

heele	lot	f 10.10	Eerste prijs trekk.	*f*	100 000
1 vijfde	»	» 3.10		»	20.000
1 tiende	»	» 1.70		»	10.000
1 twintigste	»	» 1.10		»	5.000
1 vijftigste	»	» 0.60		»	2.000
1 honderdste	»	» 0.35		»	1.000

Franco en aangeteekend *f 0.30* meer.

De origineele loten berusten bij den Notaris A. J. C. HAZENBERG te Semarang.

De aandeelen zijn alle voorzien van plakzegels.

Verkrijgbaar bij:

LIEM KIK HONG,

703 Kassier **JACOBSON**, Semarang.

F. PETZEL,

Geëxamineerd Hoefsmid

DER

Koninklijke Beslagschool te Berlijn,

heeft zich te SEMARANG, op PETEKAN, gevestigd.

Beleefd aanbevolen.

1417 BILLIJKE PRIJZEN.

W. Naessens & Co.,

Soerabaja. *Batavia.*

Zijn Agenten voor geheel Ned. Indië van SCHIEDMAYER STUTTGART, an wien steeds verkrijgbaar zijn PIANO'S & VLEUGELS.

PIANO'S 7 1/3 Octaaf, speciaal *voor* tropen ingericht, in Djattihouten buitenkast en met geheel doorloopend ijzeren raam. Prijs à contant f 720.—, op crediet f 800.—
VLEUGELS (Mignon) prijs à contant f 1150.—, op crediet f 1300. **Prachtig vol luid!!!**
Piano's Rich: Lipp & Sohn Stuttgart. Algemeen bekend door hunne **soliditeit** en enorme **toonhoudendheid?!**
De prijs dezer Piano's van gewone grootte f 800.— en in **concertformaat** f 850. Bij contante betaling 10% Reductie!!!
Piano's Julius Feurich Leipzich.
De PIANO'S zijn voorzien van vergulde SNAREN en van Djattihouten buitenkast. Prijs à contant f 720.—, op crediet f 800.—

Piano's Carl Mand Coblenz.
In de laatste 26 jaren met 26 eerste prijzen bekroond!!
Prima Fabrikaat! Voor de tropen gebouwd! Prijs à contant f 675.—, op crediet f 750.
Piano's Crasselt & Raehse Löbau, met verbeterde Alibertstemming, waardoor deze soort minstens ***drie*** maal minder stemming behoeft dan andere merken
Zeer aan te bevelen voor de Binnenlanden. Prijs à contant f 585.—, op crediet f 650.

		à contant	op crediet.
PIANO'S	Syst: **STEYNWAY**	f 540	f 600
	Syst: **STEYNWAY**	f 495	f 550
	Syst; **STEYNWAY**	f 450	f 500

BETALINGSVOORWAARDEN gemakkelijk te regelen!!!
Op alle onze nieuwe PIANO'S geven wij met het volste vertrouwen.

6 jaar garantie!!

HUURPIANO'S van f 10.— en hooger per maand. ATELIER met STOOMVERMOGEN, waardoor wij in staat zijn REPARATIES aan alle muziekinstrumenten met groote snelheid, billijk en solide te verrichten.
Nieuw model VIOLEN met ronde kanten in kist, 1/2 f 15.—, 3/4 f 20.—, 4/4 f 25.— contant. Nieuwe soort FLUITEN vervaardigd van atlas f 2.— à contant, f 2.50 op crediet. Nieuwe factuur ELSAGUITAREN, de oogewilde ACCOORDGITAREN ad f 15—à contant.
Nieuwe voordrachten van CHRETIENNI enz.
Nieuwe muziekcatalogus 1898 op aanvrage verkrijgbaar.

3924

Dijckerhoff-Cement.

Uiterst billijke prijzen berekening.

Steeds tot elke hoeveelheid verkrijgbaar bij:
de Agenten voor N.-Indië: de N.-I. Industrie, Soerabaja
en de Sub-Agenten:

Internat. Cred. & Hdls. Verg. Rotterdam, Batavia.	A. RESINK & Co. *Djocdja.*	D. DE JONG & Co. *Tjilaljap.*
Internat. Cred. & Hdls. Verg. Rotterdam, Semarang.	MORAUX & Co. *Makassar.* BAUMER & Co. *Padang.*	NOOTHOUT & Co. *Kediri.*

2137

RIBEDINE

au Rancio de Roussillon

van **VIOLET FRÈRES, te Thuir**

Is een heerlijke spijsverteerende dessert wijn.

ONMISBAAR NA IEDERE MAALTIJD.

WORDT VERKOCHT IN KISTEN VAN 12 FLESSCHEN.

Importatie van de Représentation de l'Industrie Française aux Indes-Néerlandaises te *Parijs, Batavia, Soerabaija, Samarang, Padang* en *Makassar*.

972

PANATELLAS à f 4.— per blik.

PANATELLAS.

Verpakt in blikken van 100 stuks.

Merk INFANTES à f 3.— per blik. — Infantes. — Verpakt in blikken van 100 stuks.

VEREENIGING VAN NEDERLANDSCHE SIGARENFABRIKANTEN — TRIO — GEDEPONEERD

HOOFDKANTOOR CULEMBORG (HOLLAND)

TRIO-SIGAREN worden algemeen gevraagd wegens lage prijzen en fijne kwaliteiten
TRIO-SIGAREN worden tot fabrieksprijzen verkocht.
TRIO-SIGAREN zijn overal verkrijgbaar.
TRIO-SIGAREN is een merk dat algemeen vertrouwen geniet. De verkoopprijzen staan op de kistjes vermeld.
TRIO-SIGAREN zijn zeer doelmatig verpakt.

Merk CHICA à f 4. — per blik.

Verpakt in blikken van 100 stuks. — Conchas. — Merk CONCHAS à f 3.50 per blik.

Vertegenwoordigers voor: Midden-Java TUPKER & Co Semarang.

CHICA.

Verpakt in blikken van 160 stuks.

En détail bij alle bekende tokohouders.

3988



2368

De alleen echte **H&S Eau de Cologne**

wordt uitsluitend geïmporteerd door

Geo Wehry & Co. te Batavia, Soerabaija en Cheribon

Depôts te **Samarang, Padang** en **Macassar**
bij de bekende firmas.

Men wachte zich voor namaak
en vereische op iedere kist
als teeken van echtheid de stempels

H&S No 4711.

Stoomvaart-Maatschappij „NEDERLAND."

14 Daagsche Maildienst via Suez en Genua naar Nederland.



VERTREK VAN BATAVIA.

Prinses Marie	29 Juni	1898	*Kon. Wilhelmina*	24 Aug.	1898
Prins Hendrik	13 Juli	»	*Burg. den Tex*	7 Sept,	»
Koningin Regentes	27 »	»	*Pr. Amalia*	21 »	»
Pr. Alexander	10 Aug.	»	*Pr. Sophie*	5 Oct.	»

De gunstig bekende passagiersschepen van deze lijn zijn alle voorzien van electrische verlichting en verder van alle geriefelijkheden, die deze dienst vereischt.

Adres voor vracht en passage:

2750 De Scheepsagentuur voorheen **J. DAENDELS & Co.** te Batavia, Semarang, Padang, Soerabaja en Makassar.

De ondergeteekende Agenten der

QUEEN INSURANCE COMPANY LIVERPOOL;
Aachen and Munich Fire Insurance Company
te
Aix la Chapelle Germany
en der
HANSEATISCHE FEUER VERSICHERUNGS GESELLSCHAFT
te **Hamburg,**
verzekeren tegen **Brandschade** op suikerfabrieken, Gebouwen, Goederen en **Petroleum.**
Maatschappij voor Uitvoer en Commissiehandel,

3575 *Agentschap Semarang.*

Vendu- en Commissiekantoor „MUHLNICKEL"
Buitenzorg.

Agenturen. Handel en Verhuur van meubilair, ledikanten, enz.
Verkrijgbaar:
3446 **Buitenzorgsche vloermatten.**

ALGEMEENE MAATSCHAPPIJ

VAN

Levensverzekering en Lijfrente,

GEVESTIGD TE AMSTERDAM.

Damrak, hoek Baafjessteeg No. 73, 75 en 76.

Goedgekeurd bij Koninklijk Besluit van 1 November 1880, No. 28.

Directeuren:

Dr. S. R. J. VAN SCHEVICHAVEN, E. W. SCOTT en J. F. L. BLANKENBERG.

Volteekend Maatschappelijk Kapitaal	f 1.000.000.—
Verzekerd bedrag ruim	» 78.000.000.—
Ontvangsten in 1897	» 4.367.000.—
Reserve op 31 December 1897 ruim	» 11.700.000.—

Hoofd-Agentschap voor Nederlandsch-Indië te Soerabaja
J. Th. ANDRIESSE, Hoofdagent
P. Th. VON HEMERT, Procuratiehouder.

Agentschap te Semarang F. O. PFEIFFER.

Kantoor bovenlokaal der N. I. Escompto Maatschappij,
en **VAN BUUREN & Co.** Kantoor Hoogendorpstraat, hoek Kerkstraat.
Inspecteur: F. M. G. BALABREGA, kantoor **VAN BUUREN & Co.,**
Makelaars,
Semarang.

4487

Vraagt den gewilden Wijn, merk St. EMILION

van de firma C. W. A. DE LANGE Rotterdam,

ALOM VERKRIJGBAAR.

Eenig importeur

Handelsvereeniging „Amsterdam".

1372

BICYCLES

Albatros	franco geleverd	f 130
Tourist	» »	» 140
The Telegraph	» »	» 150
L'Escant	» »	» 160
Luxe Cycles	» »	» 190
	tot	» 300.

Onderdeelen voor Cycles.

Binnen en Buiten banden, **Lantaarns** Toeters etc. apart verkrijgbaar.

H. FASTING,
Stadhuisplein,
505 Batavia.

Haagen's beroemde buffel- en varkenslederen drijfriemen.

4 **Fr. WALTER Sr. te Blitar.**

BICYCLES

Albatros	franco geleverd	f 130
Tourist	» »	» 140
The Telegraph	» »	» 150
L'Escant	» »	» 160
Luxe Cycles	» »	» 190
	tot	» 300.

Onderdeelen voor Cycles.

Binnen en Buiten banden, **Lantaarns** Toeters etc. apart verkrijgbaar.

H. FASTING,
Stadhuisplein,
505 Batavia.

BORNEO SUMATRA MAATSCHAPPIJ,

Agentschap Bandjermasin.

Offreert vrijblijvend:

Bij afname van minstens 15000 stuks

Kadjangmatten	Maatschappij	f 3.20	per 100 stuks.
Idem.	Soengei Myai	» 5.85	
Suikermatten	f 5.— à	» 5.95	
Tabaksmatten	van af	» 7.70	

Franco wagon station Samarang.

Monsters Gratis.

3087

Geldloterij

Modjokerto, Soemenep, Padang | 3.

Malang 3.50

2553 **KHOSIOETIK**, *Samarang.*

GELDLOTERIJ.

Modjokerto	*f* 3.—	*f* 1.000	15 Juli '98	
Soemenep	» 3.—	» 1.500	16 » »	Eerste prijs trekking
Padang	» 3.—	» 1.000	4 Sept. »	
Djocjakarta	» 10.10	» 100.000	1 Dec. »	
Batavia	» 10.10	» 100.000	12 » »	

GELDLOTERIJ

van den PLANTEN- EN DIERENTUIN te *BATAVIA*,

Groot f 400.000.

TREKKING 12 DECEMBER 1898.

heele	lot	f 10.10	Eerste prijs trekk.	*f*	100 000
1 vijfde	»	» 3.10		»	20.000
1 tiende	»	» 1.70		»	10.000
1 twintigste	»	» 1.10		»	5.000
1 vijftigste	»	» 0.60		»	2.000
1 honderdste	»	» 0.35		»	1.000

Franco en aangeteekend *f 0.30* meer.

De origineele loten berusten bij den Notaris A. J. C. HAZENBERG te Semarang.

De aandeelen zijn alle voorzien van plakzegels.

Verkrijgbaar bij:

LIEM KIK HONG,

703 Kassier **JACOBSON**, Semarang.

F. PETZEL,

Geëxamineerd Hoefsmid

DER

Koninklijke Beslagschool te Berlijn,

heeft zich te SEMARANG, op PETEKAN, gevestigd.

Beleefd aanbevolen.

1417 BILLIJKE PRIJZEN.

Fabriek van Chemische Meststoffen

Voorheen J. J. KORTMAN,
te *Rotterdam.*

Bekroond op de Internationale Tentoonstelling *Amsterdam.*

Specialiteit in Meststoffen, ten behoeve van de Tropische Cultures, onder contrôle van de Rijks-Landbouw-Proefstations.

Jarenlang ongeëvenaard succès in alle wereldeelen.

KORTMAN'S TABAKGUANO'S werden zoowel ter *Oostkust van Sumatra als op* Java met de meest schitterende resultaten aangewend. **Resultaten: een groote productie; een lichtkleurig blad van fijne geur en aanbrandende asch van lichte kleur.**

KORTMAN'S SPECIALE KOFFIEGUANO werd met een merkwaardig succès op eenige Malangsche koffie-ondernemingen tegen de bladziekte aangewend. Tot groote tevredenheid geleverd **meststoffen speciaal voor Liberia-koffie en meststoffen om koffieaanplanten, die door zware vruchtdracht geleden hadden, ten spoedigste te herstellen.**

Door ons werd een zuiver organische meststof (12% stikstof en 14% phosphorzuur) onder den naam van:

„DIERLIJK AFVAL"

in den handel gebracht, in werking bloedmeel in Bengaalsche boengkil verre overtreffende. Telegrafisch te ontbieden bij 25, 50, 75, 100, 150 enz. picols.

Handel in echte Vogelguano onder garantie van 3½% stikstof en 24% phosphorzuur, ***Chincha's guano*** 14 à 15% stikstof en 9 à 10% phosphorzuur en voorts in alle meststoffen, die in den handel voorkomen.

Eenig verkoop agent voor Java:
Fr. WALTER Sr. te *Blitar*.

—h—

In voorraad:

Lawes Waschmiddel op Java door 74 suikerfabrieken met succes tegen mond- en klauwzeer aangewend. *Onschatbaar tegen houtbederf, witte mieren, schurft, huiduitslag,* ringworm, zweeren, wonden, rap bij paarden, jeuking bij honden, ontsteking enz. door duizenden met succes aangewend. Prijs per petroleumblik f 30 en per drum à 25 liter f 40.

VEILIGHEIDSGEBITTEN

vernickeld), nieuwste uitvinding en door deskundigen zeer gunstig beoordeeld, waardoor geen ongelukken meer door het schuw worden der paarden voorkomen. De tegenwoordige onvolmaakte gebitten waren alléén oorzaak dat zoo menig paard hard in den mond en onbruikbaar werd. Per stuk f 5. Alles onder rembours.

IN VOORRAAD:

Haagen's beroemde buffel- en varkenslederen drijfriemen.

4 **Fr. WALTER Sr. te Blitar.**

Vendutie

van AUSTRALISCHE KOEIEN
op Zeestrand,
Woensdag 13 Juli.

Wederom gelost per Australische Stoomer:

6 prachtige melkgevende Australische Koeien

met jonge kalveren.

Dagelijks te bezichtigen in de stallen op Zeestrand.

2562 Fr. SOESMAN.

Vraagt de alom gewilde z. g.

D. L. Wijn

St. Emilion

van

C. W. A. DE LANGE.

Importatie:
Handelsvereeniging „Amsterdam."

2548c

Bloemen corso.

Gelegenheid voor het garneeren van Rijtuigen, waarvoor wij eene keurige collectie stofbloemen ontvangen hebben, welke ook afzonderlijk verkrijgbaar zijn, zoo lang de voorraad strekt.

Naam Venn. Rijtuigfabriek
G. BADENDOSE, Soerabaya.

2545

HEEREN TOEBACKDRINKERS

DRAIJER-TABAK is de tabak, zoo als vroeger onze vaderen rookten.

DRAIJER-TABAK is nog de echte ouderwetsche.

DRAIJER-TABAK is daarom de eenige ware.

Firma J. H. DRAIJER oudste Ned. Tabak en Sigarenfabriek.
Delft. opger. 1783. 3864

Stoomwerktuigenfabriek
voorheen **HARRIS & Co.**
te Semarang,

leveren **natte ampas-ovens,** zooals deze campagne met succes op de S. F. PAKKIS en elders in werking zijn; verder molencilinders met afzonderlijke mantels zoomede stalen rondsels, wielen, koppelingen etc. etc.

Materialen en **Fabrieksbenoodigdheden.**

2589

Kroningsfeesten,

illumineer glazen en gros en en detail.

TAN TIK HING,
Pekodjan.

BRANDASSURANTIE MAATSCHAPPIJEN

„DE OOSTHOEK" „DE WESTHOEK", „DE NOORDHOEK"
„DE KALIMAAS",
MAATSCHAPPELIJK KAPITAAL 2 MILLIOEN GULDEN

Gevestigd te Soerabaya.

Directeur
E. FABIUS.

Agent te Semarang:
Semar. Zee-en Br. Ass. Mij. 2681

Het adres

voor puike provisiën en dranken is

te *Semarang*	bij	**JAN T' SAS.**
Magelang	„	**JAN T' SAS.**
Djocja	„	**JAN T' SAS.**
Salatiga	„	**JAN T' SAS.**

Vraagt den prijscourant over 1898.

Provisiën in blik, potten en flesschen van TIELEMAN & DROS.

Geslacht: van TER MARSCH & Co., en het overbekende merk van E. NOACK *Grolloo*, bekend voor prima ontbijt blikken. Engelsche provisiën van GROSS en BLACKWELL. Droge waren, alle per pond verkrijgbaar: Appelen, peeren, abrikozen, pruimen, amandelen, rozijnen, krenten, Alkm. gort, parelgort, groene erwten, bruine bonen, witte boonen, grauwe capucijners, spliterwten, etc. Chocolapoeder van Houten, specerijen, kerrijpoeder, cayennepeper, mosterd, suiker, koffie, thee, havermouth, meel, maizena etc. etc. Bisquits HUNTLEIJ en PALMERS, DROPS per gewicht en flesschen.

Wijnen: Vermouth het bekende merk **CANON FRONSAC** van VAN ALPHEN en LEDEBOER per dozijn f 9. , per kist f 34.

Postwijn van VAN ALPHEN en LEDEBOER, door verscheidene Doctoren aanbevolen, thans gerecipeerd verkrijgbaar.

BIEREN

Keizer Wilhelm, Haantjes pilsener, Gerste Spatenbrau, Culmbacherbockbier, Vellenhoven stout, Haantjes stout etc. etc.

Verder:

Ontbijt- en sucadekoek, melk, spek, kaas, petroleum, aer blanda, etc. etc.

ATTENTIE.

Ook worden op verlangen geleverd vleesch, aardappelen en bij genoegzame deelname eens in de week verse groenten van *Salatiga* op vaste bestelling.

Beleefd aanbevolen,
JAN T' SAS.

Bimapaarden Vendutie.

Op Donderdag den 14 dezer

zal ik op **VENDUTIE** verkoopen:

50 prachtige Bimaneezen,

waaronder schoone spannen en diverse goede rijpaarden. Het bimaras is bekend als goede dienstdoeners.

Op bovenstaande Vendutie zullen ook verkocht worden:

een tiental Australische ponies,

afkomstig van de laatste Vendutie, waaronder: **een span valken** en diverse **buggy en rijpaarden.**

Dagelijks te bezichtigen.

Met Commissiën belast zich
2556 F. SOESMAN.

TOKO-VENDUTIE

Dinsdag 12 Juli

van verschillende koopmansgoederen.

Nieuwe voorraad:

PORT, SHERRIJ, MADEIRA

WITTE BRANDEWIJN,

25 doz. Witte Bordeaux, Graves, Haut-Barsac, Hammen.

Meubilair van verschillende soorten.

Een partijtje DROOGE PLATEN voor PHOTOGRAPHEN, verschillende afmetingen.

KOFFIE in kavelingen.

Eenige Juweelen

en tot sluiting van factuur:

10 kistjes PRIMA WITTE PORTWIJN, van D'AMICO & Co., OPORTO.

2527 F. SOESMAN.

Woensdag 13 Juli

VENDUTIE

in het VENDULOCAAL van

A. MEIJER,

van diverse koopmanschappen, ingebrachte goederen,

Loten,
AFBRAAK,
2560 A. MEIJER.

Attentie.

Door bijzondere omstandigheden heb ik order gekregen om op mijne *Vendutie* van 13 Juli *à tout prix* te verkoopen.

25 Kisten à 48/1 fl. **Bordeaux wijn St. Julien,**

25 Kistjes à 12/1 fl. **Cognac (Daunand).**

Beide merken van prima, prima qualiteit en met een der laatste stoomschepen aangevoerd.

2561 A. MEIJER.

Vendutie Wegens Vertrek

op Vrijdag 15 Juli 1898

ten huize

van Mevrouw de Weduwe

Vonck Robbers,

Arsenaal Straat.

Van haren netten inboedel, bestaande uit Djattiehouten meubels, 1 en 2 persoons le dikanten lampen, schilderijen enz.

VOORTS:

Een nog welluidende pianino.

Te bezichtigen daags te voren van 6—8 uren des avonds.

Met Commissiën belast zich gaarne
2513 H. KUYP.

Nog wordt verkocht

een ruime Pegon.

2525 H. KUYP.

Vendutie

Wegens vertrek

ten huize van Mevrouw de Weduwe

C. H. C. JANSEN,

PELLORAN,

op Donderdag den 14en Juli 1898,

van haren netten en nieuwen inboedel, w. o. prachtig uitgewerkte kleer- en glazen kasten, diverse rottan stoelen en vandatafels met en zonder marmer.

Te bezichtigen daags te voren van 6—8 des avonds.

Met Commissiën belast zich
2514 H. KUYP.

VENDUTIE

te Salatiga,

Vrijdag 15 Juli 1898,

ten huize van wijlen den Luitenant der Cavalerie

MARCUS,

Officiers Kampement,

van een netten inboedel, geweren, revolvers, zadels, enz.

Verder:

2 Sandelwood rijpaarden, zonder gebreken, 7 jaren oud.

De Commissionair,
2582 **MITTERTRAINER.**

Vendutie
te Salatiga
wegens vertrek
op Donderdag 14 Juli 1898,

ten huize van den WelEdelG. Heer

MUSCHTER,

van ZEd's keurigen en goed onderhouden inboedel, w. o.:

Een ameublement demi antique VAN DE ZOETE.

Een prachtig japansch zijden schutsel met 4 bladen.

Een salon-ameublement.

Een prachtige collectie schilderijen, pullen, schelpen, enz.

Delftsch aardewerk.

Een salonvleugel van PLEIJEL.

Grisseesche rottanmatten, zoo goed als nieuw, enz.

Voorts:

Een lichte mylord met lossen bok.

Een span goed lopende wagenpaarden, (Savoeneezen).

Een Australisch wagenpaard (assurantie f 350.—)

's Avonds te voren te bezichtigen tot 8 uur.

H. MITTERTRAINER,
die zich tevens met Commissiën belast. 2554

De eerste Bijeenkomst van schuldeischers in het faillissement van den Chinees TJIA KIE BENG, zal plaats hebben op *Donderdag den elfden Augustus a. s. des voormiddags ten negen ure* in het lokaal van den Raad van Justitie te *Makasser*.

Makasser, 1 Juli 1898.
Namens de Weeskamer
De Secretaris,
2558 NETTEKOVEN.

Verschenen:

Wetboek van Strafrecht
voor de
Europeanen in Nederl. Indië

met memorie van toelichting. Prijs f 2.40.

G. KOLFF & Co,
2365 Batavia.

Meijers kleiner Hand-Atlas

mit Benutzung des Kartenmaterials aus Meijers Konversations-Lexikon, zusammengestellt in *100 Kartenblättern und 9 Textbeilagen.*

Groot 8o. boekdeel; gebonden in leeren band. Prijs f 8.25.

G. KOLFF & Co.,
2402 Batavia.

Paraf

van Cheribon Cheribonsnee, 3000 pieols, verkrijgbaar à f 1.30 franco wagon halte *Paloor.* Doorlevering aan

Karlasoera,
Bangak en
Triagan.

Te verkrijgen medio Juli.
Adres:
C. HOFF,
2461 Solo, Bangsrie.

Rietbibit.

Overeenkomsten leveringen *Rietbibit* (importstekken) voor aanplant 1899, hoogte *tuinen* 800 t/m 1500 voet, kunnen ten spoedigste worden gesloten bij administrateur *Mojoretno*, Soerakarta.

2508

Dürkopp Rijwielen.

Weder ontvangen:
een factuur Dames-rijwielen en Heeren-rijwielen

zoowel voor road- als baanracer te gebruiken.

2360 Th. & R. SCHMIDT & Co.

358e NEDERL. STAATS-LOTERIJ.

Wij ontvingen heden de loten en verzenden de gevraagde:
Nog verkrijgbaar:

Heele	*LOTEN*	90.—
Halve		45.—
Kwart		22.50
Vijfde		18.—
Tiende		9.—
Twintigste		4.50

W. FAUBEL & Co.,
ook verkrijgbaar bij Boekhandel VISSER & Co.
2568 *Rijswijk.*

Onderling Ondersteuningsfonds,

gevestigd te Semarang.

Kennisgeving dat den 9en Juli 1898 ten postkantore zijn afgegeven de kwitantiën voor de contributie verschuldigd wegens het overlijden der deelgenoten H. ENGELKEN en F. E. SENN VAN BASEL, bedragende voor de verschillende afdeelingen en klassen als volgt:

Afd.	1e kl.	2e kl.	3e kl.	4e kl.	5e kl.
A.	0.76	0.94	1.02	1.14	1.20
B.	1.42	1.76	1.96	2.16	2.42
C.	3.44	4.28	4.80	5.30	5.96

2573 HET BESTUUR.

Delicatesse!!!

Hazepastei

getruffeerde kapuin pastei

Van de bekende firma

GRAUWLAMBERT te Breda,

bij
2559 **JAN 'T SAS.**

Fr. Ph.-PRAHM. Oogarts.

Spreekuren: 7—8½ en 5—6½ uur,
voor minvermogenden 11—12 uur.
Citadelweg. Weltevreden.

2532

Dr. W. Th. DE VOGEL,
Oogarts.
Oud-Assistent van Prof. Snellen.

Spreekuren:
van 6½—8 ure v. m.
4½—5 ure n. m.

Bovenhuis Mevrouw DE VRIES,
Bodjong.
2569

NORTH BRITISH AND MERCANTILE INSURANCE COMPANY.

Total Funds at 31st December, 1897, £ 13,558,989.

		£	s.	d.
I.—Authorised Capital	£ 3,000,000			
Subcribed »	2,750,000			
Paid up »		687,500	0	0
II.—Fire Funds		2,743,819	7	9
III.—Life and Annuity Funds		10,127,670	1	0
		£ 13,558,989	8	9
Revenue Fire Branch		1,551,377	3	9
» Life and Annuity Branches		1,376,611	1	0
		£ 2,927,988	4	9

The Accumulated Funds of the Fire and Life Departments are free from liability in respect of each other.

Mc. NEILL & Co,
2564 Agents.

Tweede Samarangsche Zee- en Brand-Assurantie-Maatschappij.

Algemeene Vergadering
van aandeelhouders
op Vrijdag 29 Juli 1898,
des namiddags 2 uur 45,
in het Locaal der Handelsvereeniging alhier.

Punten van behandeling:

1e. Benoeming van de in artikel 24 der Statuten bedoelde Commissie van drie aandeelhouders ter goedkeuring van de Concepten der Winst- en Verliesrekening en Balans over het 12e boekjaar.

2e. Verkiezing van Commissarissen ter vervanging der aftredenden.

De Concepten van de Winst- en Verliesrekening en Balans benevens het Verslag over 1897 liggen ter visie ten kantore der Maatschappij.

HET BESTUUR.
Samarang, 8 Juli 1898. 2575

Samarangsche Zee- en Brand-Assurantie-Maatschappij.

Algemeene Vergadering
van aandeelhouders
op Vrijdag 29 Juli 1898,
des namiddags 2 uur 30,
in het Locaal der Handelsvereeniging alhier.

Punten van behandeling:

1e. Benoeming van de in artikel 24 der Statuten bedoelde Commissie van drie aandeelhouders ter goedkeuring van de Concepten der Winst- en Verliesrekening en Balans over het 31e boekjaar.

2e. Verkiezing van Commissarissen ter vervanging der aftreden en.

De Concepten van de Winst- en Verliesrekening en Balans benevens het Verslag over 1897 liggen ter visie ten kantore der Maatschappij.

HET BESTUUR.
Samarang, 8 Juli 1898. 2574

Groot Kleeding Magazijn
AUG. SAVELKOUL,

voorheen J. NAVELAIRE & Co.,
Batavia.

WelEdG. Heer!

Ik heb de eer UEd. te berichten, dat een mijner compeers de Heer **AUG. LUSSI,** voorzien van een zeer volledige collectie stalen van alle soorten stoffen, alsmede *hemden, borstrokken* en van alle in het Magazijn gewerkte artikelen zich den 15de en 16en Juli te *Semarang*, Hôtel JANSEN, zal bevinden, en zich op aanvraag ten uwen huize zal begeven.

Door eene geheel nieuwe inrichting der *ATELIERS*, waaraan een groot personeel verbonden is, ben ik in staat alle orders, waarmede UEd. mij zult willen vereeren, in den kortst mogelijken tijd, keurig afgewerkt, te kunnen leveren.

Mij voor uwe orders beleefd aanbevelend.

Met achting
UEd. dw. Dienaar
2571 AUG. SAVELKOUL.

CHEMIKER-TECHNICUS.

Gevraagd (niet voor eene suikerfabriek) een in de chemie en de mechanica degelijk ontwikkeld *jongmensch*, liefst met diploma eener Duitsche Industrieschool. Salaris *f 125.—* p. maand met winstprocenten en vooruitzichten. Aanbiedingen met opgaaf van gemaakte studiën en bekende betrekkingen onder nummer dezer advertentie aan 't bureau van dit blad. 2567

Gevraagd:

een bekwaam boormeester,

bekend met Fauck's systeem.

Zonder goede getuigschriften onnoodig zich aan te melden.

Brieven franco onder nummer *4917* bureau *Bat. Nieuwsblad.* 2587

Een jonge weduwe
met één kind
zoekt plaatsing
in de huishouding, liefst binnenlands.
2

Gevraagd:

Bij een familie op een koffieonderneming
Een kinderen juffrouw
ter verzorging van een jongetje van 3 jaar.
Salaris *f 15.—* en alles vrij.
Brieven Letter *D.*, poste restante Salatiga.

Gevraagd:

IEMAND, voor het doen van troeleumboringen, komen op de hoogte het vak en in het bezit van de daartoe benoodigde instrumenten. Condities overeen te komen.
Adres no. dezer. 2

Salesman.

Gevraagd een allezins bekwaam **SALESMAN** voor een der eerste porthuizen, in staat zelfstandig op te treden.
Brieven onder letter X, bureau van *baja-Courant.*

TE KOOP

wegens ziekte van den eigenaar
Een goed afgerigte Rijpaard *Austr.*, bruine ruin, hoog 4 v. 6 d., 6 jaar, prijs *f 350.—*
Te bevragen en te bezichtigen bij VELZEN te *Solo.*

TE KOOP
Natal Indigo-Zaad

geteeld op boschgronden van de onderneming
Plelien-Segaran
in Pekalongan.
De Administratie.

Commensalen
BODJONG.
Ruime, droge kamers disponibel.
1800

Disponibel
groote en kleine kamers
ook eten buitenshuis
verstrekt.
1745 Mevr. v. AARD.

Pension.

Repatriëerenden wordt pension bij Wed. WEIJHENKE, Den Haag, aanbevolen. Gunstig gelegen, billijke conditiën.
Informaties: bureau „Locomotief" Letter *V.*

Pension Salatiga
Kamers disponibel
2412 VAN BLOMMESTEIN.

TE HUUR
Met 1e Augustus
HUIS Tawang.
2526 Weduwe BOS.

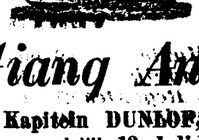
TE HUUR
1e Augustus,
HUIS *NOORDERWALSTRAAT*
huurprijs f 30.—
2027 Wed. SONN.

Wegens Vertrek
te Huur:

Tegen 15 Augustus aanstaande, het zeer net en magnifiek gelegen ruim huis, met groot erf, te Tjandi. Flinke voor en binnenhuis, vijf kamers en groote pendopo. Hoofdhuis met verschillende patronen, met de meest pracht'ge tuinaanleg opgesteld en welke Semarang, te bevragen bij Mr. C. W. P. VAN HEECKEREN en R. MATTE bij ondergeteekende te Tjandi.
2318 AVELING.

TE HUUR
EEN HUIS op *Blaboean*
voorheen bewoond door den Heer NAAR.
Te bevragen bij
1967 E. RUDOLF.

Het Stoomschip



„Giang Ann"
Kapitein DUNLOP,
vertrekt vermoedelijk 13 Juli 1898, namiddags 5 uur, van Samarang naar Singapore.
De Agent:
TAN CHEE P.
181 *Gang-Tengah.*